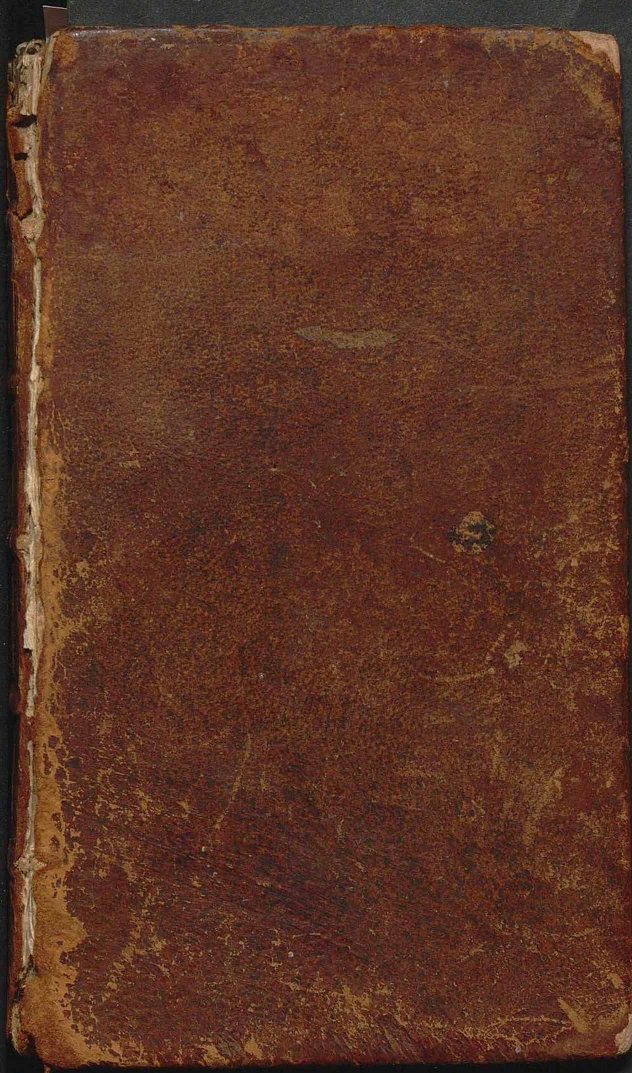
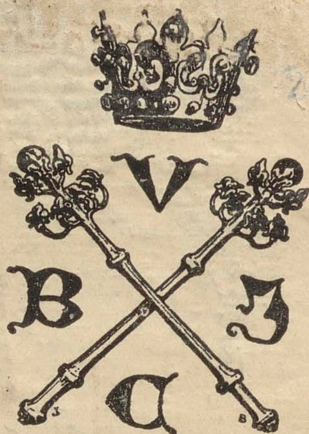

MATTHIÆ CASIMIRI SARBIEVII e Societate IESV
LYRICORV LIBRI IV
Epigrāmatum liber unus
DIVIONE
Apud Petrum Palliot Typog. Regis Bibl. et Calcograph. sub signo Rignæ pacis
M.DC.XLVII

MATTHIÆ CASIMIRI SARBIEVII LYRICORVM LIBRI V.

EPODON LIBER VNVS; ALTERQVE EPIGRAMMATVM, CVM EPICITHARISMATE.

Nunc primùm in Galliâ editi, integrè, nitidè & emendatè iuxta Exemplar Antuerpiense.

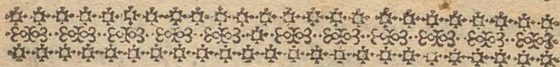

DIVIONE,
Apud PETRVM PALLIOT Typographum Regis, & Episc. Ling. Bibliopolam & Calcographum, sub signo Reginæ Pacis, ante Cameram Rationum Regiarum.

M. DC. XLVII.

BIBLIOTHECA
VNIV.
IAGELL.
CRACOVIENSIS.

Z DUPLIKATOW
X·X·CZARTORYSKICH

A MONSIEVR

Mr. FEVRET

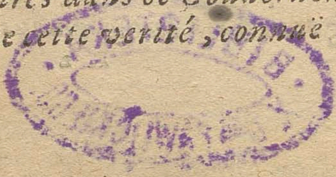
ADVOCAT AV PARLEMENT DE BOVRGONGNE, INTENDANT DES AFFAIRES DE MONSEIGNEVR LE PRINCE, ET CONSEIL DES TROIS ESTATS DE LA PROVINCE.

MONSIEVR,

L'accuëil que ces vers Lyriques & Epigrammes ont eu és pays estrangers où ils ont esté veus, ma

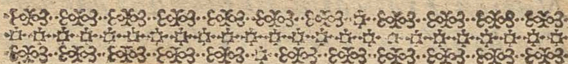
donné occaſion de les faire voir à la France, ſous voſtre nom, ſur la croyance que i'ay eu que leur Autheur tireroit aduantage, de le voir à leur frontiſpice, pour leur donner autant de luſtre, que voſtre Vertu, Doctrine & Eloquence ont acquis de reputation & de renommée, aux actions publiques & au Palais ou elles ont paru, & paroiſſent encor iournellement par les ſages aduis que reçoit cette Prouince, dont vous eſtes Conſeil, & & que reçoiuent les Peuples qui y reſident, accourans à vous de toutes parts, ſuiuis de ceux des autres Prouinces qui viennent demander Iuſtice en cet Auguſte Parlement. Le choix que Monſeigneur le Prince, à fait de vous en l'intendance de ſes affaires dans ce Gouuernement, confirme cette verité, connuë de toute la

Nation Françoise. Et moy qui par vostre bonté en ay ressenty les effects en tant d'occasions, m'oblige en ce rencontre (sçachant mon impuissance à reconnoistre dignement tant de faueurs & bien-vueillances que vous exercés continuellement en mon endroit) de me seruir de ma Presse pour vous les presenter en ce petit volume, que ie vous prie d'agreer & le receuoir pour tesmoignage du desir que i'ay de porter eternellement la qualité.

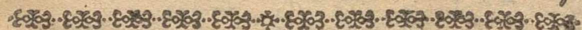
MONSIEVR,

De vostre tres-obligé, &
tres-obeïssant seruiteur
PALLIOT.

L'IMPRIMEVR AV LECTEVR.

AMy Lecteur, Ie ne faits point de doute que vous ne trouuiés estrange de voir au frontispice de ces Vers latins vne Epistre françoise : Ie vous prie de receuoir pour excuse, que ne sçachant autre langue que ma naturelle, ie n'ay pû exprimer mes ressentimens, & obligations que i'ay à celuy à qui ie les dedie, que par celle que i'ay appris auec le lait.

MATTHIÆ CASIMIRI SARBIEVII SOCIETATIS IESV LYRICORVM LIBER PRIMVS.

AD URBANVM VIII. Pont. Opt. Max.

ODE I.

Cùm infestæ Thracum copiæ Pannoniâ excessissent.

IAM minæ sæui cecidêre belli :
Iam profanatis malè pulsa terris
Et Salus, & Pax niueis reuisit
Oppida bigis :
Iam Fides & Fas, & amœna præter-
Faustitas læto volat arua curru :
Iam fluunt passim pretiosa largis
Secula riuis.
Candidi soles veterisque venæ
Fontibus nati reuocantur Anni :
Grandinat gemmis, riguóque cœlum
Depluit auro.
Meque veraci cecinisse plectro

Inter Octobreis, tua festa, pompas,
Prisca Saturni redijsse secla,
Approbat orbis.
Aurei patrum niueique mores,
Exul & serâ procùl vsque Thule
Candor, & pulchro remeare Virtus
Audet Olympo.
Lactis, & fusi per aprica mellis
Garruli campos secuêre riui:
Et superfuso tumuêre plenæ
Nectare ripæ.
Lætior vulgò seges inquietis
Fluctuat culmis, titubantque frugum
Vberes campi, nec auara sulcis
Inuidet æstas.
Pastor èrranteis comitatus hædos
Prouocat raucas calamo cicadas:
Mugiunt colles, & anhela fessis
Sylua iuuencis.
Pace subsultant iuga, pace rident
Tetricæ rupes: leue seperatos
Otium colleis amat, & sequestri
Gaudia pagi.
Te Ceres flauis redimita culmis,
Magne pacati moderator orbis,
Te suis Æstas opulenta circum-
fundit aristis.
Supplici myrtus tibi seruit vmbrâ
Seruiunt lauri: tibi celsa longè

Quercus aſſurgit, tremuloque pinus
Vertice nutat.
Siderum præſes, dominuſque terræ
Lucidâ Romam ſpeculatus arce
Regna tranquillet, cupidoque Patrem
Te velit orbi.
Laurus annoſum tibi ſignet æuum:
Fata te norint, properentque Parcæ
Neſcium carpi tibi deſtinatos
Stamen in annos.
Quæque formoſos ſedet inter igneis,
Sedulam pro te miſerata Romam
Virgo, quam circùm glomerantur albis
Aſtra choreis,
Curet effuſas Latij querelas,
Virginum caſtas iuuenumque voces
Curet, & votis procerum reclinem
Accommodet aurem.

AD AVRELIVM LYCVM.

Ne plus æquo de aduersâ fortunâ queratur.

ODE II.

INdignas, LYCE, nænias
Et mœſtum gemitu pectus, & hiſpidis
Frontem nubibus expedi,
Cùm Sol non ſolito lumine riſerit,

Et fortuna volubilis
Fati difficilem iecerit aleam,
„Quod vexant hodie Noti ,
„ Cras lambent hilares æquor Etesiæ.
„Mœstum Sol hodie caput
„ Cras lætum roseo promet ab æquore.
„Alterno redeunt choro
„ Risus, & Gemitus, & madidis propè
„Sicci cum Lachrymis Ioci.
„ Nascuntur medijs Gaudia Luctibus.
„Sic fatis placitum, suis
„ Tempestiua fluunt fata periculis:
Fessos duxit heri boues,
Dat magnis hodie iura Quiritibus:
Et quæ bobus ademerat,
Imponit Gabijs & Curibus iuga.
Idem Phosphorus aspicit
Magnum, quem tenuem viderat Hesperus.
Quod si seria ludicris
Fortunæ placeat texere: rusticus
Hesternam repetet casam,
Ridentis populi non humilis iocus:
Et queîs rexerat omnia,
Findet laurigeris ligna securibus.
Quod si defuerit salix,
Fasces pauperibus subijciet focis.

AD URBANUM VIII. Pont. Opt. Max.

ODE III.

VRBANE Regum maxime, maxime
VRBANE vatum, Pegaſeus tibi
Temo, volaturuſque latè
Regna ſuper populóſque currus
Iam dudum apud me eſt, eripe te ſolo,
Obliuioſis eripe nubibus
Noménque laudéſque. O Deorum
Conſilio, patrióque quondam
Promiſſe cœlo! te ſuper inclyta
Terrarum & altas Acroceraunia
Egreſſa nubes, te ſuperni
Colla ſuper, humeroſque Pindi
Attollere altè, non ſine numine,
Luctabor, ibis ſub pedibus pigras
Vrbes relicturuſque gentes,
Attonitæ nouus hoſpes auræ,
Hàc vnde vaſti littora Nerei,
Amnéſque campóſque & iuga deſuper
Arcéſque mirari, & natantes,
Oceano numerare terras
Coràm licebit, iam tibi barbarus

Circùm ſupinis collibus annuit
Æmus, ſalutatâque longè
Attremit Acrocorinthus aulâ.
Ter pronus Othrys, ter trepidæ latus
Subſedit Oſſæ, ter Rhodope niues
Sacraſúe ſubmiſere lauros
Æmathij capita alta Pindi,
Sacerque Phæbo Cynthus, & auiæ
Acuta Cyrrhæ, laurigeris tibi
Thyrſis coronatus Citheron,
Et patulâ nemoroſa pinu
Pangæa gaudent brachia frondium
Longè tetendiſſe, & procùl obuios
Currus adorare, & volanti.
Ardua ſuppoſuiſſe terga.
Hinc ire pompas, hinc tibi præpetes
Centum ſuperbis ire curulibus
VRBANE Muſas, atque aperto
Ire ſines tua facta cœlo.
Auditis? an me ludit amabilis
Imago pompæ? iam videor pios
Audire plauſus, & frementes
Cæruleum per inane turmas?
Hinc & tepenti vectus ab Africo
Apum ſonoro exercitus agmine
Leni ter VRBANVM ſuſurro,
Ter reſonis fremuêre pennis.
Ter vecta terris ac pelago ſuper
Reſpondit Echo, ter lituis procùl

Sparsæ ter VRBANVM Camœna
Pindaricis cecinêre plectris,
Audiuit ingens pontus, & insulas
Erexit omnes. ilicet Africæ
Plausêre & Europes, & vnà
Americes, Asiæque regna.
Lætæque tandem, currite secula,
Dixêre Musæ, currite candidis
Horæ quadrigis: ite, magni
Secula deproperate Menses,
Dixére Musæ: protinus aurea
Risêre longùm secula, secula
Auro laborata, & recuso
In pretium emicuêre vultu.

AD CRISPVM LÆVINIVM.

Ne nimiùm adolescentiæ fidat.

ODE III.

VIue iucundæ metuens iuuentæ
, CRISPE LÆVINI: fugiunt auaræ
, Mensium Lunæ, nimiumque volui
Lubricus æther.
Tu licet multo pretiosus auro
Gemmeâ vestem moderêre zonâ:
Et super collo Tyrias amicet
Fibula lanas;

Iure Phænissis vaga penna cristis
Stare labenti dubitat galero:
Iure, quo fulges timidum refigi
Palluit aurum.
„ Quod tibi largâ dedit hora dextrâ,
„ Hora furaci rapiet sinistrâ:
„ More fallentis tenerum iocosæ
Matris alumnum.
„ Mobiles rerum dubijque casus
„ Regna mortalis tenuêre vitæ:
„ Sedulus metæ, properat fugacis
Impetus æui.
„ Tardiùs ponto volat Adriano,
„ Quam ratem mersi pepulêre remi,
„ Et repentinis animosa trudunt
Carbasa ventis.
„ Omnibus mundi dominator Horis
„ Aptat vrgendas per inane pennas:
„ Pars adhuc nido latet, & futuros
Crescit in annos.

LAVDES VRBANI VIII.
Pont. Opt. Max.

ODE V.

NVper preceptâ bella super Tyro,
Pugnasque serùm ludere distuli
VRBANE, nunc iurata lenem

Increpuit tibi Musa buxum.
Per te refi&#1ast;cto ferro adamantinum
Offulsit auro seculum, & vndique
Gazis coronatumque gemmis,
Purpureo reuirescit æuo.
Quo fœta quondam nectare flumina,
Vltroque septem balsama collibus
Manare, vinoúe & liquenti
Melle vagos properare riuos,
Et spontè sero vespere turgidas
Ad septa narrant lanigerum pecus
Mammas reportare, & comatum
Assyrio graue vellus auro.
Te Fas, Piumque, & Iustitiæ comes
Vtcunque sacrum lætus agis pedem
Candor coronat, Te fidelis
Propositi studiosa Virtus.
Te pone flauo larga Ceres sinu,
Rerumque plenis non sine cornibus
Felix Amalthee citatis
Rura subit populósque bigis,
At Vis, & ater Luctus, & æneis
Stipata centum Bella furoribus,
Curæque, pallentésque Morbi, &
Fæda modis simulacra miris
Cessêre retrò, te duce Faustitas
Secura frugum rura perambulat,
Tutæque per vasti tumultus
Carpathij volitant carinæ:

Te feriati cum pueris ſenes,
Nec non recluſæ cum nuribus canunt
Regem puellæ: ſiue reddit,
Siue citum rapit hora ſolem,
At nos recuruo poplite per vias
Patrem colentes, ter niueum tibi
Nimbum liguſtri, ter roſarum
Puniceum iaciemus imbrem.

AD PRINCIPES EVROPÆ

De recuperando Orientis Imperio.

ODE VI.

NOndum minaci cornua Boſphoro
Decuſſit audax Pontus, & efferis
Seruire Neptunus Gelonis
Turpè gemit, reſonaſque fluctu
Plangente ripas Thraca rebellibus
Immugit vndis: Æmathiam pudet
Frænos momordiſſe, & Pelaſgos
Odryſijs dare colla loris.
Mœrent tenaci compede Cyclades
Pigræ moueri; mœret Achaica
Tethys, inæqualeſque Locri
Perpetuo lachrymantur Hebro.
Sempernè nigras Æthiopum domos,
Vel, quæ ſuperbus præfluit oppida

Gangès, Abydenaſque turreis
Supplicibus tremuiſſe pinnis
Formidoloſam iuuerit Attacen?
Seſeque captum Phoſphorus omnibus
Vndis, Erythreóque, & alto
Ionio, Arabióque ploret!
, Vani futuri temporis augures
, Fœcunda rerum ſecula diſcimus:
, Si non retractamus fideli
, Tela manu, tacitoque gaudet
, Vagina ferro; ſi clypei vacant,
, Haſtæque, & arcus, non animi placent
, Parci laborum, non magiſtræ
, Conſilij, ſine Marte, linguæ.
Fruſtrà Nouembreis dicimus ad focos
Pugnata Rhætis bella ſub Alpibus:
Fruſtrà renarramus Gelonum
Verſa retrò retuliſſe ſigna.
Si non & ipſi ſtringere Noricos
Audemus enſes, quos malè barbara
Non decolorauêre terga,
Sed Tyrio Latiale fuco
Illeuit aurum, non ſine gemmeo
Circum ſonantis fulgere balthei, &
Grato catenarum tumultu,
Et ſonitu phalerarum acuto,
, Formoſa fortes arma timent viros,
, Frangique nolent, ſeu profugus Scythes
Seu creber è campis agetur

Myrmidonum, Dolopumque nimbus.
„ Quicumque ſuras & caput induet
„ Auro, Quirites; exuet Italum,
„ Ciuiſque Romanus negari
„ Impauido patietur hoſti.
Nec qui capillum finget, & aureum
Solem refuſis crinibus allinet,
Dicemus Vmbrum, qui frementeis
Antiochi, Annibaliſque turmas
Rurſum efficaci diruat impetu,
Alpeſque, clauſúmque intrepidâ manu
„ Perrumpat orbem. Sic citatis
„ Secula degenerare metis
„ Sancit futuri temporis arbiter:
„ Certóque prudens ordine ſegreges
„ Metatur annos. Nunc ſeueris
„ Artibus, ingenióque pugnax
„ Affulget ætas, nunc melior foro
„ Geſtit diſertis feruere iurgiis,
„ Hæc Thracas, audacémque Beſſum,
„ Hæc Cilicas, pauidóſque Seras
Produxit ætas. Nos ſenio piger
Effudit Orbis, dedecus vltimum
Mundi, fatiſcentiſque naturæ-
-Opprobrium. Malè nata proles,
Quicquid bonorum reſtitit (heu nefas!)
Morum, ſceleſtâ deterimus notâ,
Mentiſque & excelſi latrones
Ingenij, violenta fraudum

Tormenta, ſanctis addere dotibus
Laudamur vltrò : nec ſcelerum pudet:
Virtuſque clamatur ſagacem
Flagitio violare dextram.
Iras & enſes vendimus , & manum ,
Hàc, vnde nummis aura refulſerit :
Sparſique tinnitus ad auri
Sollicitâ vacàt aure vulgus:
Et quà ſecundis iecit honoribus
Benè ominatam mobilis aleam
Fortuna, mentitur caducæ
Plebis honos, poſitóque fallax
Accumbit omnis poplite ciuitas ,
Periura feſto ſurgere cum ioco ,
Cùm pompa ſtipantûm, & doloſi
Præteriit breue fulgur auri.

AD TELEPHVM LYCVM.

Fortunæ , rerumque humanarum inconſtantiam accuſat.

ODE VII.

" EHeu , TELEPHE , ludimur :
" Fortunæ volucri ludimur impetu.
" Æternum nihil eſt, cadet
" Quod ſurgit :ſed adhuc ſurget, & occidet
" Ritu præcipitis pilæ,

„ Quæ cùm pulſa cauâ reiicitur manu,
„ Nunc lenes ſecat Africos,
„ Nunc terræ refugis abſilit ictibus.
„ Veſper veſpere truditur,
„ Sed nunc deterior, nunc melior ſubit.
„ Anni nubibus inſident,
„ Incertis equitant Luſtra Fauoniis,
„ Cæco Secula turbine.
„ Hæc, quam Pieriâ decipimus lyrâ,
„ Iuncto fulminis eſſedo,
„ Eheu, quàm celeres Hora quatit Notos,
„ Nec gratæ ſtrepitum lyræ,
„ Nec curat miſeræ carmina tibiæ:
„ Et quanquam canitur leuis
„ Seſe tota ſuis laudibus inuidet.
„ Magnas intereà rapit
„ Vrbeſque, & populos, & miſerabili
„ Reges ſubruit impetu:
„ Et ſceptri decus, & regna cadentium
„ Permiſcet cineri Ducum,
„ Aurataſque trabes, & penetralia
„ Et Ciues ſimul, & ſuper-
„ Euerſis ſepelit turribus oppida:
„ Ac mundi procùl arduas
„ Strageſq; & cumulos, ac procerum pyras
„ Feſtâ nube ſuperuolat,
„ Stellarumque rotam, & longa breuiſſimo
„ Curſu ſecula corripit.
„ Dum nobis taciti diffugiunt Dies

Eheu, TELEPHE, ludimur,
Fatorum rapidâ ludimur orbitâ.
An nos fallimur? an suam
Rerum pulcher habet vultus imaginem,
Et sunt quæ LYCE, cernimus?
An peccant fatuis lumina palpebris,
Et mendax oculi vitrum?
An longi trahitur fabula somnij?

Seculi nostri socordiam persequitur.

ODE VIII.

AVt nos auaræ vendidimus Tyro,
Aut vsque Thulen misimus exules
Cultus auorum, non honoris
Præcipiti libet ire cliuo:
Non sceptra Pyrrhi, non Agamemnonis
Letho pacisci: non Alyattici
Veiente permutare saxo
Vber, Achæmeniúmque Tigrim.
Nescit seuero liuida brachia
Signare ferro, nescit idoneis
Tyro reluctantem lupatis
Frangere equum, metuitq; toruum
Tranare Tybrim, cùm niuibus satur
Exæstuanti fræna licentiæ
Permisit, emouitque ripam
Assiduæ metuendus Vrbi:

Quod ſi procacem fregit equus gradum,
Micatque neruis & genibus tremit:
At non Lupercales ijſdem
Neſcius aſſimulare ſaltus,
Et cùm peritum ſiſtra citant pedem,
Doctus choreæ. Frangite barbita,
Neruoſque, dementemque buxum
Fœmineo prohibete cantu.
Auditis? Iſtri littora perſonat
Ferale cornu, iam capita Alpium
Magnæque reſpondêre montes
Auſoniæ, nouat arma Mauors,
Vrbeiſque tectis elicit, ibimus?
An nos Caleno menſa tenet mero,
Cænæque regnorum redemptæ
Diuitiis, populique cenſu?
Quas cùm recedens viderit Heſperus,
Surgens eaſdem Phoſphorus aſpicit,
Et ridet aſpecto renidens
Luna mero, radióſque tingit,
Dum nos Lyæo regificis ſuper
Deſcripta menſis prælia pingimus,
Fuſóque metamur Falerno
Mœnia, diluimúſque foſſas,
Surgamus. Indo lutea Nereo
Sublucet Eos: iam radiantium
Flatus quadrigarum, & citatæ
Oceanum pepulêre plantæ.
Surgamus, omnes prima vocat dies,

Et Phœbus: at non noster ab Indiis
Phœbus, Quirites, nec Latino
Orta dies famulatur orbi,
Totumque diris manè Othomanidis
Impendit æther, prô pudor! Occidens
Nobis, fatigatúsque tantùm
Hesperium propè Phœbus axem
Turpi Latinis vespere seruiet?
Surgamus: Oetam Gadibus, & Paron
Addamus, Auroramque nocti, &
Bactra Tago, Tiberique Gangem:

AD NICOLAVM VEIERVM.

Palatini Culmensis Filium.

ODE IX.

IBis belligeræ regna Poloniæ,
Et gratæ repetes limina Patriæ:
Quæ te voce diu, quæ præce flagitat
Passis obuia brachiis.
Ceu quem veliuolis præpes Etesiis
Nauis diuitibus distinet insulis
Dilectum iuuenem, quem modò barbara
Auri corripuit fames,
Mater sollicito spectat ab æquore,

Et lentum pelagi damnat Oriona,
Et ventos gemitu duplicat, & pigro
Affundit lachrymas mari:
Si fors edomito fletibus Æolo
Indo ſole niger filius aduolet,
Et longi memores exilii notas
Caris deleat oſculis.
At tu nec ſtudio mercis idoneus,
Infamíſque lucri, nec ſitiens opum,
Quas ſeptemgeminis prodigus oſtiis
Aut Ganges vomit, aut Tagus,
Inuiſes patrium limen, amantior
Inſignes animi quærere copias,
Et vi conſilij promptus, & vbere
Venâ diuitis ingenî.
Te rerum ſapiens vſus, & imperi,
Te felix operum ſpiritus addecet,
Et vox ſe populo fundere largior
Plenæ flumine copiæ.
„Fortunæ volucrem mitte licentiam:
„Hoc appone lucro, quod tuleris ſimul
„Quò te cunque feres: ſeu per inhoſpita
Rauci littora Boſphori,
Et captum niueâ compede Nereum:
Seu pacis dubios Thracas & aſperum
Perſen, ſeu refugum viſere Concanum
Legatus properaueris:
„Virtutem ſolidi pectoris hoſpitam
„Idem portat equus, qui dominum, neque

„ Aut campo melior ponè perambulat,
Aut mensæ comes assidet.
„ Illam cana Fides, nudaque Veritas,
„ Et ferrugineæ plebe Pecuniæ
„ Circumfusus Honor, & sequitur propè
Albis fama iugalibus.

LAVDES VRBANI VIII. PONTIF. OPT. MAX.

ODE X.

NOn solus olim præpes Horatius
Ibit biformis per liquidum ætheræ
Vates: olorinisue latè
Cantibus, Æolióue terras
Temnet volatu, me quoque desides
Tranare nimbos, me Zephyris super
Impunè pendere,& sereno
Calliope dedit ire celo,
Et quà licebit nubibus & sacrum
Vulgare cœlo carmen, eburneam
Lyramque suspendens, tubamque
Colla super, niueisque læues
Plumis lacertos, me nec inhospita
Sistent oborti littora Nerei,
Rupésue inaccessæ ferarum, aut
Verticibus scopulorum acutis
Armata Tethys, me iuga Caucasi,

Me canus Athlas, me mare barbarum,
Latèque deiectis vterque
Audiet Oceanus procellis.
Vt ſe quieto cuncta ſilentio
Strauêre latè? Pieriæ ſimul
Fontes Amymonæ, & canoris
In numerum cecidêre lymphis
Doctùm fluentis murmura Penei,
Sacroque Niſæ è vertice tympana,
Lyræque buxique, & remiſta
Cum lituis, cithariſque plectra
Fregêre nubes. Hinc tibi Gloria
Latè per orbem differet aureum
VRBANE, nomen: quà coruſco
Concutitur Iouis aula curru,
Septemque ſeſe ſideribus pigrum
Euoluit æuum, protinus vltimis
Afris, coronatiſque Serum
Mœnibus, Oceanoque rubro
Noſcêre magnus, iam tibi tinnulus
Fert ſiſtra Nilus, iam Berecynthia
Curetes æra, iam frementes
Rauca crepant Corybantes arma.
Te Romulæis Maurus & Æthiops
Affuſus aris: te tepidi canunt
Deuexa mundi, te remotæ
Littora perſonuêre Chryſæ;
Magnuſque latè diceris arbiter
Cœlumq;, terraſq;, & Maria, & Styga,

Amnemque Cocyti ſeuerum, &
Elyſiam cohibere Lethen.
Tibi (benignæ ſi qua fides ſpei)
Sternentur olim magnanimæ ad pedes
Gentesque Regesque, ô caduci
Præſidium, columénque mundi,
Iam nunc labantis pondera ſeculi, &
Deprælliantúm funera Principum,
Pronaſque Regnorum ruinas
Conſilioque humeriſque ſiſte.
Tardum ſereni partibus ætheris
Te Sidus addas; nec properes citus
Menſis reclinari, & fauentûm
Ambroſiæ accubuiſſe Diuûm.
Serò receptum Roma fleat patrem,
Tuiſque longùm viuere moribus
Poſſint Quirites, poſſit ingens
Curia, purpureique Patres:
Diuque gaudens, & cupidus tibi
Incumbat orbis: certus ames Remi
Vrbemque, prolemque, ac merenti
Quamquam auidus tibi debet æther,
Repoſce Diuos præmia lentior,
Paullumque differ ſidera, dum Tagum,
Dum Bætin, vndantemque bello
Eridanum, Ligerimque places:
Dum fracta ſeptem cornua montibus
Submittat Hebrus, dum tibi Theſſalum
Ducat catenatus Tyrannum in

Perniciem, opprobriumque fastus.
Iam tum tropæis & senio grauem
Aurata stellarum ad Capitolia
Longis reuertentem triumphis
Signiferæ vehat axis aulæ.
Quò Musa vatem, non memor Icari,
Tollis ralapsurum? his potiùs grauem
Depone ripis, & dolosas
Deme humeris, digitisque plumas.
Tybrimque propter ducere languidos
Permitte somnos, & super ilice
Lyramque pendentemque buxum
Ambiguis fluitare amis.

AD STEPHANVM PACIVM
Equestris elegantiæ iactantiam reprehendit.

ODE XI.

„ NOn auro, neque tinnulis
„ Pugnandum phaleris, & chlamidum sinu
„ Et nodos, & inutiles
„ Gemmas belligeris demite brachijs,
„ Quid læuem galeam iuuat
„ Plumarum volucrem ferre superbiam?
„ Cur sparsas agitat iubas,
„ Et conus tremulis annuit Africis?
„ Cur tectum pauidam caput

Emontitur auem, cùm leue ſibilis
Aurarum, & Zephyri ioco
Furtum Mygdoniæ proditur alitis?
Iam grando chalybum imminet,
Telorumque frequens aura volantium
Imbelli galeæ inſonat.
Iam Martis tonitru mugit, & obuium
Medi fulgur acinacis.
Quid pro ſunt phaleræ? quid galeæ iubar?
Quid lætæ Zephyris comæ?
Aut vmbo clypei quòd procùl æmulis
Lucem ſolibus inuidet?
Quid vultus nimiùm ſedulus adſpici.
Quid pictus pharetræ timor?
, Aurum frenigerâ reijce dexterâ:
, Ferro res eget & manu,
, Et magnis animis: hæc tuleris tria,
, Dicam Geryoni parem,
, Quem nec populifer proruat Hercules,
, Nec cælo nimius Mimas.
, Nec durâ Idomeneus, aut Sthenelus manu,
, Bellis adſit idonea
, Incomptæ facies lege ferociæ,
, Quam fuci decor abſtinens,
, Laſciuæque carens forma proteruiæ,
, Et ferri memores genæ,
, Heſternique notent vulnera prælij.
, Criſtæ non facient virum,
, Non arguta ſuis colla corallijs,

„Thoracas Pauor, & Metus
„ Dicuntur Siculis fingere malleis.
Et primi ſcopulis ſuper
Procudiſſe vagis ſcuta Cydoniis.
„Nos ſtultum tegimur caput,
„ Et letho tenues obijcimus moras.
„At quos eruerit ſibi
„ Directis oculos inuida ſpiculis
„Mors affingere creditur,
„ Fatis mille loci, mille patent viæ:
„Sed ſignat iaculis locum,
„ Qui vultum ſubitis dimouet ictibus.
„Deuotumque mori latus
„ Obiectu tremulæ protegit ægidis.
„Nudos bella pauent viros.
„ Audentes animos ipſa volunt propè
„Declinare pericula.
Cùm conſanguineæ ferrea Græciæ
Hector rumperet agmina,
Toruis ſæpè genis turbidus obuios
Fati terruit impetus.
„ Quos fortuna timet, vitat, & acrium
„Differt prælia mentium;
„ Et mors ſæpè viris inuidet auream
„Famæ pandere ſemitam:
„ Quòd ſi belligerâ ceſſeris orbitâ
„Poſt te fata citaueris,
„ Oſtendeſque neci, quâ fugies, viam.

AD PRINCIPES ROMANI IMPERII.

De recuperandis Græciæ Prouincijs.

ODE XII.

AT non ſupino ſemper in otio
Perdemus æuum. Surgite Dardani
Ciues, triumphatumque captis
Imperium reparate Graiis.
Implete claſſeis, tendite carbaſa,
Inferte remos, ite volentibus
Fatis Quirites: ite: ventis
Veſtra tument, animiſque vela.
Eſt, qui locantem bella pecuniam,
Nouiſque rebus poſtulet vtilem
Neruum, quis erumpentis auri
Fluxit ager potiore venâ
Cuniculoſi montibus Orici?
, Ferro, Quirites, ſi lubet, abditum
, Mercemur aurum, qui vibrati
, Glandibus emeruiſſe plumbi
, Gazas potentûm ſciuerit vrbium,
, Hic magna paruo lucra parauerit
, Sumptu, nec exponetur aurum,
, Nec Tyriæ, Cypriæúe merces,
, Quas non cruentus Martis emat chalybs,

Seu per reluctantum agmina Bistonum.
Et per recedentes Gelonos
Vulnifico pluit aura nimbo:
Seu fulminatis diruta molibus
Castella densis bella tonitruis
Emoliuntur, cùm caduco
Mœnia concutientur igni,
Capique versis turribus annuent
Arces, & omnis copia, & obice
Centum catenarum gementes
Diuitiæ, pedicisque ferri.
Iam penè gazis Bactra timent suis,
Iam diues Aule, iam Cythereiæ
Conchæ, Mycenæique census,
Et Tyros, & Genoessa flauo
Pallescit auro, iam propè decolor
Albet superbis Creta corallijs.
Phtieque, & intersusa Cypros,
Ditibus ingemuére ripis.
Est, quem comantum gratia montium,
Aut floridorum tangit amœnior
Vultus viretorum, vel vda
Mobilibus Cynosura riuis?
Nunc empta multo sanguine recreent
Tempe, vel acri Pelion, aut Samos
Asserta bello, vel virentis
Sylua Cragi, vel opaca leni
Pangæa quercu: nec viridem Gnidon,
Altamque Dymen spreuerit, aut retrò

Spiſsis coronatam ſalictis
Olenon, vmbriferamque Tricen.
Non lympha Cydni non vitreus Meles,
Leniſue puro Lydius agmine,
Non mite cryſtallum Lycormæ,
Non gelidis Araſinus vndis
Deſiderantem non benè lubrico
Soletur amni, ſi modò bellicâ
E ſtrage fumanteis capillos,
Et tepidus linat ora puluis.
Eſt qui ſupinâ certet amyſtide
Obliuioſum ducere Liberum ?
Hunc Lesbos, hunc vinoſa Creté,
Hunc Paphij rogat ora Cypri
Laxare ferrum, nec Rhodos abnuit,
Nec, non ſeueri ſtrenua Cæcubi
Naxos: nec illaudata Thrachin,
Aut reſides Amathuntis arces
N olent cruentis ictibus aſſeri :
Aut qui propinquis æthera rupibus
Affectat Edon : aut maritus
Vitiferis Aracynthus vlmis.
Eſt cui ſupellex, & vigil ignibus
Riſit caminus, cui pecorum placens
Armenta, cui latè reductus
Hinnit ager, fluuijque balant,
Cantu ſonori blandiùs Orphei ?
Illum iuuencis poſtulat hoſpita
Pleuros, Cleonæique colles.

Et pecorum ſtudioſa Thræzen,
Cææque valles, vel Calydoniæ
Dumeta ſyluæ, vel redeuntibus
Saltata Gortyne capellis,
Cùm roſeus tegit arua veſper.
Si quis virenti limina marmore,
Saxoque poſtes,& laquearia,&
Fingat pauimentum : Caryſton
Et variam Salamina, iuſtis
Repoſcat armis, huic Phrygium propè
Baccata longis Attica collibus
Deſcendet in tectum, & videndæ
Porticus adijcietur aulæ.

AD TARQVINIVM LAVINVM
ODE XIII.

" NOn ſi ſol ſemel occidit,
" Non rubris iterùm ſurget ab Indijs.
" Nec ſi quos celeris rotæ
" Sors non exiguo proruit impetu,
" Non lapſos iterùm leuet,
" Arguto docilis ludere cum ioco.
Ne ſpem proijce, TARQVINI :
Cuius penè retrò lambere puluerem
Et veſtigia diceris,
Cùm fortuna leuem verterit orbitam;
Effuſam ſuper & luto

Fumantem poteris cernere purpuram,
Tunc & riſibus abſtine,
Nec turpi domino lumina paueris:
Neu calces nimiùm, memor
Fortunæ geminam ſæpè iaci pilam.

AD IVLIANVM FLORVM.

Curam Lyncei adoleſcentis illi. commendat.

ODE XIV.

, NVllus effrenæ rabiem iuuentæ
, Æſtus Ætnæi ſuperet camini:
, Nulla conceptos iaculantis igneis
, Ira Veſeui,
, Creſcit infeſtis animoſus auſis
, Ardor, & primæ iuuenile vitæ
, Robur aduerſum ſibi luctuoſis
Diſſidet armis.
Sic vbi denſis Aquilo procellis
Bella montanis meditatur Euris,
Et potens igni Notus, & ſonorus
Imbribus Auſter,
Hinc repentinos ſtruit aura monteis,
Inde bacchantum patiens procellarum
Ingemit littus, reſonumque ſaxis
Tunditur æquor.

Feruet hinc, illinc inimica Tethys:
Pacis incertus, dubiusque belli
Fluctuat pontus, cui militares
Instruat vndas.
Mollior læsi tamen ira ponti,
Lenior motis Aquilo procellis,
Puberum, Iuli, quatiente cæcas
Turbine mentes.
Hîc vbi pugnax equitauit Auster,
Incitæ remis volitant carinæ,
Quas leues auræ, facilisque veli
Trudit Iapyx:
, Quæ semel certo metuendus arcu
, Fixit, aut recti timor, aut cupido,
, Rara pacatis agitata sidunt
, Pectora curis.
, Fortiùs pugnes iuuenum domando
, Spiritum, quàm si iuga feriatis
, Induas tauris, vel equina Pæno
, Frena leoni.
Iure florentes moderaris annos
Lyncei: duris meritò lupatis
Corripis frenum spatijque parcum
Flectis Ephebum.

AD EQVITES POLONOS

Cùm LADISLAVS *Poloniæ Princeps, fuso Osmano Turcarum Imperatore, victorem exercitum in hyberna reduceret.*

ODE XV.

CRedetis ? eheu credite posteri
Fractos pudendo Bistonas impetu
Cessisse, & infaustis redemptam
Funeribus retulisse pacem :
Quis tunc recenteis Odrysijs timor
Affixit alas, cùm refugas metu
Præ se Ladislaus phalangas
Fulmineis agitaret armis !
Quantus Gelonis, quantus erat feris
Sudor Corallis, cùm propè decolor
Ister, verecundusque captâ
Bosphorus erubuisset vndâ !
Cùm versa Thracum parma trementibus
Fronderet hastis, cùm celer Artacen,
Turreisque Byzantî probrosis
Concanus assonuisset armis.
An nos repensam sanguine gloriam
Frustrà futuris émimus ? an suos
Exempla diffingent nepotem
In proauos, similemque patri
Gnatum reponent ? quatenus (heu pudor!)
Peior nefastis progenies auis

Succreuit, & damnosa pulchras
Secula diminuêre vireis.
Vel nos auitæ stemmata gloriæ,
Currusque, & enses, nuper & hosticis
Direpta delubris tropæa,
Æmoniæ monumenta vgnæ,
Vramus igni, neu pudeat sacros
Mentita vultus frangere marmora,
Non æra, fumosasque patrum
Effigies, memoresque laudum
Ceras, profundo mergere Vistulâ;
Vel, si supinæ tædet inertiæ,
Martemque, maiorumque pugnas
Egregijs iterare factis
Iuremus, ô quem Gloria feruidis
Vrbeisque terrasque & populos super
Euexit alis: ô caduci
Grande decus, columenque mundi,
Pridem Geloni sobria sanguinis
Rursum Polonis deripe postibus
Et tela, Princeps, & timenda
Edoniis refer arma signis.

Temporum nostrorum ignauiam reprehendit.

ODE XVI.

MErcuri, nam te citharæ potentem
Viuido manes reparare cantu
Furua Cocyti stupuêre pressis
Stagna fluentis.
Tuque Lesbóos imitata neruos
Musa, Dircæum modulare carmen,
Quo Palatini reuocetur Orco
Turba Quirini.
Ite pugnaces Priami nepotes,
Pulcher Anchisæ, Venerisque sanguis,
Ite, formosas Acherontis, ite,
Linquite ripas.
Quid iuuat nigras habitare valleis,
Ferreum letho simulante somnum?
Quid iuuat subter sepelire magnâ
Secula terrâ?
Te Mari torui reuocant Sicambri:
Te pharetratæ Nomadum cateruæ,
Te Numantini metuende poscunt
Scipio campi.
Æreis rursum fluitare turmis
Visa Carthago, peditumque nimbos,
Et Saguntinis, Siculisque bellum-
-affundere portis.

Surge: non audis ſtrepitum, & ſonorum
Agmen, & tractas per humum catenas?
Non vides, quantam nouus ecce ſurgit
Pœnus in haſtam?
Magna te poſcunt Aſiæ ſepulchra
Magne Pompei. Tibi Cæſar olim
Thraces, & ferrum, manicaſque, & ignẽ, &
Tela minantur.
Bactra iam motis tremuêre caſtri
Martio, nubes feriente cornu,
Iam minæ triſtes equitum, & frementum-
-hinnitus equorum.
Surge: quâ dormis, quatit acer vrnam
Vngulá Medus: potes hoc ſepulchro
Eſſe ſecurè piger, aut honeſtos
Carpere ſomnos?
Ite, felices iterate pugnas,
Ite Romani, iuuet arma notis
Poſtibus demi, ſolitoque frontem-
-aſſurgere cono.
, Bella nos pictis ſimulamus armis,
, Splendidè fortes & inane pugna
Nomen, & docti vacuum duellis
Ludere Martem.
Fortium cingi galeis auorum
(Prô pudor!) ſeri fugimus nepotes;
Heu peregrinis oneraſſe fortes
Tempora gemmis!
Parua non magnam manus implet haſtam

Defluunt grandes humeris pharetræ :
Decidunt arcus, laterique iniquus
exprobrat ensis.
Prisca mutatæ pudet arma dextræ :
Patrius quondam malè laxus hæret
Filio thorax, nec auita norunt
Tela nepotem.

Animi lenitate Principes maximè commendari.

ODE XVII.

, NOn viui paries vitri,
, Crystallique fores, aut Mareoticis
, Aurum postibus illitum,
, Laudandum memori carmine Principem
, Clarabit, neque barbaras
, Decidet tumulo gloria laureas;
, Sed frons mitior aspici,
, Innubique nitens ore meridies,
, Et qui sospitat omnia
, Irati vacuus nube supercili.
, Primo gratior Hespeio
, Formosus roseâ vultus in Iride.
, Regum vultus imagine
, Regnorum legitur, pandite lumina, &
, Vultum pandite Principes :
, Iam vultum, & populi lumina vidimus.

, Irasci populum docet,
, Qui toruis nebulam nutibus addidit:
, Idem supplicii piger
, Maturis faciem risibus explicet,
, Cædesque, & populi graues
, Iras, & procerum prælia, & asperas
, Regum contuderit minas.
, Vulgus bella fremat: te nihil attinet
, Fœdo turbida nubilo
, Mutari pauidis ora coloribus,
Veris ianitor aureus,
Qui campis liquidi pascitur ætheris
Stellatis Aries comis,
Picti rura poli frenat, & arbiter
Mundi prata perambulat:
Iræque, & placidi lenior imperi
Vrsis præsidet, & lupis,
Demitque, & dominis cornibus annuit
Toruis iura Leonibus,
Castigare vagos acer, & igneis
Mundi cogere sepibus.
Vultur degenerum parcior vnguium
Albis parcit oloribus;
Compescit volucrem Bellerophon equũ;
Nusquam monstra vagantia
Chiron Æmoniâ figit arundine:
Colludit geminis Leo, &
Taurum supplicibus conciliat iubis
Nusquam sidera mugiunt,

Aut latrat Procyon, aut Libyco duplex
Rugitu reboat polus.
Labuntur tacito ſumma ſilentio:
Tranquillæque tacent rotæ,
Dum currus vigilum voluitur ignium.
Tantùm lanigeræ facis
Balatu reſonat mundus amabili,
Rixâque, & ſtrepitu vacat,
Et ſe mundus amans, ipſe ſui propè
Viuis lucet amoribus:
Naturæque vterum, & parturientia
Zonâ ſidera ſubligat:
Hanc flexis Aries cornibus inchoat,
Rerum nobile vinculum, &
Coniunx ſigniferi fibula balthei.

AD DIVAM ELISABETHAM
Dum inter Diuos ab Vrbano VIII. PONT. OPT. MAX. *referretur.*

ODE XVIII.

DIua, deuexo dominata ponto,
Cuius vndoſæ meminêré Gades,
CuiTagus ſeruit, liquidoque rura
Præfluit auro.
Pauperes olim coluiſſe ſedes
Læta, nunc magnas habitare ſtellas,
Inter & gyros, & euntis inter
Sidera mundi.

Dum tibi Mede pretiosa syluæ
Damna, per Thuscas adolemus aras,
Thureo Regem, populique celes
Crimina fumo.

Ad cœlestem adspirat patriam.

ODE XIX.

VRit me patriæ decor,
Vrit conspicuis peruigil ignibus
Stellati tholus ætheris;
Et lunæ tenerum lumen, & aureis
Fixæ lampades atrijs
O noctis choreas, & teretem sequi
Iuratæ thyasum faces!
O pulcher patriæ vultus, & ignei
Dulces excubiæ poli!
Cur me stelliferi luminis hospitem,
Cur, heu! cur nimiùm diu
Cœlo sepositum cernitis exsulem,
Hîc canum mihi cespitem,
Hic albis tumulum sternite lilijs,
Fulgentis pueri domus.
Hîc lethi pedicas exuor, & meo
Secernor cineri cinis.
Hîc lenti spolium penite corporis,
Et quicquid superest mei.
Immensum reliquus tollor in æthera.

AD PRINCIPES ITALIÆ,
De recuperando Orientis Imperio.
ODE XX.

PVlchro, Quirites, puluere gaudeat
Impubis ætas, & ſtrepitum, & minas
Iam nunc, & audaces tumultus
De tenero meditetur vngui:
Viſoque primùm ſanguine geſtiat
Inter cadentum ſigna, neque eligat
Quo laſſa poſt pugnam, reclinet
Colla toro, ſolidiſque ſomnum
Commendet armis, aut clypeo ſuper
Effuſus, aut ſe ceſpitis explicet
Per ſumma, non parcus iuuentæ,
Et decorum pretioſus emptor.
Hoc ſeptus olim milite, Biſtonum
Vallata ſaxo diruit oppida
Regnator Epiri, & timendus
Parrhaſiæ moderator oræ.
Heu quantus armis, quantus adeſt equis,
Quantuſque ſudor depopulantibus
Pangæa Dacis, cùm refuſi
Ferrea diluuies Gradiui
Tumultuoſi turbine prælij
Concuſſit Æmum, cum Rhodopen propè,
Sacriſque Ladiſlaus armis
Attonitum patefecit Hebrun.

Et bellicoſum Strymona vindice
Turbauit haſtâ, qui calidas adhuc
Strages Gelonorum, & natantûm
Scuta virûm, galeaſque voluit.
Magnum illa terris intulerat metum,
Præceps ahenas rumbere copias,
Taboque fumanteis, & igni
Auſa cohors operire campos.
Si non honeſti læta periculi,
Bellique metas rumpere pertinax
Egiſſet armorum cupido
Non humiles iterare pugnas.
Manes auorum quis benè proſperis
Excuſet armis? quæ manus impigrum
Lethi Muſurmannum paternis
Immolet inferias ſepulchris!
Quæ nunc (pudendum) illudere peruicax
Perſultat armentum, & miſerabiles
Delent peremptorum ruinas
Hinnulei, timidæque damæ:
Eheu cicatricum Heſperiam pudet,
Et mollis otî, & turpis inertiæ,
Iræque, quæ procudit arma
Immeritis inimica regnis?
Quiſquamne tandem (dicite poſteri)
Vlturus Vrbis nomen, & imperi
Affulget enſis, atque ab vllo
Scuta tholo, galeæque pendent?
An (quod vereri crediderim nefas)

Futurus ensis Dardanios adhuc
Proscindit agros, aut Latina
Arua metit, viridesque syluis
Frondent sagittæ? non ego Romulam
Damnabo pubem veridicus sacri
Vates Gradiui, iam cruento
Sparsa mari fluitare tela,
Videre totis iam videor Thetin
Pugnare remis, iam Latiæ procùl
Turmæ, repercussâque circùm
Æra micant, galeæque lymphâ;
Iam plana Triton personat æquora
Clangente cornu: iam video nouas
Latè per Ægeum moueri
Cycladas, Æmoniámque longè
Inauspicato sidere lugubrem
Mærere Lunam: iam profugæ retro-
-cedunt Tyrannorum phalanges,
Penè metu glaciante Pontum.

AD VRBANVM VIII.
PONTIF. OPT. MAX.

ODE XXI.

POne surgentes super orbe curas,
Magne pacati moderator orbis;
Mitte Threissas calidâ phalangas
Feruere rixâ.

Mugiant cano, ſine, bella ponto,
Cùm procelloſos ſtruit aura monteis,
Cùm gemunt cautes, refugâque Calpe
Vapulat vndâ.
Regna Rhæteis reſonant triumphis,
Rumor auratâ volitans quadrigâ
Grata demittit benè feriatis
Omina terris.
Occidit iuſtæ reus hoſtis iræ,
Hoſtis hybernæ dominator oræ,
Quà coronatis ſinuantur altæ
Turribus Alpes.
Quà niuis latè, saturæq; flauent
Imbrium valles: vbi mitigatus
Sole vicinos iaculante monteis
Liquitur humor.
Iræ captiuo patiens fluento
Iſter aſſertâ famulatur vndâ:
Corripit fluctus, & vtroque Rhenus
Margine ſeruit.
Te genu nixi didicêre Medi:
Laxat intentum tibi Maurus arcum;
Te pauent Seres, humeriſque Parthi
Scuta reponunt.
Fingit effuſo tibi nomen aura
Indus argutâ reſonante lymphâ:
Te ſonant ſeptem vaga fabuloſi
Oſtia Nili

VRBA-

VRBANI VIII. Pont. Opt. Max.
POESIS

ODE XXII.

QVis temperatæ flumine copiæ
Siticulosis influit auribus
Facundus amnis, & sequacis
Agmine luxuriatur vndæ?
Rursúmne toruum cantibus Æacum
Delenit Orpheus, quo duce Thraciæ
Aurita reptâuere saxa, &
Æmoniæ saliêre rupes?
An Dædalei pectinis arbiter
Vates amicâ Pierias lyrà
Triumphat aureis, & disertos
Eloquij reserauit amnes?
Qualem pudicis Penea fontibus
Admurmurantem Thessaliæ iuga
Mirantur, aut præteruoluto
Attonitus stupet Æmus Hebro:
Qualémve puris Parthenium vadis
Dignantur alto muta silentio
Pangæa, vel circumsonantem
Castaliis Helicona ripis
Parnassus audit, dum noua gaudia
Iam iam futuri veris auentibus
Enarrat agris, & virentem

Exilio remeare Maium.
O quis Latinæ fons opulentiæ
Exuberanti viuidus impetu
Bacchatur, & lymphata ſecum
Corda rapax, animoſque voluit!
Qui nunc profundo voluitur alueo
Sententiarum, nunc gracili fluit
Torrente linguæ, nunc apertis
Ingenij ſpatiatur aruis,
Suique latè pronus & inſolens
Exire ripam, non tamen obuiâ
Captiuus algâ, nec tenaci
Ire piget per aprica limo:
Sed clarus auro fertur, & Atticis
Ludit ſmaragdis, non ſine conſono
Liquentis electri ſuſurro, &
Murmure prætereuntis auri.
Non ſtagna Cirrhæ, non ego Phocidos
Deſiderarim: te propè vitrea
VRBANE Dirce, te fluenta
Virginei comitantur antri:
Olimque ſimplex collis & inuius,
Nunc hoſpitalis, te duce, Dardanæ
Parnaſſus immigrauit aulæ,
Et Latij rediêre vates.
Magnuſque tanto Pindarus æmulo
Minor, videri gaudet, & Apulæ
Miratur hæredem Camœnæ
Pegaſeos vacuare fonteis:

Seu dithyrambo liber, inutilem
  Verbis catenam demis, & affluis
  Impunè: seu rursum seuero
  Verba placet cohibere nodo.
Sed non profanæ gloria laureæ,
  Vmbrata Graiis tempora frondibus
  Adcomit, at conchyliatâ
  Pulcher honor redimit coronâ,
Et dedicatam purpura laureæ
  Furata frontem subrubet: hactenus
  Florete vates: iam Latino
  Vester honos adoleuit ostro

AD LEVINVM HIELIVM
Laboris commendatio.
ODE XXIII.

NAm quæ purpureis fumet honoribus
Formoso melior de grege victima,
Quàm cui solliciti vomeris aspero
  Vssit colla labor iugo?
Condit regna labor. Fabricio benè
Findenti patriis iugera sarculis
Frondent in mediis sceptra noualibus,
  Pulchræ messis adoreæ.
Rastrisque & rigidis parce ligonibus;
Vncum, Lictor ait, reijce sarculum:
Quæ seuit Cererem, Regna metet manus,
  Glebæ fraude, superbior.

Iam nunc emeritos ſolue iugo boues,
Iam nunc nobilium colla Quiritium
Æqui flecte memor, parcus & abſtinens
Romani pater Imperi.
Fortunæ memores nunc, age, victimas
Iuſto mitte Ioui. quæ modò mugiit
Sacris Pontificum digna ſecuribus
Aras illinet hoſtia.
Numquam puniceis hiſpida crinibus
Martis belligerâ pendula fraxino
Auri deciduis veſtierat iubis
Graium pellis Iaſona.
Si non difficiles imperij boues
Egiſſet dominâ vertere dexterâ
Ferratis chalybum ſaucia dentibus
Colchi littora Phaſidis.
Quanquam fulmineo pectoris halitu
Sorberent animoſum agricolam boues,
Et fumi fluuium & noctis inhoſpita
Circum nubila funderent.
Necquicquam viridûm è ſemine dentium
Bellator iaculis campus inhorruit,
Et latè péperit caſtra virentibus
Chriſtatus galeis ager.
Quippe ad Theſſalici fulgur acinacis,
Natali immoriens occubuit metu
Tempeſtas peditum, & denſa micantium
Haſtarum interiit ſeges.

MATTHIÆ CASIMIRI SARBIEVII SOCIETATIS IESV LYRICORVM LIBER SECVNDVS.

Ad Ferdinandum II. Cæsarem Augustum.

ODE I.

Cùm Thracum copiæ excessissent è Pannoniæ finibus.

QVæ regna, vel quæ dissociabili
Secreta tellus æquore, quæ domus
Eurique, & Arctoi Bootæ
Cæsarei sonitum triumphi
Nesciuit? O quà Rumor eburneis
Genteisque, & vrbeis præuehitur rotis,
Audite Cæsar, te superbæ
Herculeas superasse laudes
Fleuêre Thebæ: te tumidus procùl
Formidolosi laudibus Herculis
Plorauit Hebrus: te frementes
Arcadiæ gemuêre valles,

Non vſitatæ monſtra proteruiæ
Strauiſſe latè. te Nemees iuga
Dignatur Alcides, & Argis,
Et domitâ tibi cedit Idâ.
Non ille quanquam colla minantium
Fumoſque & igneis, contudit anguium,
Criſtaſque, & immaneis hiatus
Fulmineo tremefecit ictu:
Quanquam gelati marmora Nerei,
Surdiſque mutum littoribus mare
Emenſus: arcanæ refregit
Regna Stygis, pedicaſque captis
Iniecit vmbris immiſerabilis
Prædator Orci: cùm ſpolio priùs
Tauriſque, & inſani Leonis
Mœnalias decoraſſet ornos:
Non ille quanquam tranſtulit aureo
Scalpenda cælo prælia, quæ procùl
Eoſque & Auroræ rubentis
Regna legant, mediiſque Veſper
Miretur aſtris: non tibi debitæ,
Auguſte Cæſar, reddat adoreæ
Palmas, triumphalemque laurum, &
Populei diadema ſerti,
Te pronùs ambit flumine ſupplici
Rhenuſque & Albis. Te refluus ſonat
Tibiſcus, & latè receptâ
Danubius tibi ſeruit vndâ:
Te bellicoſus Thermodoontij

Regnator Hebri : te ſibi deſtinat
Peltatus Eurotas. & aſper
Argolicis Achelóus haſtis :
Te militaris mœnia Daciæ,
Te Cimber horret : te genibus minor
Brennus, repercuſſiſque lætùm
Vindelici crepuêre parmis :
Te belluoſi littora Boſphori,
Multoque canum frigore Caſpium;
Te Cydnus, & læuis Scamandri,
Tè refugi pauet vnda Xanthi.

AD PVBLIVM MEMMIVM.

Vitæ humanæ breuitatem benefactis extendendam eſſe.

ODE II.

QVæ tegit canas modò bruma valleis,
, Sole vicinos iaculante monteis
, Deteget rurſum, tibi cùm niuoſæ
, Bruma ſenectæ
, In caput ſeris cecidit pruinis,
, Decidet nunquam, cita fugit Æſtas;
, Fugit Autumnus, fugient propinqui
, Tempora Veris:
, At tibi frigus, capitique cani
, Semper hærebunt, neque multa nardus;
, Nec parùm gratum repetita dement
, Serta colorem,

Vna quem nobis dederat iuuentus,
Vna te nobis rapiet ſenectus:
Sed potes, PVBLI, geminare magnâ
Secula famâ,
„ Quem ſui raptum gemuêre ciues,
„ Hic diu vixit, ſibi quiſque Famam
„ Scribat hæredem. Rapiunt auaræ
Cætera Lunæ.

AD D. VIRGINEM MATREM.

Cùm illi templum Ioannes Carolus Chodkeuicius ſigna contra Oſmanum Byzantinum Imperatorem moturus exſtrueret.

ODE III.

HVc ô beatis ſepta cohortibus
Regina mundi, ſidereos, age,
Molire paſſus, huc curuli
Nube ſuper, Zephyroque præpes
Deſcende, ſacri conſcia liminis:
Quà dedicatis te Samogitia
Dignatur aris, & patronæ
Thuricremi famulantur ignes:
Neu vota Virgo temne vocantium,

Quanquam micantûm regia ſiderum,
Romæque, Lutetique ſedes
Dalmatico potior metallo:
Quanquam niuoſi ciuis Enipei
Te non auaris ornet adoreis,
Ditemque miretur ſuperbis
Heniochus radiare tectis:
Et qui ſupinis præcipitem rotis
Solem recliues Americi vident:
Et qui ſub Eois renatum
Suſpiciunt remeare cunis.
Videtis? an me ludit amabilis
Imago Diuæ? iam videor pios
Audire plauſus, & ſonanteis
Cæruleum per inane currus
Triſteiſque fumos, & nebulæ globum
Latè ſerenas rumpere copias.
Auroque florenteis, & igni, &
Miſſilibus radiorum acutis:
Spiſſæque nimbum lucis, & igneas
Flictu rotarum, feruere ſemitas,
Ventoſque, & obluctata longo
Nubila diſſiluiſſe ſulco, &
Effuſa denſis agmina deſuper
Errare gyris, non ſine ſiderum
Riſu, renidentiſque cæli,
Sole cauas iaculante nubeis.
Auditis? O quas prætereuntium
Lyraſque, cantuſque audio nubîum?

Io, triumphe: ter procellæ,
  Ter liquidæ crepuêre flammæ.
Io, triumphe: ter resonabilis
  Respondit Echo: ter Samogitiæ
  Saltus, supinatæque valles,
  Et trepidæ sonuêre syluæ.
O ergò nostris præses habebitur
  Regina terris: ite, recentibus
  Stipate donis, & precatu
  Indigetem celebrate Diuam.

AD FERDINANDVM II. Cæsarem Augustum.

ODE IV.

IAm minax Albis, domitusque latè
Rhenus assertâ famulatur vndâ:
Iam fluunt pronis tibi regna FERDINANDE tributis.
Turma pugnaces populata Dacos
Hausit imbellem galeis Tibiscum;
Fessa bellorum, pauidúmque telis
Sepi[illegible] Istrum.
Ille terrarum fragor, ille magnæ
Fulmen Europæ, Scythici tremendus
Arbiter ponti, piger obsoletis
Abstinet armis.

Iam sacræ Leges, & amica Legum
Iura ciuiles cohibent tumultus,
Et Fides, & Fas, & aperta læto
Gratia vultu.
„ Iura pacatis dominantur agris „
„ Iura compescunt graue classicorum
„ Murmur, & currus, & hiulca rauci
„ Fulmina belli:
„ Pax vbi clausas moderatur vrbeis „
„ Illa vittatis operatur aris:
„ Illa vicinis pudet æmulari
„ Sidera templis.
Quâque pubenteis graditur per herbas:
Hinc, & hinc Diuam comitatus albo
Messium fluctu Cerealis vndat
Merges aristæ.
Longus herbosis spatiatur aruis
Ordo virtutum: niueæque iunctæ
Faustitas Paci legit otiosis
Lilia campis.
Ite Rhæteis sociæ triumphis:
Ite, delectos religate flores:
Ite virtutes, iterate nexis
Serta trophæis.
Te Ceres flauis redimita culmis,
Magne pacati moderator orbis,
Te Iouis quercus, & Apollinaris
Vmbra corymbi.
Te volunt lauri, tibi se Latini

Arbor Alcidæ probat, & ſupinis
Annuit ramis, & amicâ circum
Tempora ſerpit,
Quo velis crinem cohibere ſerto
Mitte cunctari: tibi colla circum
Herculis ritu fluat vſitatâ
Populus vmbrâ.

AD IVLIVM ROSAM.

Inuitat eum ad ſacram Poëſim in crepuſpulo D. VIRGINIS MATRIS *peruigilij decantandam.*

ODE V.

QVid muti trahimus diu
Segnes excubias? ſuggere poſtibus
Dereptum, ROSA, barbiton.
Nos arguta manu fila docebimus:
Tu buxum digitis mone,
Et mutis animam ſuffice tibiis.
Nos cantabimus aureos
Stellarum vigiles, ſiſtere lubricam
Mundi ſollicitos fugam, &
Palantum choreas ducere ſiderum.
Tu rerum dominam canes,
Et ſparſam Zephyrorum arbitrio comam
Nudis ludere brachiis,

Et nimbos volucrum fundere crinium:
Addes & teretes pedum
Suras non humilem lambere Cynthiam:
Et ſutas chlamydum faces,
Indutique togam Solis amabili
Emirabêre fiſtulâ:
Donec virgineis laudibus, & ſuis
Placatus reſecet moras
Et currum madidis flectat ab Indijs.

AD D. VIRGINEM MATREM.

Cùm illi dicata nauis in Indiam ſolueret.

ODE VI.

Diua ventorum pelagiſque præſes,
Quæ laboranteis ſuper alta naueis
Summoues ſaxis, vteroque Nerei
Eripis imo.
Sì tibi moti cadit ira ponti,
Cùm Thetis molleis imitata ſomnos
Sternitur latè, bibuliſque ſe re-
clinat arenis:
Mercium felix tua nauis eſto,
Quæ per vndanteis tibi læta fluctus
Floribus remos, hilarique proram
Fronde coronat.

Illa seu primos aditura Seras;
Siue longinquas Orientis oras:
Froferet latè tua fabuloso
Nomina mundo.

AD APOLLINEM.

Magnificentiam Cæsarianæ liberalitatis ab illo cani oportere.

ODE VII.

QVis litterati munera Cæsaris,
Fusasque pronâ diuitias manu,
Et tecta, quæ pecuniarum
Auriferis micuêre nimbis;
Laboriosi carminis arbiter
Æternet! O qui sacra biuerticis
Delubra Parnassi, & canorum
Imperiis Heliconæ frenas:
Expergefactis ad sonitum lyris,
Vndantis auri flumina concine,
Quæ fusa Ferdinandianis
Per populos abiêre riuis.
Non curiosis ille ligonibus
Euisceratæ collibus Indiæ,
Aut emedullato Liburnis
Montibus insidiatur auro,
Vsuque rerum, non opibus potens;

Exuberantis flumina dexteræ
Per sacra Musarum refundit
Atria, Palladiosque posteis.
At non, vt olim fabula pauperes
Ditauit agros: dum pretio grauis
Aurique tempestate diues,
Nobilium pater vnionum
Ganges auaro gemmea septies
Tributa soluit Nereidum patri,
Ripasque miranteisque campos
Mygdoniæ lauit amne gazæ.
Hinc illa magnæ regia Palladis,
Fastigiatis Pyramidum iugis,
Æqua leuabit inuidendum
Mole caput, famulumque Musis
Prætexet Albim: quæ procul exsulem
Phæbum seueræ saltibus Atticæ,
Cirrhâque, & vmbrosis reductum
Thessaliæ reuocabit antris.
Sic ille Gallus scilicet Hercules
Plebem sonantûm colligat aureo
Nexu catenarum, & reuinctâ
Attonitum trahit aure vulgus:
Dulcique rerum defluus agmine,
Ludit recusis in pretium sonis.
Aurumque, & in vulgum caducas
Flumineo ruit ore gemmas.

IN D. VIRGINEM MATREM CARMEN SECVLARE.

Parodia ex Q. Horatio Flacco.

ODE VIII.

Reginam teneræ dicite Virgines
Visentem roseis astra iugalibus,
Dignatamque volantum
Currus flectere siderum.
Vos lætam citharis, & sonitu lyræ,
Quem vel Pierij verbere pectinis
Fingit saucius aër,
Vel motæ digito fides:
Vos Marsæ iuuenes carmine tibiæ.
Aut rauci strepitu dicite tympani,
Pugnarúmve loquaci
Nympham reddite classico.
Cæcos illa metus, & procerum graueis
Iras è miseræ limine patriæ
Vestris mota querelis
Ad Medos aget, & Getas.

DE SACRO SALOMONIS EPITHALAMIO:

Similis est dilectus meus capreæ, hinnuloque ceruorum.

ODE IX.

VItas sollicitæ me similis capræ,
Quam vel nimbisoni sibilus Africi,
Vel motum subitis murmur Etesiis
Vano corripit impetu.
Nam seu prima motum bruma trementibus
Incussit folijs, siue Diespiter
Elisit resonis tela Ceraunijs:
Incertâ trepidat fugâ.
At qui non ego te quærere desinam,
Clamatura retrò, Christe, Reuertere, &
Rursus cum rapido fugeris impetu
Clamatura, Reuertere.
O seu te Libani terga virentia,
Seu formosa rubræ culta Bethuliæ,
Seu pinguis Solymæ, siue procùl cauæ
Cingunt rura Capharniæ:
Tandem sollicitæ pone modum fugæ.
Nam non effugies, te mihi sedulis
Æther excubijs prodet, & aureis
Prodet Cynthia cornibus.
Te neglecta gèmunt littora, te procùl

Suſpirat tacitis aura Fauonijs,
Te noctis vigiles, te mihi viuidis
Signant ſidera nutibus:

AD IOAN. STEPHANVM MENOCHIVM RECTOREM Collegij Romani SOCIET. IESV.

Cùm Libros de Principum inſtitutione in lucem edidiſſet.

ODE X.

QValis vbi Phrygiâ Iouis armiger educatus
Audax hiulci fulminis ſatelles, (Idâ
Vere nouo teneras Aquilonibus experitur alas,
Terraſque neſcit immemorque nidi.
Magna patris relegit veſtigia fulminumque latè
Circumtonanteis viſit officinas,
Euincitque Notos, & inertibus euenit pruinis,
Cæloque tenſos nauigat per imbreis:
Talis inaſſueto circumuagus ingeni volatu,
Doctus paternæ ſtrenuuſque pennæ.
Celſa ſuper procerum pallatia, deſpiciſque terras
Summaſque rerum peruagaris arceis.
Quaq; Pater dubijs populos ſuper immoratus alis
Leges ſuperbis diuidit Tyrannis:
Hàc neque conſilij, neque degener ingeni ſecuto

Æquis adurges nisibus volantem.
Ille tamẽ dominas frenauerat Insubrum secureis,
Forúmque gnauus rexerat Triumuir:
Te rerum exsortem tenuit domus innocentis otî
Ausum togatas exuisse curas.
Nec te plebis honos, neque litibus intonata centũ
Verbosa raucis bella sub patronis.
Nec plorata reis subsellia, nec triumuirali
Adiudicatum curiæ tribunal:
Sed iucunda tenent obliuia diffluentis æui,
Et vrbis expers, patriæque vita.
Non tamen intereà niueos sinis exsulare moreis
Aulis potentûm, curijsque regum
Præceptisque Numas & Legibus anteis Lycurgos,
Valeriósque vincis & Catones (cellis
Dum prohibes tumidum popularibus Ambitũ pro-
Regni verendos obsidere posteis:
Nec pateris medijs adsistere Cæsarum cateruis
Cæcásque Fraudeis, desidésque Luxus,
Exsomneisque Dolos, & dulcibus illitum venenis
Aulæ nitorem, barbarúmque Fastum.
Quin etiã teneros virtutibus imbuis Quiriteis,
Sacrúmque cunis aduocas Honestum
Ignotúmque doces vagitibus alloqui Tonantem,
Rudémque Diuis explicare palmam.
Iamque nouos debet tibi Martia Roma Scipiones,
Centúmque Magnos, Maximósque centum,
Et Belgæ Carolos, & Lechica regna Casimiros,
Nouósque Dacus debet Emericos.

Ferrea paciferum qui secula digerant in aurum,
Mundique pronas fulciant ruinas.
Et Tiberi Gangen, & Gadibus asserant Hydaspen,
Et regna primo differant Eoo.
Quorum spontè fluens sub fœdera militaris Ister,
Rumpat tenaceis Bosphoro catenas.
Quos neque fulmineâ de pectoris emouebit arce
Inane regni purpuræque fulgur:
Nec quæ dispositis toga luxuriosior lapillis
Furto pudentis erubescit ostri:
Nec solium, nec quæ manus imperiosiore sceptro
Mœstæ minatur, annuitque plebi.
Hæc adeò longi cùm perleget otij sequester
Vrsinus, almi prima cura Phœbi:
Tristibus ignotum te non sinet immori tenebris:
Sed te futuro consecrabit æuo
Temporis egressum ludibria, turbinesq; rerum, &
Caliginosi sæua iura lethi.

AD ANDREAM RVDOMINAM è SOCIET. IESV.

Cùm Româ in Lusitaniam abiret in Indiam nauigaturus.

ODE XI.

Ergò minaci credulus Africo,
Tumultuosi marmora Nerei,
Pugnasque ventorum, & tyrannos

Æoliæ ſuperabis aulæ?
Nec te marinæ torua licentiæ
Imago terret? nec timor æquoris
Enauigandus, nec proteruis
Ille frequens equitatus Euris?
Sed contumaceis Æoliæ minas,
Iramque ponti ſpernis, & obuios
Mundi furores irretortâ
Fronte ſubis ſimilique vultu.
Quo feriantis mœnia Tuſculi,
Aut otioſi iuger a Tiburis
Perambulaturus ſubibas
Egelidos Anienis amneis?
Hoc ore motæ dira proteruia
Subſidet vndæ iam video procul
Ad littus acclinata leni
Æquora decubuiſſe ſomno,
Et dormientis flamina Nerei
Spirare pacem, ſcinde tenacium
Moras rudentum: perge claſſem
Veliuolis animare ventis.
REGINA terrarum & pelagi potens
Formidoloſos diriuet obices
Periculorum nec ſiniſtris
Ire dabit tua fata velis.

LAVDES
Inuictissimi Potentissimique
SIGISMVNDI III.
Poloniæ Sueciæque Regis.
ODE XII.

QVam prono Rhodopen pede
  Lustro? quæ vitrei littora Phasidis
Viuo præuehor impetu?
  Audaceisque Dahas, & facileis mori
Colchos, & rapidum Scythen,
  Captiuumque gelu transilio Tyram?
O cani iuga Carpathi!
  O formosa rubræ rura Druentiæ,
Quam fontes Hypanis lauant,
  Quam lambunt gelidi flumina Vistulæ!
Quis me, quis, Moraquæ, precor
  Quis me prespicuæ margine Viliæ
Sistat, quà gelidum nemus
  Ridet mobilium fletibus amnium?
O quæ sidera traijcis,
  O quæ nubiuagâ Calliope polum
Præterlaberis orbitâs
  Hîc me siste, precor, quà Getico piger
Feruet sanguine Bosphorus,
  Nymphæique domos, & caua barbaræ.

Plangit littora Tauricæ.
Hic dulci ſcopulos carmine colligam,
Hic Graiæ prece tibiæ
Aram de medijs ſurgere rupibus
Suadebo, duce me retrò
Deſcendent reſonis marmora collibus,
Et longo procul ordine,
Arrepent Parijs ſaxa laboribus:
Muſæamque pati manum
Inſcribique volent,& memores tui
SIGISMVNDE, ferent notas.
Sculpêris volucri proterere impetu
Threſſæ cornua Cynthiæ.
Scalpemus gemini fulmina prælij,
Scalpemus refugum Geten
Et captum niueis Nerea vinculis.
Huc & nocte bis & die
Lectarum venient agmina Virginum,
Et latè violis humum,
Aramque & folio Solis, & aureis
Pingent marmora lilijs
Nos & manè ter, & veſpere ter ſacrâ
Circùm valle ſedebimus
Hîc viuis dabimus ceſpitibus ſuper
Verbenas, & clentia
Sacris thura facis, & rude ſutili
Nectemus philyrâ caput.
Dicemus ter io: ter recinent io
Canæ littora Thraciæ:

Et victos iterùm carmine Concanos,
Et plausus, & ouantia
Permistis dabimus classica tympanis.

AD GERMANIAM.
Ciuili bello ardentem.

ODE XIII.

QVid iuuat densis glomerata turmis
Bella ciuili tonuisse clade?
Quid iuuat latè maduisse pingueis
Sanguine campos?
Tela Threissis potiora pugnis,
Tela Germani cohibete, tela:
Tela molitur noua peruicacem
Cæsar in hostem.
Parcus irarum, modicusque ferri
Lenis in ciues, sine cæde fusos
Thracas & victos sine clade Cæsar
Sternet Alanos.
Pone crudelis simulachra lethi,
Deme loricas, pharetrasque Rhæte.
Mollibus flectit sua regna Ferdi-
nandus habenis.
Seruit extremi tibi potor Istri,
Cæsar irati moderator orbis:
Te repercussis agilis Sicamber
Concrepat armis:

Condito

Condito mitis, placidusque ferro
Orbis, ingentes senij ruinas
Firmat, & prono fugitiua ducit
Otia mundo.
Martis oblitus, calidæque rixæ
Findit obliquo iuga vomer vnco:
Et minax olim, modò iustus agrum
Demetit ensis.
Cassis instratis resupina cristis,
Alitum vernis resonat querelis,
Fœta nidorum: sociant maritas
Scuta columbas.
Te vagum Solis comitata currum
Fama per latas spatiata terras,
Narret Eois, doceâtque seros
Nomen Iberos.
Audiet Dacos acuisse tela,
Tela Germanis inimica telis:
Audiet contos & iniqua pilis
Pila rotari,
At simul leni rapiente curru
Sparget insonti fera corda succo:
Demet & contos, & iniqua pilis
Pila recondet.

DIRÆ IN HERODEM.

ODE XIV.

DEuota ſacræ progenies domus!
Fatale monſtrum! prodigialium
Monſtrum parentum! ſeu Libyſſa
Caucaſeis lea pauit antris,
Seu te maligno ſidere barbarus
Getes maritâ tigride prodidit,
Furoris hæredem paterni:
Siue gregis populator Afri
Nudum ſub alto deſtituit iugo:
Seu belluoſis fluctibus exſpuit
Irata tempeſtas nocentem
Alitibuſque feriſque prædam:
Tuo ſeueras pectore marmora
Duxêre venas, marmora rupibus
Deciſa, quas Getula cælebs
Deucalio ſuper arua iecit:
Te ſede primùm liuida regiâ
Megæra fixit: Tyſiphone dedit
Sceptrum cruentandum, feræque
Impoſuit diadema fronti &
Regale nuper cùm premeres ebur,
Ad ſedit altis fulta curulibus,
Et per Palæſtinos Tyrannis
Explicuit ſua ſigna campos.

Tremenſque & atrum ſanguineâ manu
Telum coruſcans, ſecum Odia, & Minas,
Cædemque, & inſanos Tumultus,
Funeraque, & populorum iniquas
Strages, & indignum excidium retrò
Lactentis æui traxit, & inclyta
Regnorum, inexhauſtaſque longis
Cladibus euacuauit vrbeis.
Illam & parentum dira gementium
Lamenta, Queſtuſque, & Gemitus retrò,
Luctuſque vicatim ſecuti, &
Irriguis Lachrvmæ cateruis.
Quòd ſi caducis decidit amnibus
Præſagus imber, quid pluuias ſequi
Cunctantur vltrices procellæ,
Et volucrum ſtrepitu quadrigarum.
Incuſſus æther pigra tonitrua, &
Immugientûm fulmina nubium
Compeſcit, indulgentque metæ
Aërijs vaga tela pennis?
At nil triſculcis Acroceraunia
Deiecta flammis, nil Rhodopes iugum,
Quaſſæúe peccauêre cautes
Æmathiæ, niſi fortè dirum
Inominatis marmora partubus
Fudêre monſtrum: rumpite, rumpite
Monteiſque, fœcundaſque Regum
Fulmina præcipitate rupeis.
Exſpiret auras. Occidat, occiddat

Funeſtus, exſecrabilis, efferus
Sector, crematurámque taxum
Ipſe ſuper, cumulúmque regni:
Summum cadauer fumet, & aëra,
Cælúmque diro liberet halitu,
Fatale monſtrum, diſſidentûm
Ludibrium Furiarum, & Orci.
Perrumpe tractus impenetrabileis
Ignaua tellus, de ſuper arduâ
Voluente ſaxorum ruinâ:
Quam pelagus ſuper & refuſis
Bis terque Nereus Syrtibus inſonet.
Audimur, ingens ſidera verberat,
Spumamque, lymumque, & rapaceis
Oceanus glomerauit vndas.
Iam nutat æther, iam barathrum propè,
Vaſtiſque campi diſſidijs hiant.
Iam fractus illabetur orbis
Sacrilego capiti. i, profunda
Inexpiato pollue Tartara
Tyranne letho: ſolus & igneum
Inſume Cocytum, & frementem
Sulphureis Acheronta ripis.

EX SACRO SALOMONIS EPITHALAMEO:

Fulcite me floribus, ſtipate me malis; quia amore langueo.

Adiuro vos, filiæ Hieruſalem, ne excitetis, neque euigilare faciatis dilectam, donec ipſa velit.

Ecce iſte venit, ſaliens in montibus, tranſiliẽs colles. Similis eſt dilectus meus capreæ, hinnuloque ceruorum.

ODE XV.

ME ſtipate roſarijs,
Me fulcite crocis, me violarijs,
Me vallate Cydonijs.
Me canis, ſociæ, ſpargite lilijs:
Nam viſi mora Numinis
Mi ſacris animam torret in ignibus.
Vos ô, vos ego filiæ
Cæleſtis Solymæ: vos Galatidides,
Vos ô per capreas ego
Erranteiſque iugis hinnuleos precor,
Antiqui genus Iſaci,

Quæ ſaltus Libani, quæ viridem vago
Carmelum pede viſitis,
Nymphæ nobilium gloria montium:
Ne vexate tenacibus
Acclinem violis: neu ſtrepitu pedum,
Neu plauſæ ſonitu manus
Pacem ſollicitі rumpite ſomnij:
Donec Sponſa ſuo leues
Somnos ex oculis pollice terſerit,
Donec Lucifer aureus
Rerum paciferum ruperit otium.
Summis ecce venit iugis
Formoſæ ſoboles matris, & vnicæ
Formoſi ſoboles patris.
Syluarumque ſuper colla comantium,&
Intonſum Libani caput,
Magnorumque ſalit terga cacuminū, ac
Proceras nemorum domos
Prono tranſiliens præterit impetu:
Veloci ſimilis capræ,
Quæ viſis humili in valle leonibus,
Per prærupta, per ardua
Sublimi volucris fertur anhelitu.

AD D. VIRGINEM MATREM

Cùm fame, bello, cœlique intemperie laboraret Polonia.

ODE XVI.

AVrei regina VIRAGO cœli,
Mæsiæ valleis, Hypanimque latè
Nubium curru super, & niuosis
Vise quadrigis;
Aureus tecum Puer, & coruscis
Aureæ pennis properent cateruæ:
Et Salus, & Pax, & aperta pando
Copia cornu.

AD CLAVDIVM RVFVM

Sibi sepulchra & tumulos Regum scholam esse.

ODE XVII.

NOn me Democriti sales,
Non me Cecropij porticus atrij,
Non percussa docentium
Delectant calidis pulpita iurgijs,
Vel quæ pectoris impotens

Clamosi celebrat turba Panætij :
Vel quæ Pythagoræ ſenis
Doctâ tuſſe crepant:me veterum frequens
Memphis Pyramidum docet,
Me preſſæ tumulo lachryma gloriæ :
Me proiecta iacentium
Paſſim per populos buſta Quiritium,
Et vilis Zephyro iocus
Iactati cineres, & procerum rogi,
Fumantumque cadauera
Regnorum tacito, RVFE, ſilentio
Mœſtum multa monent, mihi
Pompeij gelido ſub Ioue ſegreges
Artus, & lachrymæ carens,
Deſertoque vagum littore funus, &
Magni nominis indigum
Corpus, magniloqui verba Panætij
Compenſat breuiùs, neque
Regeles patitur quærere copias.
Nolim Pierijs macer
Inſudare libris: aut tacito vigil
Impalleſcere Socrati :
Si Regum titulos, & tumulis ſuper
Fulgentem premo gloriam, &
Calco nobilium nomina Cæſarum.

AD FAMAN
LAVDES LADISLAI,
Principis Poloniæ Sueciæque ab illâ cani oportere.

ODE XVIII.

AGe picti moderatrix Dea mundi,
Quate pulso titubanteis pede nimbos,
Age, claras famulantũ quate pennas Aquilonum
Glacialis rege currum Cynosuræ,
Cata spissos super imbreis equitare,
Simul Euros animauit generoso tuba cornu.
Tibi plausus populari vagus aurâ,
Tibi pulchræ sociali vice Laudes:
Famulantur salientûm comitatu chorearum;
Tibi septem Tiberinæ iuga ripæ
Saliari cita gyro glomerantur;
Tibi longus per apricum salit ordo thyasorum
Age, sacrum glacialis iubar Vrsæ
Cane Medis, cane flauis Agathyrsis,
Cilicumque & pharetratis Nasamonum cane turmis.
Tibi, Princeps, opulenti liquor Hermi
Graue nomen fluuiali linet auro;
Tibi carmen pretiosâ perarabit Tagus vrnâ.

MATTHIÆ CASIMIRI SARBIEVII SOCIETATIS IESV LYRICORVM LIBER TERTIVS.

AD FRANCISCVM CARdinalem Barberinum. VRBANI VIII. Pont. Opt. Max. fratris filium.

ODE I.

ABſiſte vulgus, nil humili iuuat
Cantare buxo, nil popularibus
Neruis, verecundóque functum
Barbiton ingeminare cantu.
Te Vaticanæ ſidus adoreæ,
FRANCISCE, dicam; Te niueis ſuper
Cunis liguſtrorum reclinem
Pulcher honos, croceóque Phœbus
Perfudit imbri. te roſeus Pudor;
Virtuſque primùm non pueriliter
Ris êre naſcentem, & ſupinis
Lilia ſuppoſuêre membris.

Tunc & iocoſo murmure garrulus
Arguta primis verba leporibus,
Dulceiſque vagitus ab ipſis
Crederis edidiciſſe Muſis.
Tunc & caducis ningere lilijs
Molleis pruinas, & violaria, &
Nubem roſetorum proteruo
In puerum cecidiſſe nimbo.
Nec non ſeueri flumina Liberi
Manaſſe credunt, mellaque Dardanos
Erraſſe per vicos, & vrbem
Vberibus ſecuiſſe riuis:
Læuumque vernæ munere copiæ
Riſiſſe Tybrin, & virides procùl
Strauiſſe per ripam tapetas,
Oenotrios Aniene fonteis
Gratùm allocuto lenè cadentibus
In verba lymphis, ite loquacibus
Per plana camporum fluentis:
Ite, nouos iterate luſus:
Auræ cahinno molliter herbidas
Plangente ripas, naſcitur, & viti
Syncerus, illimiſque morum
Innocuæ fluit amne vitæ
Princeps amœnæ flumen Etruriæ:
Ille & profundi feruidus ingeni,
Frugemque virtutum, & Latinis
Reſtituet ſata læta campis:
Auroque fuſum tempus, & aurei

Latè per vrbeis flumina fecculi
Diffundet, & regnata paruo
Rura Ioui, residesque glebas.
Deliberato vomeris otio,
Bacchoque & albis frugibus induet:
Ripasque, miranteisque syluas
Hesperiæ linet amne gazæ.

AD D. MAGDALENAM.
Christi necem deflentem.
ODE II.

CVm tu MAGDALA liuidam
Christi cæsariem, cùm malè pendula
Spectas brachia, prô tibi
Pectus non solitis feruet amoribus!
Non es, qualis eras: tibi
Non mens semianimis restat in artubus:
Non fronti teneræ niues,
Non viuax roseis purpura vultibus,
Non notus superest color
Sed mors marmoreis pingitur in genis,
Et vitæ gracilis via
Exili tacitè spirat anhelitu.
Non, me si satis audias,
Plores perpetuùm tristia, tertia
Cùm lucem reuehet dies,
Mutati referet munera gaudij.
Nam quæ sole caret duplex
Ridebit geminis tertia solibus:

AD FRANCISCVM CARDINALEM BARBERINVM.

Clementiâ potiſsimum Principes ornari.

ODE III.

„Felix, qui dubio forte caput ſuppoſuit Ioui,
„Nutantique polo: nec trepidâ ſceptra tenet manu,
„Nec ſperat cupidus, ſed fruitur; nec pauidus tenet,
„Sed ſecurus habet. Tu modici lenior imperî,
Nec plauſum tacitæ plebis emes, nec miſerabileis
Diuendes lacrymas nobilium cæde Quiritium;
Te iuſtus populi clarat amor. cætera diffluent,
Hoc vno veniet diues opum copia flumine.

AD EGNATIVM NOLLIVM.

Æquo ſemper, rectoque animo aduerſus Fortunæ inconſtantiam ſtandum eſſe.

ODE IV.

Siue te molli vehet aura vento,
Siue non planis agitabit vndis;
Vince Fortunam, dubiaſque NOLLI,
Lude per artes.
Riſerit? vultum generoſus aufer,
Fleuerit? dulci refer ora riſu:
Solus, & ſemper tuus eſſe quouis
Diſce tumultu.

Ipſe te clauſam modereris vrbem
Conſul aut Cæſar : quoties minantûm
Turba Fatorum quatient ſerenam
Pectoris arcem.
Cùm leues viſent tua tecta Caſus,
Lætus occurres : præeunte luctu
Fauſtitas & Pax ſubeunt eoſdem
Sæpè penates:
„ Dextra ſors omnis gerit hoc ſiniſtrum ;
„ Quòd facit molleis : habet hoc ſiniſtra
„ Proſperum, quẽ nunc ferit, imminenteis
„ Durat in ictus
„ Ille qui longus fuit , eſſe magnus
„ Deſinit mœror : facilem ferendo
„ Tinge Fortunam : leuis eſſe longo
Diſcit ab vſu,

AD PVBLIVM MVNATIVM.

Mœrorem animi colloquijs & cœtibus amicorum temperandum eſſe.

ODE V.

SI quæ iuuabit dicere ſaucium,
Permitte, PVBLI, compoſitam malè
Loqui cicatricem , & latentes
Parce animo ſepelire curas.
Secura ferri robora, ſæpiùs

Neglectus igis subruit : & super
Minora syluarum caducum
Traxit onus, nemorumque famam
Strauit virentem : quam tonitru leui
Quondam fauillâ lambere gestiit
Impunè. Te longus silendi
Edit amor, facilesque luctus
Hausit medullas, fugerit ocyùs
Simul negantem visere iusseris
Aureis amicorum, & loquacem
Questibus euacuâris iram.
„ Olim querendo desinimus queri,
„ Ipsoque fletu lacryma perditur:
„ Nec fortis æquè, si per omnes
„ Cura volat, residetque ramos.
„ Vireis amicis perdit in auribus,
„ Minorque semper diuiditur dolor,
„ Per multa permissus vagari
„ Pectora, nec rediisse quondam
„ Pulsus superbit. Vise sodalium
Cœtus & vdis sic temerè iace
Infusus herbarum lacertis,
Ad patriæ leue murmur Hallæ,

AD MARCVM SILICERNIVM.

Veras esse diuitias, quæ à bonis animi petuntur.

ODE VI.

NVnquam præcipiti credulus aleæ
Cum fatis auidas composui manus,
Vt mecum taciti fœdere prælij
Æquâ pace quiescerent.
Quid Fortuna ferat crastina, nesciam.
Hæres ipse mei. Quas dedit, auferet,
Non auellet opes, quæ procùl extimo
Semotæ spatio iacent.
Quæ possunt adimi non mea credidi,
Nunquam pauperior, si meus integer.
Regnum es, MARCE, tibi, si benè de tuis
Vectigalia censibus.
Intra te numeres, pars animi latet
Ingens, diuitibus latior Indijs,
Quo non ter spatio longiùs annuo
Itur nauibus aut equis.
Sed mens assiduum visitur in diem
Hospes sæpè sui, non ebur, aut nouas
Mercatura dapes, ipsa sui satis
Diues, si sibi cernitur.

In turpem seculi Auaritiam.

ODE VII.

FRustrà querelis & gemitu parùm
Deliberato fleuimus arcium
Portas, & emunita sæuo
Mœnia procubuisse ferro.
Tot ciuitatum clade super parùm
Peccauit ensis, quando labantium
Infirma murorum, reperto
Oppida suffodiuntur auro.
Eheu! secundum militis ad latus
Primus resedit sedulus artium
Fossor pudendarum, & decoros
Explicuit sine sole vultus
Vicina iuxta pocula lætior!
Cessêre seruis tela ligonibus!
Plebeius, (heu nefas!) equestri
Malleus associatur hastæ!
Pax ipsa bello deterior subit
Cùm vilis auri belligeras amor
Pacauit iras, & repensis
Prælia detonuêre nummis.
Pugnare dignos sole palàm duces
Celant opacæ nobilis obsides
Auri cauernæ, iam caduci
Desuper intremuêre colles:
Nollunt adeso iam dubiæ solo

Pendere turres, excutit impios
Tellus colonos, in ruinam
Ambiguis agitata campis;
Fugére turpes agricolas agri,
Infons auaris littus ab vrbibus
Migrauit, & contaminatos,
Æquora deferuére portus.
Natura magnis dum fepelit nefas
Rerum ruinis, vitrea fontium
Oblenit ora, vt nauigatos
Sicaniæ Venetæque merci
Puniret amnes. Vidimus Aufidum
Nufquam repertas, arua per Apula.
Quæfiffe ripas, cùm fequacem
Diftinuit malus error vndam,
Haufitque nubes vallibus integras
Turbo foluto plana per alueo,
Regum piaturus penates
Flagitiis, populique noxâ.

AD ÆLIVM CIMICVM,

In Ruffiam citeriorem profecturus.

ODE VIII.

ÆLI, non fumus arbores:
Vt quo quifque loco natus, inutili
Duret perpetuùm morâ.

Nolis cæruleas Sarmatiæ domos,
Et canæ iuga Russiæ
Intentata mihi, dum Zephyri vocant,
Et siccæ nimiùm viæ:
Non frustrà properis imposuit rotis
Currus Iapeti genus,
Et terram pauidos linquere nauitas
Pictis non sine carbasis.
Remorum celeri populit agmine:
Non frustrà patiens equi
Se sternit mediis trames in Alpibus,
Magno dignum iter Hercule,
Naturæ ingenium struxit, idoneis,
Dimensum iuga passibus.
Quà se præcipiti gloria vertice
Lasso ostenderet Herculi;
Dignatusque sequi pergeret Annibal,
Regnumque ac Libycos manu
Attollens populos Æoliam super;
Et tristes nebulis domos
Armatam Italiæ infunderet Africam.
Non soli loca quærimus:
, Nusquam fixa satis Pergama transeunt,
, Teucrique & Dolopes migrant,
, Mutant magna suas regna vices: nihil
, Perstat, quo genitum est, loco.
, Cùm primùm geniti matris inertia
, Terræ viscera rupimus,
, Moti particulam traximus ætheris;

Cælique ingenio patris,
Cum matre immemores ſtare, cucurrimus.

PANEGYRIS

ANNÆ RADIVILIÆ CASTELLANÆ TROCENSIS
Duciſſæ Neſuiſij.

ODE IX.

QVo te Dearum nomine conſecrem,
Vicina cani Nympha Boryſthenis?
Themiſne, an vna Gratiarum
De tribus excipiêre Diuis
Scribenda Drie? cedit aquis tibi,
Vtcunque pictis fertur oloribus
Gretâque, & innantem relinquit
Oceano Cytherea Delon.
Hinc & ſeuero migrat ab Algido
Parùm ſerenis Cynthia cornibus,
Quamuis anhelantûm laceſſat
Ira canum, tereteſque rumpant
Virgulta damæ. Sed Tibi dulciùs
Tranquilla rident Palladis otia,
Seu tela non mendax retexto
Bella virûm ſimulare in auro
Menſem fefellit, ſeu tibi Cœlitum
Veſtire nudas ſpiritus incidit

Aras, & aulæis, & oſtro
Pauperibus placuiſſe Diuis.
At non inani fama canit tubâ
Tè vi potentis non ſine conſilî
Ventura tangentem ſagaci
Mentis acu celerique curâ.
Triſtis videri prodit, & vnicè
Sibi ſerenis peruigil in genis
Lucet venuſtas : ſeu coruſcum
Cæſariem tibi pingit aurum,
Non indecoræ nube modeſtiæ,
Extinguis aurum vilius aſpici.
Gemmaſque nolentes latere
Moribus, ingenioque celas.
Hinc inde rubris Creta corallijs,
Illinc ſmaragdis fulgurat India,
Cum pura Virtus fulſit, omnes
In tenebris latuêre gazæ.

AD MVSAM.

LAVDES LADISLAI Principis Poloniæ & Sueciæ.

ODE X.

CArminum præſes, cytharæque Clio
Dic, vbi molli reſupina ſomno
Fœta rumorum cubat eruditis
Fama ſub antris?

Rumpat ignauos , age, dic, ſopores
(Nam locum noſti) nimijque feſſa
Somnij , tergat niueo morantem
Pollice ſomnum.
Theſpio currum moderante loro
Solis auratas, age, dic, quadrigas
Scandat , & claros gemino triumphos
Differat orbi.
Narret hibernis Helicen pruinis
Barbaro nuper caluiſſe tabo.
Narret Arctoo rubuiſſe canum
Sanguine Pontum :
Prodigus laudes tibi fundet Indus
Oſtiis ſeptem ; tibi diues æris
Accinet Lydus : tua voluet ingens
Nomina Ganges.
Te canent ſolis Garamentes aruis ,
Te Dacæ Princeps , pluuiæquæ pauper
Maurus , & Cydni, vitreique diſcet
Potor Enipei.

LAVDES FRANCISCI CARDINALIS BARBERINI.

ODE XI.

QVis me citatur pectoris impetus
Denſo ſedentem propulit aëre,
Curruſque nimborum morari , &
Per medias equitare nubeis,

Et plana terrarum, & populi caſas
Regumque turreis non ſine gaudio
Calcare ſublimem, & ſuperbo
Regna ſuperuolitare curru?
Rerúmne falſâ ludor imagine?
An picta mundi mœnia, & igneas
Arces, coronatumque flammis,
Et liquidum ſine labe ſolem
Præuertor? hîc & patria ſiderum
Claruſque cæli baltheus aurei,
Campique ſtellarum, & decemplex
Perpetuo redit aula gyro.
Quâ parte cœli Principis aureas
Inſcribo laudeis? hinc adamantinis
Æternus Orion in armis,
Et gemino propè Caſtor igni
Fortem repoſcunt hinc grauis Hercules
Famæ propinquum poſtulat Herculem:
Hinc noctis immunem & veterni
Parrhaſij velit ora plauſtri.
Acrem & timori cedere neſcium
Addam Leoni: quem penes igneæ
Æſtatis, aruorúmque cura, &
Flaua Canis, Cereriſque regna.
Iuſtam & tanacem propoſiti manum
Mundi ſerenis partibus aſſeri
Expectat Autumni Virago:
Quæ geminam ſine fraude Libram
Æuique frenos, & celeres vehi

Compeſcit horas ; hinc tibi patrio,
FRANCISCE, cedentes olympo
Pleïadas, Hyadaſque cerno.
Illic laborat Phoſphorus hoſpitas
Laxare nubeis : hinc tibi lucidus
Collumque repentéſque cœlo
Scorpius abſtinuiſſe chelas.
Auróque comptum Marmaricus Leo
Crinem totondiſſe, & radiantium
Opima villorum, & iubatas
Velle polo reuocare flammas.
„In ſculpta cœlo gloria ſoſpitat
„Heroas : anni cætera ſubruunt.
„ Aulæque ſceptróque, & columnis
„ Excidium ſua dixit ætas.

AD AVRELIVM FVSCVM.

Omnia humana caduca incertaque eſſe.

ODE XII.

„ SI primum vacuis demere corticem
„ Rebus, FVSCE, velis, cætera diffluent
„ Vernæ more niuis, quæ modò nubium
„ Leni tabuit halitu.
„ Formoſis reſeces fortia : diſplicent.
„ Externis trahimur : ſi malè Dardanis
Reſpondens Helenæ pectus amoribus
Famoſus videat Paris ;

Nuſ-

Nuſquam per medij prælia Nerei
Ventorúmque minas ſplendida deferat
, Graij furta thori, ſed benè mutuo
, Rerum conſuluit iugo
, Naturæ dominus, quòd niueis nigra,
, Lætis occuluit triſtia, qui bona
, Rerum de vario deliget agmine,
, Conſulto ſapiet Deo.

AD MOSCOVIAM.

Cùm Principem Poloniæ Moſchi in imperium accerſerent.

ODE VI.

Moſcua, cur iniquas
Aureis fruſtrà pharetris diminuis ſagit-(tas?
Vulnera cur adacto
Dirigis ferro? cohibe ſtridula contumaci
Barbara tela neruo.
Iam tibi Mauors facili molliit arma riſu:
Iam tib i mulcet iras:
Iam tibi frontem lepido temperat in ſereno:
Iam cecidêre tela:
Iam pharetratis clypeus demigrat è lacertis.
Quid lachrymoſa toruam
Exaras rugis faciem? quid melius ſupinis
Fletibus aſtra poſcas?
Quid bono Diui melius mittere Rege poſſint?

AD HONOREM.

Cùm Franciscus Barberinus sacrâ purpurâ ab VRBANO VIII. Pont. Opt. Max. ornaretur.

ODE XIII.

TE clara Diuûm progenies, Honor,
Marsæ canemus carmine tibiæ:
Te meta votorum, & laboris
Dulce lucrum, volucrisque vitæ
Formosa merces, te decorum patrem
Inter serenæ fulgura Gloriæ,
Lunæque, stellarumque cunas
Imbre super radiorum, & auri
Virtus marito conscia Numini
Effudit illustrem, & genialibus
Toris coronarum reclinem
Sidereâ religasse zonà, &
Non indecoræ sidere purpuræ,
Grataæque risu lucis, & osculis
Miros anhelantem nitores
Celsa super posuisse sceptra.
Et molle fertur fascibus & mitris
Aptasse fulcrum: quas stipulæ modo
Prensasse per ludum, & procaci

Diceris arripuisse dextrâ.
Te prorogati filia Temporis
Germana Recti candida Veritas
Non erubescendis adurit
Ignibus, ingenuoque paruus
Luces honesto, feruidus ardua
Curare rerum, te patriæ parens
Tranquilla libertas, Fidesque,
Et duplicis studiosa mundi,
Illiterato quæ procul otio
Fœcunda veri tempora diuidit,
Arcemque Causarum, & corusci
Præuehitur vaga regna Phœbi.
Te, quæ propinqua clade superbior
Gaudet cruentis Diua periculis,
Lassare Fortunam duello, &
Per medias docet ire morteis.
Illam impotentûm exercitus imbrium
Insana aquarum rumpere prælia,
Vndas refringentemque flammas,
Attoniti pauet ira mundi.
At non & æquo fœdere Comitas
Non temperato pectore conserit
Cultusque, tranquillamque morum
Temperiem, similemque vultum.
Siue æstuosus gurges inhorruit
Ciuilis vndæ, cùm popularium
Æstu procellarum, & dolosâ
Carbasa diripiuntur vndâ:

Seu rauca vulgi murmura lenibus
Sedêre tonsis, cùm placidum sibi
Consensit æquor, te decoro
Nobilitas comitata gressu
Centum vetustas nectit origines,
Centumq; retrò per populos fluit
Ceris auorum: nec seueræ
Martis opes, Aquilæúe desunt,
Censusq; & almæ vulgus adoreæ
Anciliorum, & stemmatis, & togæ,
Fascesq;, lauriq;, & frementûm
Turba retrò. Titulorum inaneis
Exercet auras, non sine Plausibus,
Famæq; & aureo Nominis essedo,
Quod turba mirantûm, & curule
Frenigerâ trahit aure vulgus.
Iamq; & virentis vere pueritiæ
Malas amictum, purpureus simul
Autumnus irrepsit decoras
Flore genas, per aperta latè
Effulgurantûm culmina siderum
Effræna curru iungere fulmina,
Nubeisq; prætéruectum & imbreis
Quadriiugis dare lora ventis
Miramur omnis turba minor pedum.
Supina curuo poplite ciuitas,
Votisq;, & obtutu sagaces
Puniceum iaculamur axem:
Vnde & coruscis oppida mœnibus

Pictumq; velis æquor, & insulis,
Regumq; turres barbarorum, &
Attonitas speculàris vrbeis.
Tu regna ventorum, & pelagi grauem
Compescis iram, tu vaga siderum
Crystalla frenas, tu frementeis
Lucis æquos, vigilesq; mundi
Metaris igneis: te penes Æquitas;
Et septa Tuscis iura securibus
Stipantur: annosæq; Leges,
Et niueum sine cæde Iustum.
Tecum suppellex aurea, & asperi
Gemmis tiaræ, te radiantium
Nexus coronarum, sereni
Regum apices, lituiq; circùm
Et regiarum sidera frontium,
Mitræq; fulgent, & diademata
Ad vsque formosam diei
Inuidiam, opprobriumq; solis.
At retrò flauum lambere puluerem
Liuor rotarum, & degeneri solum
Mento cecidisse, & procacem
Mœret humi posuisse vultum:
Plenoq; nusquam Diuitiæ sinu
Gazæq;, & omnis turba Pecuniæ
Et grando gemmarum, & refusi
Per populos vagus imber auri.
Tu lene Tormentum ingenio admoues;
Menteisq; dulcis nectare Gloriæ

Plerumque mulces : te feracem
Consilij, facilemque vendi
Emisse doctus circuit Ambitus,
Fucóque & albis, vestibus vnicè
Formosus, agnoscique duplex,
Et placidæ sine nube rugæ,
Risu serenæ frontis idoneus
Mirè sagacem fallere curiam,
Discrimen obscurum dolosis.
Artibus, ingenioque morum,
Spes mille circum nubibus insident,
Plenoque regni pectore turbidùm
Bacchantur : at turpes Repulsa,
Et volucris fuga ridet auræ.
Te quanquā anhelantûm ignea siderū
Suspirat ædes, Principis aureos
Inuise posteis, hîc ruinas
Imperij, seniúmque mundi
Curare solers desine tristium
Tandem querelarum, & potius sacrâ
Incude diffingas in aurum
Sæua Ducum, procerúmque tela.

AD APES BARBERINAS.
Melleum venisse Seculum.

ODE XIV.

CIues Hymetti, gratus Atticæ lepos,
Virgineæ volucres,
Flauæque veris filiæ
Gratùm fluentis turba prædatrix thymi,
Nectaris artifices,
Bonæq; ruris hospitæ,
Laboriosis quid iuuat volatibus,
Crure tenus viridem
Per ambulare patriam,
Si BARBERINO delicata Principe
Secula melle fluunt,
Parata vobis secula?

AD SEIPSVM.

ODE XV.

QVid diu vanas feriente nubeis
Vota fallaci iaculamur arcu?
Quid loquor dudum mihi Consul ipse,
Ipse Senatus?
Ite mordaces procùl ite curæ,
Me vocat notis Helicon viretis,
Me sacrum lauri nemus, & canorum
Phocidos antrum.

O vbi molles Heliconis vmbræ,
O vbi Cydnus, violisq; pictum
Thespiæ rupis caput! O sonori
Flumina Pindi!
Me quis ad vestros Aquilo recessus,
Aut quis alatâ Zephijrus quadrigâ
Deferet fessum, gelidosq; Cirrhæ
Sistat ad amneis?
Vos mihi Romam, Phrygiisq; centum
Pendulas saxis simulatis ædes:
Vos Auentinum Capitoliiq; immobile saxum;
Hîc vbi leui cecidêre musco
Virgines vndæ, vitreoq; garrit
Ore Clitumnus, mimiúmque labi
Sedulus Almon:
Hippocreneis abiêre riuis
Pegasi fontes, Aganippidúmquæ
Murmur, & cantus, & euntis agro
Copia lymphæ.
Alter hîc Lyris fugit, alter Vfens,
Alter illimi Thrasimenus amne
Trudit electrum, liquidóque Plauc
Voluitur auro.
Hîc ad Empusæ nemus, & virentem
Æsaris ripam studiosa florum
Aura colludens cumulo iocantis
Obstrepit vndæ.
Lenis hîc auræ tepor, hîc venustas,

Hîc nitor rerum, meliórque cœli
Vultus, hîc plenis agitata manant
Gaudia ripis.
Hic sales compti, facilesque Risus,
Hîc leuis circùm iocus, & decentes
Gratiæ plenos referunt resecto
Flore quasillos.
Hîc mihi septem meliùs renident
Romuli colles, graciléſque venti
Leniùs perflant gelidam supini
Tyburis arcem.
Collis ô sacri decus, ô magistrum
Numen, ô Graiæ fidicen Camœnæ
Phœbe, si gestis procùl arduo de-
-scendere Cyntho.
Huc ades longi mihi testis otî:
Túque (nam me quis prohibet?) reposta
Affer imprimis mihi, FVSCE, grati
Carmina Flacci.

AD TIBERIM.

Eum Beneficentiæ & Liberalitatis VRBANI VIII. Pont. Opt. Max. Symbolum fore.

ODE XVI.

TIbri siste precor, nec rapidæ regna licentiæ
Iactâris temerè: neu Latij littora Nerei
Vndarum nimio deciduus plauseris agmine.

Quid per plana, per abrupta, per imperuia lubricum
Vectigal domino deproperas Nereidum patri?
Vrbani patulæ credideris flumina dexteræ:
Tunc seu melle fluent, seu rutilis secula fontibus,
Fies auriferis nobilior fabula Lydiis.

LAVDES FRANCISCI CARdinalis Barberini.

ODE XVII.

Hic ille plenis Oceanus patet
Laudum carinis, ite loquacia
Per transtra, facundisque Musæ
Carmina deproperate remis,
O qui loquentis flamine sibili,
Lenique sacræ nubis anhelitu
Impellis antennas, Notorum
Alba super volitare terga
Doctus, procellas & biiuges celer
Frenare nimbos, huc age Delphicâ
Lauru, coronatamq; myrto
Pegaseæ dominator vndæ.
Inscende puppim, quod timidi prius
Sulcemus æquor? quod pelagus situm
Fundóque virtutum, & refusæ
Per populos maria alta famæ
Vates profundæ nauita gloriæ

Inuiset ? illinc alta frementium
Moles procellarum, & proteruæ
Fluctibus intonuêre lymphæ,
Hæc illa parci nescia littoris,
Auara cæli, prodiga munerum
Bacchatur, & pecuniarum
Cæruleo pluit aura nimbo:
Hæc illa magni pectoris indoles
Sese ipsa rerum fluctibus erigit,
Curasq; & alternis natantem
Consiliis animum remiscet
Vindex auaræ fraudis, & abstinens
Lucrantis auro regna pecuniæ,
Rerumque prudens, nec cruentæ
Laudis iners, animique parca.
Hinc æstuantûm mota superbia
Subsedit vndarum, & procul arduum
Ad littus acclinata blando
Æquora decubuêre somno;
Hoc illud alti Principis otium
Clausum quieti vecte silentij:
Somniq; curarum, & labore
Empta quies, animiq; vesper
Longi repensus merce negotij:
Cùm dulcis inter claustra modestiæ
Sceptrumq;, & immensis reclinat
Regnum humeris, oneriq; parcit;
Obliuiosus dissipat Hesperus
Regum labores, damna fugacium

„ Plerumque curarum reponunt
„ Peruigiles sine nocte somni,
„ Aulæ nitorem cùm benè nesciæ
Texêre noctes nobilium simul
Pompam cateruarum retexit
Clara dies: rediêre curæ.

AD MILITARES EVROPÆ ORDINES.

De Prouinciis Græciæ recuperandis.

ODE XVIII.

SI quem cruentæ vultus adoreæ,
Si fusus auro miles, & inclyti
Vrunt in argento triumphi
Artifici æmulante dextrâ,
Sculptæque laudes, & titulis super
Afflata signis vita Corinthiis,
Cultúsque, morésque, & perennî
Penè loquax sua fama saxo:
Hic si locari pòst genitis sacer;
Et per nepotum lucidus atria
Quærit videri: destinatam
Funeribus meditetur aram,
Vultúmque vultu fingat Achillei:
Dextrámque dextræ commodet Hectoris,
Dignus Timantæâ notari
Arte, Syracosióque cælo:

Lethique curtâ merce perennius
Lucretur æuum, quos sibi dempserit
Caris redonaturus annos
Coniugibus, puerisque caris.
Hic si timendus gestit aheneis
Horrere squammis, quem litui sonus,
Sæuique coniurata Martis
Signa vacant, clypeo subire,
Sparsumque crimen versicoloribus
Mutare cristis, & rapidum vehi
Dum per reiectanteis lacertos
Ambiguæ fluitent pharetræ:
Illum palustri consita fraxino
Poscit Methone, poscit Acarniæ
Lacus, Tanagræique saltus,
Aut graciles Marathonis orni.
Gnossosque telis, & resonum graui
Stymphalon arcu: non chalybum rudis
Lemnos, nec inconsulta ferri
Phocis erit, nec inermis Oea.
Si rursus idem bella fidelibus
Committat Euris: æquoris impiger,
Veloque & obluctante remo
Ortygijs equitabit vndis:
Illi Cytori pinus, & hispidæ
Cupressus Idæ brachia frondium
In transtra, & hærentem carinam
Contrahet, ærisonamque puppim
Non imperito remige muniet

Eubœa : remos Theſpia ſuggeret,
Auſamq; deſpectare nubeis
Veliferam dabit Oſſa pinum.
Aut qui comatas educat ilices
Caycus, aut qui limpidus aſſitas
Mæander intercurrit alnos,
Aut dubij vagus error Hebri.
Nec ſi ſuperbus poſcat eques vehi;
Pugnæ ſcientes Iſmara denegent
Pullos, relicturaſq; retrò
Aut Noton, aut Aquilona plantas;
Si bellicoſos proruat accolas
Seruilis Aemi, ſparſa ſequi celer
Vexilla, palantemq; Lunam
Æmonijs agitare campis.
Illum & coloſſis conſpicuum dabit
Venalis omni funere gloria, &
Doctis renaſcentem metallis
Orchomenos, vel amica viuum
Non peieranti marmore Neritos
Ementietur, nec Capitolia
Mutum, Palatinæuè moles
Stare ſinent ſine laude ciuem.

AD AVLVM LEVINIVM.

Visnouij Poloni Equitis virtus, cuius interempti pro patriâ Cor, per summam barbariem, inter se partiti Turcæ, & depasti sunt.

ODE XIX.

EHeu! quò cytharæ sciens,
  Et Bacchi calidis feruida iurgijs,
LEVINI, ruit indoles,
  Imbellem strepitum, & docta procacibus
Saltum fingere classicis,
  Auditoq; choros cogere tympano,
Et mensam clypeo super,
  Et plenum galeis ducere Liberum!
Non hoc pectore Thracios
  Inter Sarmatici fulmina prælij
Fudit VISNOVIVS globos,
  Et Thracum volucres contudit impetus:
Ille & sanguineis super
  Fumantûm cumulis hæsit Iazygum, &
Alti nauita sanguinis
  Portum non soliti nominis attigit:
Illum Thraces Achaicis
  Rimati gladijs, pectoris inuia
Dimouêre repagula:
  Et cor, & tepidâ morte fluens iecur

Deuesci, & pia viscera
Ausi sacrilegis carpere morsibus,
At non egregiam quoque
Libarunt animam, nec Mareoticas
Pauit fama libidines,
Aut secura Getæ dentis adorea.
Eheu, stringite posteri,
Ferrum belligerâ stringite dexterâ.
Heu primam gladii sitim
Pubes Odrysiis imbue cædibus,
Confossisque reciprocum
Rursum pectoribus reddite sanguinem,
Dudum in corpore Bistonum, &
Venis immeritum feruere barbaris.

AD FRANCISCVM CARDINALEM BARBERINVM

Iucundam & honestam vitam fructuosæ & anxiæ esse præponendam.

ODE XX.

„ REgias veto manus
„ Tagi serenis imminere riuis.'
„ Vtili placet luto;
„ Fucumque nobis fluctuantis aurì
„ Flauus allinit liquor:
„ Ex quo superbi diues amnis Hermi
Sordidum lauit Midam

,, Rudique limum duxit à Tyranno.
Ite, mobili vitro
Auri coruſcas ſubmouere labes.
Riuus integer vitî,
Suæque purus, conſciuſque lucis
Præterit fideliùs
Regumque ſomnos, Cæſarũque palmas,
Dulce purpuræ decus,
Tuam micantis innocens metalli
Amnis irrigat manum:
Midamque Princeps, Tantalũque rides.
Vitreus tibi latex,
Lymphâ ſequaceis euocante lymphas,
Lubricâ placet fugâ,
Quâ feruet Arnus, garrulúmque pratis
Vnda promouet pedem,
Ripáſque pingit, candidíque fontis
Vda voluitur dies.
Hîc thymbra poſcit, hîc amœniores
Humor educat roſas,
Et cana nardus, filijque Veris
Hinc & hinc bibunt croci,
Viuúmque potant fluminis pudorem.
Hîc comata lilia
Paſſiſque Maius ambulat capillis.

AD CÆSAREM PAVSILIPI

Ne nimiùm adoleſcentiæ fidat.

ODE XXI.

"NE te, PAVSILIPI, fallat inanibus
" Ætas delicijs, quæ ſimul impigris
" Incertum rapuit curriculum rotis,
" Effreno citiùs labitur Africo.
" Mendax forma bonum deficientibus
" Annis præcipitat, vitrea concuti,
" Dilabi facilis, cerea diffluere
" Hornæ more roſæ, quàm modò roſcidũ
Cùm fouit tepidis manè Fauonijs,
Diſſoluit pluuijs veſper Eteſijs,
" Nunquam quod rapido pollice texuit,
" Audet compoſitum Parca retexere:
" Nec reddit refluo ſecula turbine.
" Felix ille, cui non breue temporis
" Momentum placuit; qui iuga mobilis
" Æui depoſuit, qui ſibi lucidam
" Iam nunc ſollicito lumine patriam, &
" Arcem nobilium deſtinat ignium.

AD IVLIVM ARIMINVM.

Solis animi bonis nos belluis præstare.

ODE XXII.

NOn Hydaſpeis, ARIMINE, gemmis,
Non domus flauâ laqueata cedro,
Aurei torrens neque te beatum
Fecerit Hermi.
Mitte ſectari, quis amœno præter
Prata, non parco fluat amnis auro,
Sit ſatis Virtus, animoſa ſedeis
Viſere Diuûm.
Alter effultos adamante muros
Degat, aut cæſas Sipylo columnas,
Foſſor, inſpectâ Styge, quas reuulſo
Subruat Orco.
Ditior ſyluis habitat Sabæis
Ales Eois renouata buſtis.
Ditior gemmis rutilo vagatur
Piſcis Hydaſpei.
Alter Eois variam lapillis
Subliget zonâ retinente pallam:
Alter inſigneis Tyrio lacertos
Vinciat oſtro:
Gratiùs læues variauit alas
Sparſa natiuis philomela guttis;

Pulchiús Threſſæ maculoſa pingunt
Pectora Lynces.
Tonſa nos veſtit pecus & luporum
Terga mentimur, neque flaua veſtem
Dedecet vulpes, & abacta cæſo
Caſtore pellis.
Vna mortaleis numero ferarum
Eximit virtus, volucérque notas
Siderum ſedes animus ſolutis
Viſere pennis.

AD IOANNEM RVDOMINAM,
In funere Georgij Rudominæ fratris.

ODE XXIII.

QValis triſulci fulminis impetus,
Quem Dædaleis fœta vaporibus,
Pinguemúe pabulata terram
Per medias rapit ira nubes,
Faſtidioſo cùm ſemel excidit
Immurmurantûm carcere nubium,
Per regna ventorum, per auras,
Et dubias Aquilone ſyluas,
Per arua latè per iuga concito
Graſſatur igni: iam capitis minor
Aut Æmus, aut percuſſa Calpe
Non humiles poſuére faſtus.
Intérque diras Dux equitat faces

Communis omnes per populos Timor,
Et ponè ſtrages, & ſupino
Deproperata ruunt tumultu
E nube Fata, non ſine montium
Clamore, longus quem glomerat fragor
Volentis audiri ruinæ,
Et volucrum furiæ Notorum.
Talis ſuperbis irruit hoſtibus,
Mortis decoro puluere ſordidus,
Et per Muſurmannos honeſtam
Explicuit RVDOMINA pugnam.
Illum futuræ laudis, & inclytæ
Mercede famæ Gloria mentium
Regina, nundinata morti
Per medios rapuit Gelonos,
Quam ponè Virtus, & Decus, & comes
Iniurioſæ Relligio necis,
Per tela, per formidoloſos
Quadrupedantûm onagrorum hiatus
Exercitati militis, obuio
Venale fato proſtituit caput;
Sed viſus haud venire paruo
Magnanimus RVDOMINA letho.
Nam dum duelli lætior, hoſtica
Opprobriorum murmura vindice
Excuſat enſe, barbararum
Immortuus aggeribus cohortûm
Præfecta tandem colla volubili
Lapſu reclinat, ſed famulâ propè

Decuſq; præſignisq; Virtus
Semianimem ſubiêre dextrâ:
Mox expeditis corpore manibus,
Deprælíatrix Gloria ſiderum
Occurrit, & fuluo reclinem
Ire iubet ſuper aſtra curru.
At fama latè tergemino Tubæ
Longæua cornu ſecula perſonat.
Io triumphe, viuit Aſtris
Ille meus RVDOMINA viuit.

AD IOANNEM RVDOMINAM.

In funus Ioannis Rudominæ Patris.

ODE XXIV.

QVemcunq; mendax fama Quiritium,
Et dedicatis denſa clientibus
Corona, iuratiſq; ſtipat
Imperij comitatus armis,
Quamuis Lacænâ picta ſuperbiat
Sub veſte tellus,& famulantium
Iuxtà lacertoſæ cohortes
Et clypeis radient, & haſtis.
Nec peruicacis ludibrium Deæ,
Nec concolores conſilio Dolos
Vitabit, aut circumſonantes
Nobilium fugiet tumultus.

Nec concitato pectoris impetu
Nitente mentis remigio, soli
Ignauus hæres, innatantes
Cæruleum per inane campos
Peruadet vnquam, quippe volubili
Negotiorum puluere sordida,
Gliscente curarum tumultu,
Mens humiles remoratur alas.
At quem supernis sedibus intulit
Mors, & profanis præcipitem procul
Furata terris. quò solutus
Præpetibus RVDOMINA pennis
Exerrat! ohe! quo per inhospitas
Afflata leni pectora flamine
Nubes, inaccessosq; tractus
Et superas agit inter arces!
Non vsitatis ille volatibus
Præuectus vdas terrigenûm domos,
Cætusq; vulgares, supernæ
Non humilis venit Hospes aulæ.
Illum ministrâ Relligio manu,
Et delicato pectoris essedo
Euexit inconcussa Virtus,
Et superis dedit ire campis.
Exstructa quondam celsa fauentibus
Delubra Diuis Munificentia
Pensauit auratis Deorum
Hospitijs, famuloq; cælo.
Hîc vel corusco se propè siderum

Curru locabit, vel propior Deo
E nube recliuis curuli
Sub pedibus sua fata cernet.
Regumúe toruos subter acinaces,
Et regiarum sidera frontium,
Et tot Tyrannorum videbit
Suppositos radiare fasces.
Et hæc stupebit, quæ propriùs micant,
Obscura crasso serpere nubilo,
Lateque casuras per vrbes
Ora sagax, oculosque ducet.

In funere ERNESTI VEIHER *Palatini Culmensis filij, vitâ immaturè functi.*

ODE XXV.

POrrectus imo nec scopulus vado,
Cautesúe pronis amnibus imperat
Moras, neque vndantem morantur
Fluminibus caua saxa lapsum.
Nec irretento prætereuntia
Tempus retardat secula cardine,
Nusquam fatigatos Orion
Soluit equos properante curru.
Annos & horas præpetibus rapit
Latona bigis, irreuocabilis
Decurrit, effœtamque prona
Accelerat cariem iuuentus.

Appolli-

Apollinari nuper in agmine,
Florentis æui limine vidimus
Stantem VEIHERVM, lachrymoſo
Præcipitem cecidiſſe fato.
Mox vt caducis artubus ingruit,
Mors æſtuoſis torrida febribus,
Ferocientes deuoluta
Stamina diripuêre Parcæ.
Candente byſſo penſa fluentia
Rupêre nodos: occidis, occidis,
Erneſte, ceu languent recenti
Exanimes ſine flore nardi.
Ceu dum per hortos cæruleâ manu
Deſæuit vdus Iuppiter, imbribus
Sterni reluctantes acanthi
Laſſa ſolo poſuêre colla.
Quid Mors ſuperbo pectora turbine
Inſana victrix ſurrigis, inſerens
Terris triumphales cupreſſos,
Et mutilam ſine fronde taxum?
Mentis pudicæ candor, & indoles
Firmata fauſtis ſub penetralibus,
Cultuſque diuinæ parentis
Fixa locant monumenta terris.
Vidit benignis moribus aureum
Felix Lyceum, vidit imaginem
Virtutis ERNESTVM paternæ,
Et ſimilem proauis Nepotem.
Sæui tropœum funeris ardua

Virtus profundo præcipitat solo.
Sublime Veiherana Virtus
Sidereo caput æquat orbi.
Illam benignis Gratia brachiis,
Altusque curru Rumor eburneo
Ad astra sustulit videndam
Attonitæ volucrem iuuentæ.

IN PRIMI LAPIDIS IACTV, cùm Ioannes Carolus Chodkeuicius contra Osmanum Turcarum Imperatorem signa moturus, Templum Virgini Matri Crosensis Societatis IESV Collegij extrueret.

ODE XXVI.

DIuûm locatus consilio Lapis,
Et dedicati liminis arbiter
Quàm ritè de cælo migrantûm
Hospitio superûm coruscat!
Non tot fremebat littus Olympiis
Olim cateruis, Graia Corinthio
Dum lustra certatim Tonanti
Instabilis celebraret Isthmos.
Te quippe Diuûm turba domesticum
Marmor superni ciuibus ætheris,
Magnæque maiestas Parentis

Perpetuis habitabit annis.
I, perge felix, & latebras cauæ
Telluris intra: quâ tibi tutior
Templi ſuperuentura moles
Fortibus inſideat columnis,
Hic nempe quiſquis ſacrificas manus
Inaugurato tinxerit vnguine,
Cœlumque ſolemneſque ſacris
Muneribus cumulabit aras
Et fronte plenum lætitiæ diem,
Intaminatis pulcer honoribus
Oſtendet aris, & ſerena
Per ſolidum feret ora vulgus.
Plebiſque denſo celſus in agmine
Diuina cælo tendet adorea,
Quæ terra, quæ ſupplex adorat
Compoſitis pelagus procellis.
Nec verô ſurdis ſideribus preces
Conchyliato murice fulgidi
Myſtæ feretis, dum fauenti
Pro CAROLO, Carolique caſtris,
Optata Diuis vota litabitis.
In ore veſtro ſollicitus ſuas
Spes ille librat, & Tonanti,
Et Patriæ ſua ſacrat arma.
Effrena veſtrâ detum eant prece
Formidoloſæ bella Propontidos,
Et læuus Iſter, & Gelonus
Vipereo metuendus ictu.

Illuc citato Martis in eſſedo
Toto vehatur CAROLVS impetu,
Et concatenatos ſuperbis
Maſſagetas trahat in triumphis.
Iuxta fauentûm cura Quiritium
Denſiſque Laudes agminibus Ducem,
Et Plauſus, & depurpuratis
Gloria concomitetur armis.

AD ABRAHAMVM BZOVIVM.

De ſacrâ Annalium Hiſtoriâ Eugenij IV.

ODE XXVII.

QValem è niuoſis Eridanum iugis
Primo cadentem leniter agmine
Faſtæ Napæarum cateruæ
Traijciunt, hilarique circùm
Plaudunt natatu : mox vbi prodigus,
Et temperati marginis immemor
Prorupit, & præterfluentis
Regna procùl, populoſque luſit
Errore lymphæ : degeneres ſimul
Ripâque, & immenſi hoſpitio aluei
Dignatus amneis, at[illegible]e aquoſum
Immodico bibit ore cœlum,

Syluiſque, & aruis latiùs imperans
Ripam euagantis ſeditionibus
Metatur vndæ, iam natari
Difficilis, nimiuſque campi
Venti pauentem non benè ſuſtinet
Dorſo phaſelum, lætior arduas
Subire bellantûm carinas,
Et galeis, clypeiſque longè
Clarus videri, donec Iâpygas
Amneis auari fluctibus Adriæ
Summiſit, & maiore ponto
Veliuolum dedit ire Martem:
Sic te-fluentem leniter aureæ
Torrente linguæ, prima per Italas
Clamata defatigat vrbeis
EVGENII pia cura patris.
Qui bella Regum, & illachrymabileis
Rerum tumultus flectere prouidus
Mundi laborantis ruinas
Extulerat ſubeunte collo,
Sacrique Veri ſolliciti Patres
Quos infidelis littora Boſphori,
Rubríue ſubmiſêre ponti
Regna, Paræronijúe Nili,
Lectum remotis conſilium plagis
Rerum potentem viſere Tuſciam, &
Leges peregrinoſque ritus
Dardaniis ſociare ſacris.
Hic tu prophanis caſſa furoribus,

Doctiſque narras prælia vocibus
Pugnata, clamatumquê Martem,
Quà vitrei ruit amnis Arni.
Nec otioſæ more licentiæ
Exaggerato defluis alueo :
Sed plana per rerum profundo
Ore ruis, mediuſque ripæ :
Mox & citato plenior impetu,
Linguæ ſonoro flumine deuehis
Claſſemque & euagata longè
Ambracio pia bella ponto.
Quò nos auorum bella trahunt, retrò
Seri nepotes ibimus ? ibimus
Pulchros redordiri labores,
Et veteres reparare palmas ?
Solúſne palmas, ſolus Achaica
Obliuioſi nocte ſilentij
Abducit Abramus, tropæa,
Et veteres reuocat triumphos ?

AD AMICOS.

Se ad ſacra ſtudia animum appellere.

ODE XXVIII.

VIxi canoris nuper idoneus
Vates Camœnis : iam cytharæ vetor

Sermone, defunctumque longo
Barbiton ingeminare cantu
Iam feriatâ fiſtula cum lyrâ
Dependet vnco: rumpite tinnula
Vocalis argenti, ſodales,
Fila, ſuper vacuoſque neruos.
O quæ corruſcantûm atria ſiderum
Seruas, & aureî læue per ambulas
Mundi pauimentum, moleſtæ
Pelle Themi ſtudium Mineruæ:

FINIS.

Libri III. Lyricorum.

MATTHIÆ CASIMIRI SARBIEVII SOCIETATIS IESV

LIBER EPODON.

AD IORDANVM VRSINVM. Barcenorum Ducem.

Barceni agri amœnitatem commendat, ad quam per ferias Septembres secesserat Româ.

HVc ô quietis apta Musis otia,
Leuésque Ludorum chori.
Huc feriantûm Phœbe Musarũ pater;
Huc hospitales Gratiæ;
Huc delicatis ite permisti Iocis
Non inuerecundi Sales:
Hîc otiosi mite Barceni solum
Vago coronemus pede.
Clemens supino cliuus assurgit iugo,
Cœlúmque paulatim subit,
Et solida subter terga scopulorum, arduo
Securus insessu premit:

Arciſque iactat inter alta turrium:
Inſigne propugnacula,
Timenda quondam Cæſarum turmis ducum,
Timenda magno Borgiæ,
Cùm per minantûm militum æratos globos
Metuenda iaceret fulmina,
Ageretq; profugum Cæſarem & quaſum mei
Aduſque promiſſum NIHIL.
Hìc ille magnus frenat Etruſcas opes
VRSINVS heroum decus,
Hæres auitæ laudis, & princeps caput
Magnæque laus Oenotriæ,
Circùm coruſcis ſcena quercetis viret,
Cælumque verrit frondibus
Suoſque colles veſtit, & patentibus
Seſe theatris explicat.
Admota muris ponè Nimpharum domus
Aprica præbet littora:
Ripamque Baccho iungit, & vallum propè
Lentis flagellat fluctibus.
Maiore nuſquam ſtagna Neptuno ſonant,
Aut æſtuantis Larij,
Aut qui ſeuero tangit Albanus lacu
Inenatabilem Styga:
Aut quæ procellis gaudet, & magno fremit
Superba ponto Iulia:
Nec maior vſquam ſpumat, & rupes truci
Benacus aſſultat ſalo.
Intonſa curuo monte circumſtant iuga,

Miteſque deſpectant aquas.
Niuoſus illinc terga Romanus mouet,
Cæloque diducit minas :
Illinc caducis ilicem quaſſat comis
Sublime Cymini caput :
Crudumq; Boream frangit impotẽtibus
Deprælíaturum Notis,
Terriſque latè regnat, & cæli minis
Opponit hybernum latus,
Amica ſternit interim lacum quies,
Fluctuſque fluctu nititur,
Et ipſa ſecum pigra luctatur Thetis,
Aquæque colludunt aquis :
Quas vel carina, vel citata turgido
Findit phaſelus linteo :
Pinnâque latè vitreum cogens pecus
Volente lino truditur.
Setaque piſcem ducit, & raris procùl
Lacum coronat retibus.
Hinc alta lucet diuitis Pollæ domus,
Hinc pinguis Anguilaria,
Trebonianas hinc amica vineas
Vadoſa plangunt æquora :
Hinc delicati fundus Aurelî nitet,
Lymphæ ſalutaris pater :
Vndâque morbos arcet, & viuacibus
Luem fluentis eluit.
At quà ſuperbum fontibus nomẽ dedit,
Suumque Flora marginem.

Viuis perennes decidunt ſaxis aquæ,
  Campoſque decurſu lauant,
Patremque longe Tybrin, & regem ſonant,
  Romæque ſeruitum fluunt.
Syncera circùm regna naturæ nitent,
  Et artis immuneis loci:
Adhucque virgo ſulcus, & montes adhuc
  Molleis inexperti manus,
Meràmque Bacchus Tethyn, & Bacchum Thetis,
  Et pinguis inuitat Ceres.
Hinc ille lætus ſurgit, & tenacibus
  Inſerpit vlmis Euius,
Vdoque cornu turget, & fluentibus
  Crinem racemis impedit.
Non Lesbos illi, non odorati magis
  Vineta rident Maſſici,
Aut quæ Falernis educata ſolibus
  Sublucet vuæ purpura:
Sed nec Faliſci glaream malit ſoli,
  Nec pinguis vber Rhœtiæ.
Nec flaua tantùm culta felicis Cypri,
  Graiamúe dilexit Rhodon:
Quantùm ſuis ſuperbit, & ſeſe ſuis
  Miratur in Canalibus.
Circùm beatis imperat campis Ceres,
  Lateque rura poſſidet:
Et arua flauo meſſium fluctu tument,
  Motuque culmorum natant.

Innube rarus inquinat cœlum vapor,
Aut tensa nimbis vellera:
Aut è Boreis, bella ventorum plagis,
Raucusque syluarum fragor
Auditur vsquam: non proteruis insonant
Exercitati Syrtibus
Euris & Austris, contumaces Africi,
Et perduellibus Notis.
Tantùm serenus Vesper, & tenerrima
Etesiarum flamina,
Albique soles, & serena lucidis
Aspirat aura montibus:
Purâque cœlo prouehunt Horæ facem,
Et Phœbus Horarum pater
Peculiari luce colles irrigat,
Pronâque perfundit die.
Ramis tepentes ingruunt Fauonij
Iocantis auræ sibilo,
Et temperatis prouocant suspirijs,
Lenique somnum murmure.
At non loquaceis interim nidi tacent,
Matresque nidorum vagæ.
Sed aut maritis turtur in ramis gemit,
Et saxa rumpit questibus,
Aut læta latè cantibus mulcet loca
Famosa pellex Thraciæ,
Syluisque coràm plorat, & crudelibus
Accusat agris Terea:
Quæcunq; mœstæ vocibus dicunt apes:

Reſpondet argutum nemus.
Affatur alnum quercus, ornum populus
Affatur ilex ilicem,
Et ſe viciſſim collo-cuta redditis
Arbuſta ſolantur ſonis.
Huc ô Quiritûm ductor, huc Oenotriæ
O magne regnator plagæ
Iordane, tandem plenus vrbis, & fori,
Rerumque magnarum ſatur,
Sepone curis temet, & domeſticis
Furare pectus otijs.
Hîc vel tuarum lene tranabis vadum
Opacus vmbris arborum,
Tuoſque colleis inter, & tuas procùl
Perambulabis ilices
Vel cum Decembre cāpus, & primâ niue
Vicina caneſcent iuga:
Nunc impeditas mollibus plagis feras,
Syluamque præcinges metu.
Nunc incitato capream rumpes equo,
Telóque deprendes aprum.
Iactoque ceruos collocabis ſpiculo,
Fureiſque terrebis lupos.
Quod ſi Latinæ laus Alexander plagæ,
Sacræque ſidus purpuræ,
Tecum paterno feriabitur ſolo.
Seſéque curis eximet,
Tuíque ciues, hoſpitéſque ciuium
Toto fruemur gaudio.

CARMEN SECVLARE DIVINÆ SAPIENTIÆ.

In Anno ſeculari M. DC. XXV.

Cùm VRBANVS VIII. Pont. Opt. Max. portam auream aperiret.

In gratiam Pauli Frigerij Romani, publicè de Philoſophiâ diſputaturi.

DIua terrarum, pelagique præſes,
Dicta ſublustres habitare nubes
Inter, & latè cohibere pictis
Sidera frenis,
Patris æternas imitata flammas,
Pura ſynceri ſoboles Sereni.
Mentis arcanum iubar, & coruſcæ
Filia lucis:
Par patri natum ſine matre numen;
Candor aſpecti ſine nube Veri,
Ingenì proles, genialis almi
Pectoris ardor:
O ſacer mundi lepor, ô decoræ
Fabra naturæ facies, paternæ
Mentis exemplum, liquidi ſerenus
Luminis imber:

Patris interpres, ſimiliſque voci
Nata fœcundo genitoris ore,
Vena virtutum, generoſa pulchri
Mater honeſti:
Ante formoſi vaga regna cœli
Prima natales habuiſſe cunas,
Antè vagitus, & anhela parui
Murmura ponti:
Antè quàm Phœbi celeriſque Lunæ
Veſper alternos reuocaret ortus,
Antè quàm montes, & opaca ſtaret
Montibus arbor:
Anté quàm tellus, & aquoſa Tethys
Regna diſſeptâ ſociaret vndâ:
Et cauas circùm ſonûere flectu
Littora cautes:
Cœlibi Patris generata partu,
Cœlibi Patris generanda partu,
Lumen, & verum ſemel elocuti
Copia Veri:
Tu quater nexis elementa nodis
Molliter firmas, & iniqua magnæ
Bella naturæ premis, & quaternæ
Iurgia cauſæ.
Tu tuos cauſis imitata vultus
Diuidis toto ſimulacra mundo,
Numinis formam ſtudioſa vili
effingere limo.

Cùm Pater ſacro redimiret igni
Siderum crines, tenerumque Solem,
Et rudes Lunæ radios honeſto
Comeret auro.
Pondus, & Leges faciemque rebus
Ipſa fingebas : variæque rerum
Te penes Normæ, Numerique, & Ars, &
Lucidus Ordo :
Tu vagas zonâ cohibente ſtellas
Auſa naſcentem religare Phœbum :
Auſa naſcentem nebularum amictu-
-inuoluere terram.
Creſce, dicebas ſpacioſa creſce,
Fertilis frugum pecoriſque tellus :
Hinc iugis, illinc medij dehiſcant
Vallibus agri :
Creſce, dicebas: ſimul ipſa merſum
Erigit ponto caput & refuſis
Hinc aquis, illinc ſteterunt oborti
Collibus agri.
Quæ ſimul multâ tibi riſit herbâ,
Lætior celſas reparare ſedes
Arduum molita tholum volantis
Nube columnæ.
Diceris vaſtos equitaſſe ſupra
Nerei campos celer, & curules
Africi pennas ſuper, & Iugalis
Terga FauonI :
Rurſus obliquo redeunte gyro

Iſſe per fluctus, tibi nauis ipſa,
Iſſe per campos tibi currus aptis
Ipſa quadrigis:
Docta ſublimes peragrare tractus,
Docta terreſtres reſerare vectes,
Orbis obſcœnum chaos, & latentis
Vltima mundi.
Clara te Lunæ ſtupuêre templa
Soſpitem flammis iterare plantam,
Inter & nimbos & acuta ſicci
Regna Promethei.
Ad tuos lenis venit Aura frenos:
Hinc & hinc Ignes, patienſque lori
Pontus, & tractas ſine fraude Tellus
Audit habenas.
Te Dies, & Nox, & Hyems, & Æſtas,
Ver, & Autumnus, properique Menſes,
Et leues Horæ, rapidoque cingunt
Secula paſſu.
Te vehit claro Cynoſura plauſtro,
Te nec iratâ mare ſiſtit vndâ aut
Pertinax Euri furor, aut inelu-
ctabilis Auſtri.
Nec minax Cauri, Zephyrique frater,
Cùm truces iram ſtruit inter imbres,
Aut freto pulſum Boream vadoſâ-
Oppugnat arenâ.
Te renaſcentis videt ora Phœbi
Quæ vel excuſſo glomerata fluctu

Lora, vel currum pelago cadentem
Audit Ibero.
Quæque deuexo tegit astra nimbo,
Quæque sublimis speculatur Vrsæ
Hispidas arces & inhospitalis
Frigora brumæ.
Iamque mortales simulata cultus
Inter humanas manifesta turmas,
Nesciam gaudes lepido cateruam
Ducere ludo.
Inter & cœtus, solidamque plebem
Libero gestis volitare gressu, &
Ire per vicos, populique densas
Ire per Vrbes.
Vtilis morum, placideque fortis
Certa permissi dare iura Recti, &
Siderum solers, patrioque mentem
Didita cœlo.
Qualis vmbrosâ Libanitis aurâ
Cedrus, aut læto cyparissus amni,
Qualis attolit caput è Cadanis
Sylua viretis;
Qualis Eois rosa regnat hortis,
Aut Idumæis opulenta baccis
Palma, quam præter fugientis humor
Educat vndæ:
Vere tu vincis veniente flores,
Vincis Autumno remeante vites:

Vincis & ſuccos, & odora Medi
Vulnera trunci.
Myrrheas vincis lachrymas & vdos
Balſami rores, & ineuolutos
Cinnami libros, volucremque ſicci
Corticis auram.
Pampinus multâ tibi cedit vuâ,
Cedit effuſis terebinthus vmbris,
Ver & Autumnus ſimul os decoris
Extulit aruis.
Sceptra te circùm, Trabeæque & alta
Turba fortunæ, famulique retrò
Nimbus argenti fluit & frementûm
Vulgus honorum.
Prona te longè coluêre regna,
Et per inſignes gradientem & imos,
Et minas regum ſuper, ac Tyrannorum:
-Ardua colla, &
Pauperum cœtus, humeroſque vulgi
Ire ſublimen. Tibi lætus Afer,
Et pedum Maurus minor, & ſupinis
Sarmata palmis
Scuta deponunt. Tibi China nuper,
China non notæ dominator actæ,
Et ferox Iapon, & Arabs Latinis
Accidit aris.
Commodet raucus tibi ſiſtra Nilus,
Te ſonet pulſis Arimaſpus armis,

Te Lyci potor, vtreique dicat
Ciuis Enipei.
Prodigus laudes tibi fundat Iſter
Oſtijs ſeptem ; tibi manet ingens
Tybris, immenſâque vehat ſonorum
Mole tributum.
Tuque neglectas miſerata gentes ,
Nuper heu fœdis malè pulſa rixis
Caſſa bellorum refer heu pudendis
Otia terris:
Si tuam votis veneramur vrbem
Omnis Europe, Latiumque ſupplex
Prona certatim tulimus quaternis
Oſcula portis.
Pelle veſanas Dea pelle cædes ,
Quæque vicinis agitata pugnis
Bella durauêre ſonora crudo
Secula ferro.
Neu nimis noſtris inimica culpis
Oderis cerni : dominamque Romam
Nubium curru ſuper, & niuoſis
Viſe quadrigis.

AQVILÆ RADIVILIÆ
Nuptialis Pompa.

AD PRÆSVLEM VILNENSEM, Dithyrambus.

AGe Musa nuptiales
Imitata voce plausus,
Per feracis arua Vilnæ
Quære flores, carpe frondes :
Carminumque mille fœta
Vere pulchro cinge, pulchro rore sparge tēpora.
Parce nunc Horatiano
Alligare verba nodo:
Age, molliora blandi
Quære plectra Claudiani ;
Mitte bella, differ arma ,
Hospitisque Dythyrambi voce Vilnam persona.
RADIVILÆ stemma ceræ
Alitem Iouis ministrum,
Qui per auras, qui per ignes ,
Mille gyros, mille tractus
Remiges fatigat alas ,
Barbitique Carminumque voce, cœlo deuoca.
Ales armiger Tonantis ,
Blande fulminum satelles,
Mitis ignium Tyranne ;
Nubiumque, turbinumque

Linque ſerus officinas,
Carpe frondes, & paterno ſterne nidum ſtemmati
Carpe flores, quos maritis
Parturiuit ALBA campis,
Carpe frondes, quas paterni
Educauit vnda Chroni.
Quæ vel âdbibêre Vilnam:
Vel propinguæ lene murmur audiêre Viliæ,
It volantis aura prati,
Nexilis florum procella,
Pingit Euros, & remiſti
Lilijs pluunt acanthi:
Ludibundi veris imber
Spargit arua, ſpargit vrbes, tecta ſpargit vrbium
Ille nubium viator
Pulcher ales, vt virentem
Nube diuidit pruinam!
Proque grandinum moleſto
Deijcit liguſtra nimbo,
Et roſeta pro rubenti rubra iactat fulmine.
Iactat herbas, quas iocantis
Ludit inter ira venti,
Quas adhuc ſeueriore
Ore bruma non momordit,
Sed Fauonius tepenti
Fouit ore, fouit vdis Æolus ſuſpirijs.
Ite bella, quæ cruentis
Ira colligat catenis.
Perque viua regna Floræ

Nuptialis insolenti
Vere frondeat Nouember.
Quà maritus alba calcat, quà marita lilia.
Æstuantis arua ponti
Vexet innocenter Eurus,
Ad fugacis agmen vndæ
Ter quater reuerberatis
Aura rideat cachinnis,
Ludicri fluenta perflent sibilis Etesiæ.
Magne Præsul, quæ profano
Ominamur ore vates
Auspicata verba Sacro
Omineris ore Præsul,
Littauæ sidus coronæ,
Littaui lumen Senatus, sol, VVOLLOVVICIADVM.
Sit perennis ille torrens
Illa vena iugis auri,
Eloquentis ille linguæ
Amnis irriget Senatum.
Architecta gratiarum
Illa longum verba pronis imperent Quiritibus.

MATTHIÆ CASIMIRI SARBIEVII

SOCIETATIS IESV EPIGRAMMATVM LIBER VNVS.

AD TARQVINIVM GALLVTIVM è Societate IESV Oratorem & Poëtam clarissimum.

Cùm ei sua de Diuino Amore Epigrammata traderet.

I.

DVm tibi diuinos iussi ferremus Amores,
Vrget Amor gressus ferre, referre Timor.
Hic trahit, hic retrahit gressus: hic pugnat, & ille:
Ille suis nixus viribus, iste suis.
Hic iaculum iacit, ille iacit: pugnatur: Amoris
Tela Timor, vitat tela Timoris Amor.
Vt tibi diuinos tandem ferremus Amores:
Victus vterque fuit, victor vterque fuit.

Reli-

II.

RELIGIOSVM PAVPERTATIS VOTVM.

Si dederit homo omnem ſubſtantiam pro dilectione, quaſi NIHIL deſpiciet eam.

CANTICORVM 8.

VEnalem nuper cœlo mercabar Amorem.
Quis credat? qui ſe venderet, ipſe fuit.
Aurum donabam : ſed emi ſe noluit auro.
Cùm largirer opes, rejiciebat opes.
Omnia donabam : ſed noluit omnia, totum
Quod supereſt:(inquam) ſi placet, aufer, Amor.
Riſit, & æthereo quid inutile quæris Amori
Sollicitus pretium? da NIHIL (inquit) Emes.

III.

Haſtiludium Fortunæ & D. Amoris.

Dotalis, Fortunæ anulus, orbis.

Seneca.

Deus eſt Sphæra : cuius centrum eſt vbique, circumferentia nuſquam.

Proclus.

MEta volaturæ ſteterat teres anulus haſtæ,
Anulus ad dociles peruia meta manus.
Anulus orbis erat : Fortuna ciebat ad Orbem,

Et ſimul æthereus tela ciebat Amor.
Fortunæ mediam teres anulus induit haſtam,
Maior, ait, nobis meta petetur, Amor,
Et temerè iactum iaculatus in æthera telum,
Nuſquam meta mea eſt, inquit, vbiq; mea eſt.

IV.

Veniat dilectus meus in hortum ſuum.

CANTICORVM 5.

PVlcher Amor ſumpſit rudis inſtrumēta coloni,
Et ſua depoſuit tela, ſuaſque faces.
Et manibus ſtiuam rapuit: caſtique laboris,
Ad ſua ruricolas iunxit aratra boues.
Ilicet, vt facili ſubuertit vomere corda,
Caſtaque virginibus Gratia creuit agris:
Flos, ait, vnus abeſt: ſunt cætera millia florum,
Vt nullus poſſit, Chriſte, deeſſe, Veni.

V.

De S. Mammete Mart. à Leonibus, quibus erat obiectus, intacto.

PAruus in extremam Māmes deſcendit arenam,
Squallebant tenui pallida membra fame.
Horruit hanc prædam venantûm turba ferarum
Et potuit ſeſe vincere longa fames.

Vnde proteruorum ieiunia victa Leonum?
Sic docuit Martyr: sic didicêre feræ.

VI.

De eodem.

PRœtor inhumanis, Mãmes, te dentibus offert;
Immaturus adhuc, paruule, Martyr eras.
Præside mansueti sed plus sapuêre Leones,
Pro puero mores dedidicêre suos.
Norant septenni faciles ignoscere prædæ:
Cui prætor rabidas iusserat esse feras.
Parcere si placidi puero sciuêre Leones,
Illi Prætores, tu Leo Prætor eras,

VII.

Quis mihi det te fratrem meum sugentem vbera matris meæ, vt inueniam te foris.

CANTICORVM 8.

QVò tandem meus auolauit ille,
Formosissimus ille natus, ille,
Quò tandem meus auolauit, Infans?
An iam Bethlemium reliquit antrum,
Natalesque casas, & hospitalis
Fortunata petit fluenta Nili?
Obstent culmina, fabulosus obstet
Æmus, Pelion, Ossa, Pindus, Othrys.

Vt pulſum celer aſſequar puellum ,
Nimbis ocyor ocyor procellis ,
Pergam per ſaliceta, per rubeta ,
Per deſerta per aſperos hiatus,
Per ſpineta, per iliceta pergam.
An rurſus Pharias prorſus oras
Damnato redit exul è Canopo,
Tranquillamque petit redux Idumen?
Vt pulſum celer aſſequar puellum:
Stent inter ſcopulique, frondeiſque
Syluæ verticibus miſcentur inter,
Damis ocyor ocyor capellis,
Vadam per fruticeta , per vepreta ,
Per dumeta, per inuios receſſus ,
Per querceta, per æſculeta vadam.
An latè Solymas peragrat oras.
Et Pinguis iuga calcat Hermonæi ,
Carmelique ſuper niuale tergum
Formoſis ſpatiatur in viretis ,
Quà circumfluus elegante ripâ ,
Singultantibus euolutus antris
Iordanes ſonat, & remurmurantes
Seſe fluctibus alloquuntur vndæ?
Vt pulſum celer aſſequar puellum ,
Pardis ocyor, ocyor leænis,
Curram per ſiliceta, per fruteta ,
Per pineta, per obuias paludes ,
Per ſaxeta, per arboreta curram.
An noſtri vitijs iniquus orbis

Centum Tænarios triumphat hostes,
Stellarumque procùl fauente pompâ,
Phœbi scandit equos, & ordinata
Molli sidera temperat capistro?
Vt lætum celer assequar puellum,
Fulgetrisque curulibusúe flammis,
Aurigantibus Africis & Euris,
Et blandis Zephyris, Fauonijsque
Per lenes ferar inquietus auras,
Et desiderij vehente pennâ
Spirantûm vehar essedo Notorum,
Vernarumque rotis Etesiarum.
Sed quò me rapit incitatus ardor?
Ambo ludimur, ambo: dum puellum
Quæro, quærit & ipse me puellus,
Et vastos procùl obsècrat recessus,
Obtestatur agros, nihilque de me
Respondentia sciscitatur arua:
Sic & me fuga ludit & puellum,
Stabo, quémque vagum nequit, videbo
An possit DEVS inuenire stantem.

VIII.

DED. MARIA MAGDALENA.

Per vicos & plateas quæram, quem diligit anima mea.

CANTICORVM 3.

ET gemit, & miseris singultibus astra lacessit:
Et salso teneras irrigat amne genas.
Et caua per, per acuta celer, per inhospita fertur:
Et per aperta fugax, & pes iniqua ruit.
Quid facit ad tantos tã prodiga lachryma cursus,
Magdalis in lachrymis nauigat ipsa suis.

IX.

De Puero Iesu nato.

QVid esse possit hoc puello carius,
Cui mellis ore plena manat copia,
Illime plenis balsamum riuis abit,
Et liberali nectar amne labitur,
Stellæ serenis illigantur crinibus,
Puraque cirri luce ceruicem rigant,
Et è bisulcâ siderum natus face

Pectit coruſcas aureus pecten comas ?
Sed exoletâ naſcitur puer caſâ ,
Et exquilino natus in fimo iacet ,
Dextrâque culmum prenſat, & fœnum premit,
Cœloque coràm nudus, & coràm gelu
Iniurioſâ ſtringitur puer niue.
Quid eſſe poſſit hoc puello vilius ?

X.

Caſta ſed fœcunda.

Memores vberum tuorum. Cant. 1.

Ibi dabo tibi vbera mea. Cant. 7.

VElle meas, mi Sponſe, canis te ſugere mãmas:
Sic quæ Sponſa fui, iam tibi mater ero.
Ipſa tuas etiam memini me ſugere mammas ,
Sic qui Sponſus eras, tunc mihi mater eras.
Ambo iterùm bibimus de mammà ſæpiùs vnâ :
Sic ſoror ipſa tibi : tu mihi frater eras.
O Amor, vnus Amor, quos non effingis Amores?
Omnibus omnis eris, ſi tibi nullus eris.

XI.

Surge Aquilo, & veni Auster, perfla hortum meum, & fluent aromata illius.

CANTICORVM 4.

AStra rogant lenes morientia lilia nimbos,
Et rosa sub nimio sole precatur aquas.
Quid faciat? ventos Amor aduocat, aduocat imbres:
Irriguo quorum rore reuixit ager.
O casti flores! quos vt colat, ipsa labore
Terra quidem spirat, sudat at ipse polus.

XII.

De Puero IESV castitatis amatore.

Ego flos campi. CANT. 2.

ETesiarum Gratiæ, vagorumque
Fauoniorum, Sarmatæque tibicen
Septentrionis, & Britanne cum Cauro
Apeliota, Regis Æoli turmæ,
Circumuolate præpetes meum florem,
Blandóque lætùm sibilo salutate:
Dulcésque malas, floreámq; ceruicem,
Corallinúmque floris aurei labrum
Nō flante naso, nec tumentibus buccis,

Sed complicatis osculemini labris :
Sed antè frontem, mystacásque nimborum
Abradat Auster, & nouaculâ veris
Morosus vdam tondeat Notus barbam,
Ne recta puris obstet osculis seta.
Tum verò sudi gratiâ decens vultus
Tam delicatum basiabitur florem,
Et lenis auræ murmur in susurrabit.
Adsint & omnes graminúmque florumque,
Omnésque castæ Chloridis venustates,
Suásque vadant ordinata per turmas,
Argenteorum castra lilietorum,
Et aureorum copiæ rosetorum :
Omnes supinâ supplices comâ, reddant
Suo tributum laudis Imperatori,
Nouámque veris gratulentur ætatem.
Neu sit pudori, lilijsque, nardisque,
Pronisque calthis, cernuisque verbenis,
Rogare velle floridæ iuuentutis
A liberali Rege prærogatiuam,
Et castitatis impetrare decretum.
Exinde pulchra connocentur ad signa
Sub castitatis Rege militaturi,
Tecti rubente fusilis comæ cristâ
Duces acanthi, militésque verbenæ,
Amazonûmque prima turma caltharum.
Eant & Indi protinùs Granadilli,
Et expeditis spiculísque clauorum,
Hirtisque spinis, lanceisque, flagrísque,

Contra furores audeant Dionæos
Veneficorum ſenticeta philtrorum.
Herboſa contra tela, Cyprios flores,
Amaſioſque dimicare Narciſſos.
Morare miles? & vocante Bellonâ,
Sparſi per hortos otiamini flores?
Flos ecce veſtri primus agminis Ductor
Pro caſtitatis laude præliaturus
Se Martiali collocauit IN CAMPO.

XIII.

Lampades eius lampades ignis.

CANTICORVM 8.

O Ego ſi fierem medio ſita cardine tellus:
Sponſe, tuâ ſtarem pendula Sponſa manu.
O ego ſi fierem liquido torrentior amni:
Ad nutus fluerem lenior amne tuos.
O ego ſi fierem rapidis pernicior Euris:
Fingerer obſequijs promptiùs ipſa tuis.
O tandem niſi ſim celeri velocior igne,
Vel fieri cuperem cuncta, & eſſe nihil!

XIV.

Trahe me poſt te, curremus.

CANTICORVM 1.

MI Ieſu, ſine te per opaca per inuia tendam?
Et potero longas te ſine ferre moras?
Fœlix, ah fœlix olim tua Magdala, quæ ſe

Nexuerat vinctis ad tua crura comis
Sic comes illa tuum nunquam linquebat Amorē:
Tu captiuus eras illius, illa tui.
Altera ne dubites ego ſum tua Magdala, Chriſte:
Ergo trahas vel me, Sponſe, vel ipſe mane.

XV.

Ad omnia verſatilis.

CAſtus Amor ramo pharetram commendat & arcum;
Arma valete : nouum me vocat, inquit opus,
Plana per æquales ſe ſtrauerat area campos,
In glacie qualem Dædala fingit hyems.
Hîc Amor adducto ludentis more flagello
Ludendi locus eſt, ſed trochus (inquit) abeſt.
Eia cor huc prodi, clamo:cor prodit, & inde
Dum putat eſſe trochũ, cor mihi verſat Amor.

XVI.

D. Magdalena ſub Cruce flens.

AH ſitio! clamas : abſunt his rupibus vndæ,
Sola fluunt oculis flumina, ſola bibe.

XVII.

Reuertere Sunamitis. Reuertere dilecte.

CANTICORVM 6.

INsequeris, fugio: clamaſque, reuertere, Ieſu:
Et reduces ad te flecto repentè vias.
Inſequor, ipſe fugis; clamoque reuertere Ieſu:
Et faciles ad me flectis amicę vias.
Aſſequeris, fugio: fugis, aſſequor: O bonus error!
Obſequij fœlix ô in amore fuga!
Ad te, ne fugias, tua me fuga, Chriſte, reducet:
Dux tibi ne fugiam, vel meus error erit.

XVIII.

Sacri ſtudioſus Obſequij Cadauer eſt.

Fortis vt Mors dilectio.

CANTICORVM 8.

VT ſcires, quo, Chriſte, tui flammarer amore:
Non vnus pro me nuncius iuit amor.
Cor ad te miſi, Cor non eſt, Chriſte, reuerſum:
Mitto voluntatem, Chriſte, nec illa redit.
Vt tandem totam poſſet tibi dedere mentem
Intellectus erat miſſus, & ille manet.
Nunc animam mitto, quòd ſi non illa redibit,
O ego quàm viuum, Chriſte, cadauer ero!

XIX.

Epitaphium viuo.

ET viuo,& morior,quid inanes demoror auras!
Quid iuuat ambiguis nectere fata moris?
Conſtrue perpetuis halantem floribus vrnam,
Et tumulum nobis pone ſuperſtes Amor,
Hic ſepeli miſerũ,& lachrymis adſperge iacentẽ,
Et duo marmoreis carmina cæde notis:
Et viuo, & morior: poſſis in amore Viator
Et quo viuo, mori; & viuere, quo morior!

XX.

Bernardino Hoſti miſſa Imago Chriſti cruci affixi.

ME ſegnis non figis Amor?ſunt omnia præſto:
Crux arcus, iaculum Chriſtus, & Hoſtis ego.

XXI.

Super riuulos aquarum.

ERrabam nuper vitreas propè Tybridis vndas,
Quà ſolet ad ſcopulum naufraga lympha queri.
Dicebam:mea lympha,meos lachrymeris amores.

Nam me iam lachrymæ deſtituêre meæ.
O ego ſi poſſem fieri tam prodigus amnis,
Æternâ fluerem pulchra per arua fugâ.
Hæc ego: ſed tacitas ſuſpendit lympha querelas:
In me mutari forſan & ipſa cupit.

XXII.

Imago B. Staniſlai Koſtkæ Romana.

QVis te tam lepidâ mentitur imagine pictor?
Quæ tam viua tuas temperat vmbra genas
Tu palles, pallet, quod ſi rubet illa, rubeſcis.
Tu vitâ, vitâ non caret illa ſuâ.
Tu ſine corde manes: manet hæc ſine corde, loquente
Te loquitur, viſus te iaciente, iacit.
Par eſt laus vobis, diſparque: fidelis imago
Illa tui: ſed tu STANESILAE Dei:

XXIII.

Nuncietis ei, quia amore langueo.

CANTICORVM 5.

POrrigo dum terris aures, dum ſurrigo cœlo:
Clamat, Ama, tellus, clamat Olympus, Ama.
Sint irata licet, gelidum mare ſuadet amare,
Fulgur amore micat, fulmen amore tonat.

Aura tuos, Ignisque mihi commendat Amores,
Saxa repercussis vociferantur aquis.
Non opus est post hac nobiscũ, Christe, loquamur:
Orator nostri mundus Amoris erit.

XXIV.

Amor Diuinus.

COr mihi clamat : Amor clamat : Cor dormit, & ille.
Ambo tacent : surgit Cor mihi, surgit Amor.
Cor mihi plorat : Amor plorat: cor ridet, & ille:
Ambo canunt: plaudit cor mihi, plaudit Amor.
Téne verecundi Cor Amoris dixero fratrem?
Téne mei fratrem dixero cordis, Amor?
Nescio, quid sit Amor cordi, quid cor sit Amori?
Hoc scio quod totus Cor ego: Christus Amor?

XXV.

Osculetur me osculo oris sui.

CANTICORVM I.

QVærebam nostris si quis daret oscula labris,
Dum meus, heu, longo tempore Sponsus abest.
Oscula poscebam cœlum : dabat oscula cœlum :
Sed satiare meas non potuêre genas.
Oscula poscebam terram : dabat oscula terra :

Sed fuerant tactis asperiora petris.
Terra vale, cœlumque vale, dabit oscula Spõsus:
O essent, quot sunt vota, tot ora mihi!

XXVI.

Meliora sunt vbera tua.

CANTICORVM I.

HInc mihi se Tellus mensâ ponebat in vnâ,
Inuitans tacito murmure: Sponsa sede.
Illinc se paterâ mare propinabat in vnâ,
Increpitans rauco vortice: Sponse bibe.
Tunc ego: Terra tuos nolo, Mare nolo liquores:
Tu mihi, Sponse, fames, tu mihi, Sponse, sitis.
Audijt & geminum Sponsus mihi protulit Vber:
Tu mihi, Sponse, cibus, tu mihi potus eris.

XXVII.

De Angelo B. Aloysio astante.

QVàm benè siderei vultus imitatur Ephebî,
Et simili ridet lacteus ore puer!
Hic niueis par est, niueis par ille ligustris:
Ille rosâ, multà purpurat iste rosâ.
Pura verecundo sublucent lumina sole:
Et roseus teneras stat pudor ante genas.
Dissimiles habitu, similes sibi moribus ambo:
Dicite, sint similes, dissimilésne magis?

XXVIII.

De eodem.

ANgele GONZAGA es: si pictas exuis alas:
Si GONZAGA alas induis: Angelus es.

XXIX.

Venatio Amoris.

VEnatum cæli croceos Amor ibat in ågros:
Sed, qui corda pius depopulatur Amor,
Occurrêre lupi, procùl occurrêre leones,
Et procùl in iaculis hispidus ibat Amor.
Ecce volaturæ vix erupêre sagittæ,
Protinùs æthereæ procubûere feræ.
Quid clausum tam sæua iuuat custodia cælum?
Pandit Amor planas per fera monstra vias.

XXX.

Venatio Amoris & Iesu.

SVrge, volaturas Amor eiaculare sagittas:
Es mihi meta Deus, sum tibi meta Deus.
Corda cruentandis pateant tua Christe sagittis,
Vt fias iaculis saucia præda meis.
Corda cruentandis pateant mea, Christe sagittis,
Vt fiam iaculis saucia præda tuis.
Quàm tibi, Christe, capi, venari tam mihi dulce:
Quàm tibi venari, tam mihi dulce capi.

XXXI.

Sagitta Diuini Amoris.

Vulneraſti cor meum.

CANTICORVM 4.

ILla ego ſidereis deprompta Sagitta pharetris,
Quàm pius ad ſuperos eiaculatur Amor.
Quæro meam, ſed quæro meo ſine vulnere metã,
Nam mea non didicit vulnera ferre manus.
Quis credat potuiſſe dari ſine vulnere metam?
Hic requieſce meo vulnere, Chriſtus ait.
Accelero, metamq; premo ſine vulnere: ſed iam
Ne poſſem vulnus figere, vulnus erat.

XXXII.

B. Aloyſius pingitur inducto ſuper togam Linteo.

PVlchra Dies, & Nox pulchræ germana Diei,
Artificem puero fortè locabat acum.
Altera prætextam, longam dabat altera pallam,
Illa nigram, niueam neuerat illa togam.
Quos puer vt riguos in ſe conſpexit amictus,
Et Nox, & moto fulſit ab ore Dies.
O formoſe puer! quò ſe formoſior eſſet
Ipſa puer te Nox induit, ipſa Dies.

XXXIII.

Donec aspiret dies, & inclinentur vmbræ.

QVid nocti lumen, luci quid quærimus vmbram?
Nocte dies nobis est Amor: vmbra die

XXXIV.

Fortis vt mors dilectio. Cant. 8.

MOrs & amor gemini pugnant de laude triumphi,
Mors pharetrâ, pharetrâ conspiciendus Amor.
Mors ait, expugno certis ego corpora telis:
Expugno flammis pectora, dixit Amor.
Maior, ait, mihi Mors victoria cedit Amore.
At mihi maior, ait gloria cedit Amor.
Tentarent & Tela, pares nisi diceret esse
Victor vtroque Deus, victus vtroque Deus

XXXV.

Inuersa & humi iacens retrò B. Aloysij Corona.

QValis vbi liquidæ exiguis singultibus vndæ
Proluit aprici culta Galesus agri:
Talis in assiduos lachrymis ALOYSIVS imbres

Liquitur, & puris pectus inundat aquis.
Scilicet ex istis nascuntur lilia riuis,
Déque pio viuus flumine potat ager.
Quid mirum? si versa retrò, si spreta Corona,
Quam dominus fletu sparserat, occat humum.

XXXVI.

Eiusdem posita retrò Corona.

AVrea cum felix diademata poneret hæres,
Visa sibi raptis flere Corona comis
Cumque suos iterùm vellet circumdare crines,
Ad domini caros procubuisse pedes.
Ipse sed acciduam pedibus calcasse coronam
Fertur, & ingratas post habuisse preces.
Illa retrò reuoluta, iacens: lux Principis olim,
Vmbra mei post hac Principis, inquit, ero.

XXXVII.

Qualis est dilectus tuus?

CANTICORVM 5.

QValis erat, tuus ille? tuus pulcherrimus ille?
Dicebat nuper nescia turba mihi.
Arripio dextrâ pennam, læuâque tabellam,
Et noto, Christe, tuo quicquid in orbe noto.
Pingo rosas, aurum, gemmas, viridaria, syluas,
Arua, lacus, celeri sidera pingo manu?

Et tabulam monſtrans , noſter pulcherrimus, inquam,
Qualis erat, vultus diſcere ? talis erat.

XXXVIII.

Caput eius aurum optimum.

Manus eius tornatiles aureæ.

CANTICORVM 5.

POnite gemmifero, frondentia ſerta metallo,
Pulchra triumphales ponite ſeptra manus.
Rex meus eſt Ieſus : Rex formoſiſſime Regum ,
Tu mihi Dictator, tu mihi Cæſar eris.
Qui ſceptri fulgore caret, qui luce coronæ,
Rex, ait, ille tuus? Rex erit ille meus.
Cui caput eſt aurum, manus eſt tornatilis auro,
Illius eſt Sceptrum, dextra : Corona caput.

XXXIX.

In idem ſacrum Canticum.

VItis eram: noſtros carpebat nemo racemos;
Flumen eram: noſtras nemo bibebat aquas ;
Arbor eram : noſtrâ nemo conſedit in vmbrâ ;
Ductor eram : noſtrum nemo tenebat iter ;
Phœbus eram : noſtro lucebat lumine nemo ;
Vmbra fui : noſtrâ nemo quieuit humo.

Quid faceret Iesu ? Aurum placet omnibus Aurum

Vt placeam post hac omnibus, inquit, ero.

XL.

Veni de Libano Sponsa.

ET fugis, & fugiens clamas, quid Sponsa moraris ?

Non fugis, vt fugias : vt capiare, fugis.

XLI.

De Pullato & Linteato Aloysio.

QVem pullæ cernis squallentē in funere pallæ,
Hunc nimius sacro terruit igne Deus.
Quid niueum, Pictor, pullo superaddis amictum:
Et tegis hybernâ torrida membra niue ?
Hæc, vbi sidereos iuuenis conceperit æstus,
A minimo Domini vestis amore fluet.
Perge tamen liquidas gelidâ niue spargere flammas :
Vt liquidum à flammis discat amare gelu.

XLII.

Pullatus post Prætextam Aloysius.

Alluditur ad Mincium hospitalem cygnis fluuium paternum Aloysij solum.

VEctus oloriferi iuuenis propè flumina Minci
Ibat in herbosos Castilionis agros.
Hîc niuei dominum cùm mirarentur olores,
Squallida mutatâ pallia ferre togâ.
Pullatum fleuêre ducem, visusque repentè
Plurimus attonito Cygnus ab amne queri.
Atque aliquis: quin nos etiã nigrescimus, inquit,
Quando tam niueus sponte nigrescit olor?

XLIII.

Oculi B. Aloysij lachrymabundi.

QVis modus, ô oculi, nimiis manare fluentis,
Et teneras fletu perdere velle genas?
In fluuios liquidis, abeunt duo lumina riuis,
Et lachrymæ gemini fluminis, instar eunt.
Intereà medio fluitant suspiria luctu,
Et pius irruguas ventilat Eurus aquas.
Remigium, socij, naues & vela paremus:
Sunt, quibus in cælum velificemur, aquæ.

XLIV.

B. Aloysio in horâ meditationis constituto Roseum imminet Sertum.

PVlchra coloratis vbi pingitur Hybla rosetis
Sicanias triplex colligit Hora rosas.
At modò quòd croceos religãt tibi serta capillos
Vndè repentinis emicuêre comis?
Te Matutinæ pietas modò detinet Horæ,
Illa tibi viuo tempora flore ligat,
Quot tibi mille legent formosos Secula flores
Vnica millenas si legit Hora rosas?

XLV.

De eodem Serto.

IPsa corona, rosa est puero? puer ánne Corona
Ipse rosa est? puer est ipse Corona, Rosæ.

XLVI.

B. Aloysius sacro lumine circumfusus.

NOx erat: & posito iuuenis requierat amictu
Venit Amor, positâ se tegit ipse togâ.
Sic ibat! sic ipse nigrâ sibi veste placebat!
Sic erat in refluo plurima ruga sinu!

Intereà tacito vestes vruntur ab igni,
Et bibit admotas proxima palla faces.
Manè vigil positos iuuenis repetebat amictus,
Et circumfusæ luxit in ignæ togæ.
Non miror iuuenem tacitis arsisse fauillis,
In tacitas, miror, non abijsse faces.

XLVII.

Oculi B. Aloysij.

BIsgeminos olim mater Natura lapillos
Pygmalioneas inter habebat opes.
His frenare comas, & eburnea cingere colla;
Hos memori nusquam mittere velle manu.
Et chalybum nodis, & aheno vecte solebat,
Et vigili clausos sollicitare serâ.
Parua tamen caris custodia visa lapillis,
Quæúe moram furto tollere posset, erat.
Ergò pro geminis ALOYSI munus ocellis,
Accendit geminas casta per ora faces.
Tam fortunatis, inquit, custodia gemmis
Firmior esse potest, tutior esse nequit.

XLVIII.

Lilia manu præfert Aloysius.

HÆc, quæ virgineis nituntur lilia culmis;
Vnde verecundas explicuêre comas?

Non generant ſimiles Pæſtana roſaria flores,
Nec ſimili Pharius meſſe ſuperbit ager
Non hæc purpureis mater Corcyra viretis,
Nec parit æquoreis pulſa Caryſtos aquis.
Cùm nullas habeant natales lilia terras,
Quis neget è caſtâ lilia nata manu?

XLIX.

Petro Malaſpinæ Rectori Florentino Societatis IESV.

SCitata eſt flores nuper Florentia: cingat
An bona ſpina ſuas, an mala ſpina roſas?
Optauêre malam, tangi quæ fortè volebant,
Nam mala tacturos pungere ſpina nequit.
Optauêre bonam, tangi quæ fortè negabant:
Nam bona tacturos pungere ſpina ſolet.
Sic demùm variam clauſit Florentia litem,
Eſſet vt alterutris aſſita ſpina Roſis.
Nullus vt has tangat, tangantur ab omnibus illæ
Sit bona Spina Malis, ſit Mala Spina Bonis.

L.

De Capto Oromusio.

Quæ vrbs vulgò ab Indis Gemma orbis terrarum appellatur.

ANulus est Orbis, pulcherrimus anulus orbis
  Indutus digitis Lysia pulchra tuis.
Non tamen ille fuit pulcher sine diuite gemmâ,
  Diues Oromusij nam sibi gemma fuit.
Gemma fuit, non est: subiti nam turbine belli
  Nuper Erythreo perdita gemma luto est.
Ergò tuam quæres pulcherrima Lysia gemmam
  Inter barbaricos Persica busta sinus.
Ecce meos (inquis) poscunt mea regna lacertos,
  Ecce meas poscunt Chinica claustra manus.
Non opus est humeris: Oromusia, gēma videtur:
  Ipse satis pollex, vt capiatur, erit.

L I.

Ioanni de Lugo, dum post morbum ad intermissam de Pœnitentiâ doctrinam rediret.

FErtur inornatis nuper Metanœa capillis
Flesse, repentinâ cùm raperêre febri,
Fertur & indomito frenos laxasse dolori,
Et lachrymis madidos exhibuisse sinus.
Cùm rursus domito repetis tua pulpita morbo,
Fertur inornatas disposuisse comas.
Et domitos hilari risu frenasse dolores,
Et lachrymis vacuos explicuisse sinus.
Quis, Pater, incolumi de te non gaudeat, ipsæ
Si gaudent Lachrymæ, ridet & ipse Dolor?

L II.

Ad Pontilianum.

E Templis quoties redeo, Pauliúe sacello,
Occurris reduci, Pontiliane, mihi,
Et subitò quæris: placuêre palatia Pauli,
Et Pelusiacâ secta sacella Pharo?
Cùm dixi nitidis placuisse palatia tectis,
Et placuisse suis, ardua templa tholis.
Tu rursum, fontésque tibi, circosque placere,

Vaſta placere crepas amphitheatra tibi.
A placitis ceſſa, ne Roma Placentia fiat:
Ipſe Placentinus ne videare, tace.

LIII.

Auguſtino Viualdo primùm in Lithuania, ac deinde Romæ Prouinciali Præpoſito Societatis IESV.

CVm te Parthenope Patrem, cùm Parma vocaret,
Optaretque ſuum Trinacris ora Patrem,
Roma ſuas dominis mundi de montibus arces
Proſpicit, & ſtudiis inuidet vna trium.
Quid faciam? Parmæ cedam? Trinacria flebit:
Parthenope cedam: Parma, queretur: ait.
Trinacriæ cedam: Siren & Parma querentur.
Quin potiùs tantum fortior ipſa Patrem:
Cedite iam Natæ, Matri concedite Patrem:
An non veſter erit, ſi meus, inquit, erit?

LIV.

De Timido Anſa Fuluio.

DVm bellicoſus nuper Anſa prandentes
In Othomanum Sarmatas adhortatur,

Prandete, dixit, milites, triumphalis
Iam cœna vobis præparatur in Cœlo:
Dixit: sed ipse iam mouentibus signis,
Et buccinarum, tympanique rumore
Perterrefactus, ordiente Bellonâ,
In ciuitatem primus Ansa profugit.
Interrogatus inde cur fugam mallet,
Et cur ad astra nollet ire cœnatum?
Hac luce, fallax inquit Ansa, ieiunio.

LV.

Augustino Viualdo Præposito Prouinciali Romano Societatis IESV.

CVm te nuper Honor liquidis circumuagus auris
Altus inauratis insequeretur equis,
Trans Alpes, Heliceng; volas, vbi prensus Honori
Dignaris meritâ Littaua frena manu.
Cùm tamen ingratos aspernareris honores,
Itala festinâ corripis arua fugâ.
Hîc Latias iterùm caperes cùm iussus habenas,
Et victus meritis erubuisset honor,
Non pudet à merito, dixit, me præside vinci:
Sed vinci toties à fugiente pudet.

LVI.

Scitum arrogantissimi Ministri Caluiniani Tauelli.

Ad Cassianum.

Nolo videri, sed suspici.

NOn vult videri, CASSIANE, TAVELLVS,
A me TAVELLVS suspici cupit semper.
Nolo, videre, CASSIANE, cœnantem.
Stantem videre nolo, nolo currentem,
Et dormientem nolo, nolo stertentem:
Nō vult videri, CASSIANE, TAVELLVS:
Sed vt TAVELLVS suspici mihi possit,
Volo videre, CASSIANE, pendentem.

LVII.

Ad Plautum.

SIue peregrinas mittam tibi, Plaute, Camœnas,
Siue Medusæis fusile carmen aquis,
Non poteras, inquis, melius mihi mittere carmē,
Nec meliùs magno cum Cicerone loqui.
Non poteram meliùs? laus hæc mihi salsa videtur.
Quæúe vel inuiti stipitis esse potest.
Laudari puro me melius potuisse, sed à te
Laudari meliùs non potuisse puto.

LVIII.

Mater Neronis ad Neronem.

QVò gladium vibras: vtero, mammiſne minaris:
Ah reprimat cæcus neſcia tela furor!
Lactabam mammis vtero te, nate, ferebam:
Dignus erit veniâ forſan vterque locus.
Erramus, qui te miſeras malè fudit in auras,
Dignus vterque mori: Cæſar vtrumque feri.

LIX.

Eloquentia Franciſci Cardinalis Barberini.

QValis odoriferi per aprica roſaria Pindi,
Garrit Hyanteæ lubricus error aquæ:
Talis Apollineæ Procerum doctiſſime linguæ,
Pura Palatinas copia fundit opes.
Et tibi doctiloquæ poſuêre ſilentia Cirrhæ,
Victaque Pegaſeus comprimit ora liquor.
Sæpè loqui docto poſſit cum Principe Roma:
Diſcet ab egregio Principe Roma loqui.

LX.

Eiuſdem ſacra Poëſis.

CVm tibi Pierios velaret purpura crines,
Viſa ſibi raptis Laurea flere comis.
Illa fuit noſtris quondam data gloria ramis:
Cede meis, inquit, purpura cede comis,
Riſit, & è ſummo, reſpondit purpura vultu:
Cingo meas, inquit, laurea, cingo comas.
Quid facitis: meritos ambæ præcingite crines:
Laurea Vatis erit: purpura Regis erit.

LXI.

Ad Adm. R. P. Mutium Vitelleſcum Præpoſitum Generalem Societatis IESV.

EXcubat in medio tibi pulchra Modeſtia vultu,
Et niueus roſeo regnat in ore pudor:
Simplicitas oculis, ſacrâ Facundia linguâ,
Ridet in argutis Gratia viua genis:
Maieſtas humeros, placidam Clementia frontem,
Pura verecundus pectora Candor habet:
Præ foribus famuli, video, famulæq; morantur:
Virtutem Dominam quis neget eſſe domi:

LXII.

Cerea Neronis effigies.

DVrus & in molli figit Nero vulnera cerâ:
Mollis & in duro cera Nerone furit.
Cerea quid frustrà Solem deuitat imago?
Ipse suo iratus diffluet igne Nero.

LXIII.

In eandem Neronis effigiem.

EXprimit & verum mentitur cera Neronem:
Et docet & verâ fallit Imago notâ.
Hos oculos gerit illa quidem, quos ille gerebat;
Et quas ille genas, has gerit illa genas.
Tu tamen his oculis, hoc vultu luderis hospes,
Id fieri possit quâ ratione rogas?
Materiâ peccat, non peccat imago figurâ:
Cerea materies, ferreus ipse fuit.

LXIV.

In Maritimam Pali munitionem Ducum Vrsinorum.

PVluereis simulant dum rauca tonitrua flãmis,
Martiaque artifici fulmina nube ruunt.

Attonitis pelagi genitor Neptunus ab vndis
Sulphureo afflatum ſuſtulit igne caput.
Ecquis, ait, noſtri tranquilla ſilentia regni,
Et reſides bello ſollicitauit aquas?
Iamque ſibi duci volucres ad frena quadrigas,
Tritonemque cauâ prælia flare tubâ.
Armarique Notos, Tempeſtateſque iubebat,
Et Thetin armatis vellere ſigna feris.
Cùm procùl Vrſini fluitantia ſigna Gradiui
Proſpicit impulſis velificata Notis.
Vrſus erat ſignum, picto quà ſutilis Vrſo
Penſilis è ſummâ carbaſus arce fluit.
Heus, ait, inceptis Hyemes abſiſtite pugnis,
Et vos cæruleæ ponite bella feræ:
Nouimus excuſſum iaculantia monſtra profundum:
Quæ fera concepto mugiit igne, noua eſt.

LXV.

Ad Coſmicum de Quincto.

MVlum QVINCTVS emit: ſed cæcum COSMICE, mulum.
Vnum oculum mulus non habet: ille duos.

LXVII.

De Ludouico XIII. Galliarum Rege Christianissimo.

LVdo vices, LVDOVICVS ait, Mars risit: & ohe
  Lude meas, inquit, Rex Ludouice, vices.
De puero, ni Rex esses Ludouice, vererer:
  Et puer, & Rex es, regie lude puer.
Iacta Rupellani cecidit simul alea belli,
  Ante tuos cecidit victa Rupella pedes.
Ludere perge vices, vt sunt tibi prælia ludus:
  Sic LVDOVICE tibi vincere, ludus erit.

LXVIII.

Libellus de Pietate Christianâ laudatus.

PIetatis iste liber est, auctoris tamen
  Nomen tacetur: ipsa conscripsit, reor.

LXIX.

Ad Timantem Pictorem.

PInxisti pulchrum pulchrâ cum matre puellũ:
  Nec tamen illa fuit pulchra, nec ille fuit.
Pictorem Mariæ meliùs vis pingere Lucam?
  Quis scit an errores corrigat ille tuos?

LXX.

De A. Persij Satyris.

VIs PERSI tetricas videre noctes:
Auditor lege ſcripta, lector audi.

LXXI.

Tumulus coniugis Pauli Sapiehæ duos inter equites haſtatos.

QVis iacet hic: magnâ magnus de ſtirpe SAPIEHA.
Quis propè? SAPIEHADES ſunt prope ſigna nurus.
Quo clarus coniux? clariſſimus omnibus: armis,
pace, fide, patriâ, relligione, toro.
Qui certant equites? certant, quis viuere poſſit,
Vel meliore nuru, vel meliore viro.

LXXII.

In cothurnatum Gallicum.

VEctari rauco pudor eſt tibi, Gallice, curru?
Cur ergò rauco non pudor ire pede?

LXXIII.

Ad Ioannem Carolum CHODKEVIC Ducem Exercituum Poloniæ aduersus Osmanum Imperatorem Turcicum.

Cùm Gymnasium inuiseret.

SPernere si nolis vatis præsagia Musæ,
Nil in te iuris, CAROLE, casus habet.
Vilneæ nuper dum mandat Apollo Thaliæ:
Grammaticà nomen flectere Lege tuum.
Cunctatur, dubitat, pallet, rubet, hæsitat, alget,
Hæc hilari tandem voce Thalia refert:
CHODKEVIC, ait, est indeclinabile nomen:
Robore bella gerit, Casibus ergò caret.

In Stemma eiusdem W. literam duodecimam inuersam.

LXXIV.

MAgnus Alexander, Magnus Pōpeius habetur,
Magnus habebaris CAROLE, Magnus Otho.
Scilicet hos Magnos magni fecêre triumphi:
Te maior Magnum, CAROLE, palma facit.
Per lege stēma tuum: Vincis te, Vincis & hostem,

Hîc quæ terra legi non putat, aſtra legunt.
Si dubitas: hoc ipſe Deo da ſtemma legendum:
De cœlo Magnum Maximus ipſe leget.

LXXV.

Ad Robertum Cardinalem Bellarminum.

De pijs de Æternâ felicitate, & Gradibus, &c. libellis, quos Sophia Melecia Palatina magno ſtudio paulò ante mortem euoluerat.

INgens gloria temporum tuorum
BELLARMINE Pater beatiorum
Facundiſſime cygne gratiarum:
Conatuſque tuos, tuaſque noctes,
Sanctæ pignora lucubrationis,
Victuros Pyliam libros ſenectam
Palatina pio terebat vſu,
Nec torpere ſinebat, anguloque
Aut ſegnes humili iacere menſâ,
Cœli delicias, Graduſque cœli:
Queis ſacrâ pariter, tuàque pennâ,
Æternam reſeras beatitatem:
Et gemmantia templa nundinaris,
Lamentis, Gemituque, Lachrymiſque;

Iſtos illa diu legens libellos
Feſtinabat, & omnibus lacertis,
Remis omnibus, omnibuſque velis
Ad cœli properabat vſque portum.
Nunc denſis lachrymis, laboribuſque
Et denſis lachrymis, doloribuſque,
Cœli nobile nundinata culmen,
Formoſis ſpaciatur in viretis.
Quid dici melius beatiuſúe,
BELLARMINE, tuis poteſt libellis:
Palatina tuis beata libris,
Tu lectore beatus es librorum.

LXXVI.

Ad Cæcilianum.

CVm modò Magdalios cecinisſes carmine flet'
Et rapidos Afræ, Cæciliane, focos.
Continuò madidæ properata volumina chartæ
Ad nos perferri, Cæciliane, iubes:
Legi iudicium quæris de carmine? dicam.
Digna fuit lachrymis Magdalis, Afra focis.

LXXVII.

De nouo Gymnasij Florentini ædificio, cuius instauratio sub aduentu Caroli Austriæ Archiducis cœpta.

ARnus, an vmbrosas interliquidissimus alnos
Permessus Latijs luxuriatur agris?
Æsar, an Ausonias subterlabentia turreis
Flumina Castaliis vociferantur aquis?
Pindus, an audaces mediis in nubibus Alpes
Piniferis comunt frondea colla iugis?
Quicquid erit: veram referet Florentia Cirrhã.
Quam nouus Austriacâ condit Apollo lyrâ.

LXXVIII.

SCAZON.

AVLAM FVGIT ALOYSIVS.

FAllacis Aulæ pompa, criminum mater,
Quæ turbulentæ puluerem bibis Romæ,
Rituque semper fluctuantis Euripi
Et huc & illuc ambulando cursando,
Confabulando, garriendo, ludendo,
Et vsque & vsque & vsque consalutando,
Quotidiano mersa nauigas cæno,

Centumque pictis curribus lutum rumpis.
Sis ô beata, delicata, formosa,
Morum Charybdis aula, pectorum Circe,
Dolosa Siren, innocentiæ labes,
Fraudum satelles, officina sucorum:
Eas superbis semifulta lecticis.
Eas sereni luce pulchrior Phœbi,
Et per Latinæ colla plebis, incedas.
Habe venustos, aureos, capillatos
Pictos, perunctos, deque scrinio totos
Scitos Quirites, elegantiæ mystas,
Vestæ nepotes, bellulos Remi vernas,
Anteambulones laudis, & trahas pompæ;
Dum noster aulas ALOYSIVS vitet,
Centumque velis, & rudentibus centum,
Centum phaselis, palmulisque deuitet.
Habe capaces patrimonij Scyllas,
Fundi Maleas, spongias crumenarum,
Onusta laudum plaustra, nomina rhedas,
Plenas iocorum, risuumque carrucas,
Ineptiarum mille turgidos folles.
Quibus dolosæ ficta dona naturæ
Vultus Poëtas, & Poëtrias linguas
Fecêre dudum susque deque vertêre.
Quibus loquacis inficetiæ plena
Negotiosa liminum salutatrix
Famelicorum turba circulatorum
Nugasque mille vendit, & locat risum,
Fraudumque frustis mille, mille fucorum,

Mendaciorum mille, mille nugarum
Suitque ſubſuitque mille centones :
Dum noſter aulas ALOYSIVS vitet,
Centumque Phœbis, & Phlegontibus centum,
Centum quadrigis, Pegaſiſque deuitet.
Illum citato præpes impetu Virtus
Supra ſecures Cæſarum, & Numæ faſces,
Regumque & omne culmen Imperatorum,
Vndamque ſupra ciuium, & fori fluctus
Enauigantem, paſſibuſque non tardis
Mortalitatis ſæua iura calcantem,
Nimboſque latè, filioſque nimborum
Super Cometas, rauca fulminum regna,
Puerperamque grandinum & niuis Lunam
Ad vſque rerum vexit vltimos fines.
Ibi ille pulcher imperator aſtrorum,
Nouæ beatus inſtitor voluptatis,
Plenum ſonorâ gaudium bibit ripâ,
Rerumque dulci naufragatur in ponto,
I nunc ſuperba, delicata, formoſa,
I diues aula : ſis beata, ſis pulchra
Conchyliata, purpupata, ſis magna :
Dum te inde noſter ALOYSIVS ridet.

LXXIX.

Hyems transijt, imber abijt, & recessit.
CANT. 2.

In immaturam mense Iunio B. Aloysij Gonzagæ mortem.

O Nix! ô niueis albentia colla pruinis!
O oculi, ô niueo lumina vincta gelu!
O niueæ ceruicis hyems! O læue genarum
Frigus, & hybernâ roscida labra niue!
O niueæ crystalla manus O mitte comarum
Vellus, & intactis alba pruina genis!
Ah vereor, ne vere nouos abeatis in imbres,
Dum celer æstiuos Iunius vrget equos.
Siste, precor, Iuni, crudeles sistite soles,
Hic minimo liquidus diffluet igne puer.
Non opus est flammis, satis est sibi dicat IESVS:
CESSIT Hyems, imber cessit: Amice, Veni:

LXXX.

Scazon de B. Aloysio.

IOcose Scazon, si quid hactenus mecum
Molli sub vmbrâ populiúe, lauriúe,
Lenisúe buxi pampiniúe, lusisti,

Valere iuſſis arbitriſque curiſque
Mecum ſub altâ feriare cupreſſo,
Mundoque verſu, ſimplicique dicamus,
Quid ille noſter, ille ciuis aſtrorum,
Agit coruſcis ALOYSIVS campis?
Non ille noſtros ducit ampliùs ſoles:
Non hac phaſelo corporis, leuis mundi
Tumultuoſo fluctuatur in ponto.
Non has vocabat patrias domos vnquam:
Cœlum vocabat patrias domos ſemper:
Huc ille remis, huc rudentibus totis,
Ipſiſque plenus carbaſis anhelabat:
Huc æſtuantes dirigebat antennas:
Huic alligauit inſulæ ſuam nauim.
Hìc ſempiterni vere cingitur Maij,
Hìc peruagatur elegantibus campis,
Hìc rure cœli fruitur, & procùl curis
Inter virentes aureis comis lauros,
Criſpas cupreſſos, ilices capillatas
Quotidianus ambulator incedit.
Quà bruma nuſquam, vel comantis Autumni
Tonſor Nouember frondeum nemus radit,
Ridetúe caluos Ianuarius montes.
Sed delicatos criniuntur in flores
Æterna prata: muſici ſtrepunt luci:
Ripæ loquuntur murmurantibus riuis:
Et lympidorum margines fluentorum
Et hinc, & illinc verberante ſe fluctu,
Et hinc & illinc inuicem cachinnantur:

Manuſque pulſu, vel volubilis plectri
Obliuioſo de ſilentij ſomno
Expergefacta ſpontè garriunt plectra:
Lenique ſubter dormiente Neptuno
Tenerrimorum mollis aura ventorum
Depectit agros: deſides hiant Euri,
Et otioſis oſcitantur in campis.
Hîc ille noſter, ille ciuis aſtrorum,
Conchyliato purpuratus ornatu,
Eunte pompâ ſiderum coronatur,
Soliſque fuluâ totus ardet in pallâ.
Et nunc per arces cælitum, per acceſſus,
Amethiſtinata templa, gemmeas ſedes,
Et ciuitatis per forum Sioneæ,
Et fulgurantûm porticus platearum.
Calcat ſuperbum ſiderum pauimentum.
Hîc Lainium compellat, hîc Euerardum,
Hîc lætus ambit Borgiam ſalutator,
Ignatioue flammeoúe Franciſco
Enarrat, ipſâ delicatior Suadâ,
Miranda temporum acta Claudianorum:
Suoque longos Mutio rogat Soles,
Melliſque riuos, balſamique miratur,
Et gaudiorum, nectariſque, lactiſque,
Formoſa pictâ ſtagna traijcit cymbâ,
Et delicato nauiculatur in ponto.
Nanoſque colles, hiſpidaſque verrucas
Pulcherrimorum luſtrat ilicetorum.
O geſtientûm dulce ſiderum regnum!

Vestrum clientem, pro laboribus tantis,
Doloribusque, lachrymisque, curisque
Desideratos recreate per campos.
Gaudete Tempe siderum, domus cœli:
Ridete, quicquid est domi Voluptatum:
Plorate, quicquid est foris Querelarum.

LXXXI.

Ioannis Caroli Chodkeuicij Polonici Lituanicique contra Osmanum Turcicum Imperatorem Exercitus Ductoris.

Statua in hortis Mediceis.

QVem modò Threicij pulchrâ sub fronde triumphi
Marmoreâ spectas ponere bella manu:
Hic Asiæ populos, & flaua Propontidos arma,
Strauit, Abydenas depopulatus opes.
Fortis adhuc meminit bellacis dextera ferri,
Dilectumque latus conscius ensis amat.
O nisi captiuas vincirent marmora plantas,
Iret in hostiles libera dextra globos!

LXXXII.

Intres Fluuios, Stemma Ioannis Caroli Chodkeuicij. dum Templum Collegio Societat. IESV Crosense extrueret.

QVæ gemmantibus hinc & inde riuis
Currunt flumina? Chodkeuicianæ
Currunt flumina Liberalitatis.
Non tam diuitibus superba ripis
Gaudet Lydia: non amœnitatum
Tellus mater, & elegantiarum
Fœlix Americe fluentis auri,
Quæ centum populis tributa soluens
Effundit facilem per arua censum,
Et crebro sata comit vnione.
Quàm quîs Patria, Martiusque fulgor,
Et pictæ superûm rigantur aulæ.
Hæc scis, vnde fluant fluenta nobis?
Ostendis CAROLI manum? sapisti.

LXXXIII.

Dictum Ioannis Caroli Chodkeuicij, cùm Castra ad Chocimum in Daciâ contra Byzantinum Imperatorem moueret.

VEloxꝫ Fama malum tumultuosis
Dum præteruolat incitata pennis
Arces, oppida, rura, Ciuitates,
Ducentis canit, & canit trecentis,
Braccatis canit, & canit sagatis,
Hostem millibus imminere Turcam,
Et iam terga remurmurantis Istri
Securum super ambulare Martem.
Addit, Bistonas, impiosque Thracas
Mistos innumeris venire turmis.
Hæc dũ CAROLVS audit: vt sciamus
Veri nuncia Fama, num sit, inquit,
Hic hostem mihi computabit ensis.

LXXXIV.

Statua M. Tullij Ciceronis apud Magnum Hetruriæ Ducem.

ORa Myron, humeros Lysippus, lumina finxit
Praxiteles: vocem fingere nemo potest.

LXXXV.

Pompa, quâ Sacratissimum Corpus à Romanis Pontificibus ad D. Petrum deportatur.

ÆLia cur tantis glomerantur compita turmis,
Et populi toto fluctuat vnda foro?
Cur refluis feruent Vaticana palatia turbis,
Dardaniæque vomunt agmina mille viæ?
Quid iuuat æthereis populos accurrere mensis?
Vt satiet populos ambulat ipse cibus.

LXXXVI.

Paulo Pimelio missum ex Succino munus.

QVæ placet ipsa sibi secretæ sidere formæ,
Ridet & arcanâ succina gemma die.
Supplicibus vulgò libanda dat oscula culmis:
Libandas stipulis, pulueribusque genas.

Et me, PAVLE, tuus rapit ad sua lumina candor:
Nimirùm gemma es succina, puluis ego,

LXXXVII.

Lætabimur memores vberum tuorum.

CANTICORVM I.

Ad Sponsum cœlestem.

DIcebas te velle tuis me pascere mammis,
Dum mea sollicitus pectora torret amor.
Clamabam: mea mamma meum mihi manna ministra:
Nec tu præstò mihi, nec tua mamma fuit.
Adspicio Terras, & Cœlum: forsitan, inquam,
Dextra Dei tellus mamma, sinistra polus.
Risisti, dicens: ipso te Numine pascam.
Os vtinam nobis Terra, Polusque foret.

LXXXVIII.

Reuerendo Patri Leoni Sanctio concionatoris munere functo, Româ discedenti.

NEc potui Latijs altum te cernere rostris,
Quassantemúe pio conscia corda metu?
Ah saltem pro me, cui tanta potentia fandi,
Orator magni Numinis esse velis:

An non id merito possim te iure precari.
Cui meritò possim dicere, sancte LEO?

LXXXIX.

De Diuino Amore.

REtia nectentem nuper mirabar Amorem.
(O quid non facilis fingere possit Amor!)
Aurea pinna fuit: lapis aureus: aurea restis,
Aurea compages, aurea nassa fuit.
Aureus ipse fuit: sed dum sibi flumina desunt.
Heû mea quò vertam retia? dixit Amor.
Ad Iesum conuerte Puer, tua retia, dixi;
Ipse tibi fuerim piscis, & ille Mare.

XC.

In Stemma Ioannis Caroli Chodkeuicij.

Crucem Sagittæ implexam & Calci,

Tria flumina; & Grypha pedibus gladium vibrantem.

CRux micat in telo, Crux altera calce coruscat:
Forsitan hæc fortem nunciat, illa Pium.

Aurea tergemino voluuntur flumina lapsu:
Iſta docent Largum flumina forſan herum.
Felicem geſtat felix auis ore lapillum:
Felicem dominum forſan & illa notat.
Quid dubitem Fortem, Felicem, & dicere Largũ,
Cùm Gryphs ad voces annuat Enſe meas?

XCI.

In Gryphem.

Dum Ioannes Carolus Chodkeuicius, aliquot relictis cohortibus in Moſcouiâ, ad regni Comitia abiret.

VIderat Hyrcanis Moſcouia Grypha pruinis
Ad Litauum tandem vertere roſtra ſolum.
Ille ferus Gryphs, inquit, abit, nil Enſe nocebit,
Non ales roſtro, non petet Vngue Leo.
Non eſt, cur à te, quòd flexerit ora, triumphes:
A tergo longa eſt cauda relicta: Caue.

XCII.

In duas Sagittas terræ cœlóque obuersas.

Stemma Illustrissimi Eustachij Vollouicij Præsulis Vilnensis.

BIsgeminos Petrus Christo monstrâuerat enses,
Vrbs raperet captum cum Solymæa Deum.
Ferre cruentandum, clementia lumina, ferrum,
Ferre necaturas non potuêre manus.
Vltrices maiora manus tamen ansa parabant,
Vt tandem Christus dixerit, esse satis.
O si tunc geminas monstrasses, Petre, sagittas,
Quàm meritò Christus diceret esse satis.

XCIII.

In duas easdem Sagittas.

Allusio in Cant. 4.

In vno oculorum, & in vno crine colli.

VIrgilius quondam Telum facit Ira, canebat:
Tela facit, meliùs sed cecinisset, Amor?
Est oculus Telum: diuino crinis Amori

Eſt Telum, quid non fingere poſſit Amor?
Eſt oculus, ſed qui ſuperas ſe tollit ad auras,
Eſt coma, deciduo quæ petit ima gradu.
Quis ſcit, an obuerſæ Cœlo Terriſque Sagittæ
Hæc oculus non ſit Præſulis, illa Coma?

XCIV.

In eaſdem Sagittas.

ÆRis, & Argenti, & Ferri rude vulgus, & Auri
Ibat ad Ætnæi iurgia fortè fori.
Lis fuerat, quorum poſſes, Vulcane, metallo
Digna Volouiciâ condere tela manu.
Cauſſidicum vicit, Vulcano iudice, Ferrum,
Factaque ſunt forti Ferrea Tela viro.
Tum Faber ad ſocios operum: ſint Ferrea Tela;
Ipſe mihi VOLOVIC aureus, inquit, erit.

XCV.

Ad Illuſtriſſimum Hieronymum Vollouicium, dum Samogitiam ingrederetur.

ISſe ſuas vt te Samogitia ſciuit in oras,
Luſerunt vitreo pulchra fluenta pede.
Florida feſtiuas agitarunt rura choreas,

Lætitiâ madidæ personuêre domus.
Ocyùs i Præses: si fortè venire moraris,
Huc venient campi, flumina, rura, domus.

XCVI.

In Soleam tribus insignitam Crucibus, Stemma.

Illustrissimi & Reuerendissimi Stanislai Kiszoe Præsulis Samogitiæ.

QVis tam concordi iunxit duo robora nexu?
Quis Soleam socias iussit habere Cruces?
An quia Kiskanæ monstrant insignia gentis,
Certatimque sacro laudis honore nitent?
An quia calcari cupiunt, humilesque latere,
A Domino morem quem didicêre suo?
O celebres, humilesq; nimis! magis inter honorẽ
Dum nituêre, latent: dum latuêre, nitent.

XCVII.

In tres eiusdem Cruces, & tres Tubas.

KISSKA tuas dum cerno Crucès, dum Classica cerno:
Sollicitat mentem terror, amorque meam.

Cerno Cruces? ignis Sancti me flammat amoris,
Et dico: mentis Crux medicina meæ est.
Cerno Tubas? timeo: fors, inquam, bella parãtur;
Sed cum nulla sonent prælia, rursus amo.
Quid secura tuæ faciet Fiducia plebis
O Præsul: si te diligit ipse Timor?

XCVIII.

In tres Tubas eiusdem Reuerendissimi Præsulis coëuntes.

CAtholicos sæuis dũ prouocat Hæresis armis,
Innumeris parent impia castra Tubis.
Hæc Batauam, canit hæc Scotam, canit illa Britannam,
Et diuersa sonat quolibet ore fides.
Non sic Catholicas hortantur cornua turmas:
Vna fides ternâ consonat ecce Tubâ:
Quæ tam concordi sociantur classica cornu,
Impia castra, Tubas creditis esse? Tuba est.

XCIX.

In Ensiferum Grypha.

Stemma Ioannis Caroli Chodkieuicz M. D. L. Supremi exercituum Ductoris.

HIc, qui ſupinos defluentibus plumis
Inueſtit armos, & bicorporis plantæ
Effultus vngue rectus imminet cœlo,
Et lethiformi Marte præliaturus
Explorat enſem prouidus duellator,
Non Atticarum flexili choreatum
Proludit orbe, non rotatili plauſu
Reciprocante verberat ſolum plantâ:
Cuniculoſis non Amazonum ſyluis
Inhoſpitales Arcton appulit greſſus.
Sed è tropæis lætus Imperatorum
CHODKEVICANAS tranſmigrauit in ceras;
Suiſque clarum ſtemma laudibus fulſit.
Nunc ad Poloni Martis æreos cantus,
Tubæque gratum murmur exſoporatus,
Formidoloſos enſe fulminat Turcas.
Auertat iſthinc peruicax Ethruſcorum,
Et Apulorum veritas Sacerdotum
Victoriarum nuncias coturnices,

Vatès columbos, augureſque cornices.
En certiora, Magne Militum Ductor,
Gryphs Lechicorum ſigna dat Triumphorum.
Vt dum per auras fluctuante ſubſultu
Stat ludibundus, & velut theatrali
Pugil bipenne motat areâ ferrum,
Spectator ipſe neſciat, Tuum Grypha
An prælíantem cernat, an triumphantem?

C.

De B. Agapi & Chroniâ Virginibus & Martyribus, quæ, ſorores ob Christum carcere maceratæ, poſteà in ignem miſſæ, ſed inuiolatæ, oratione ad Christum fusâ ad cœlum euolarunt.

NIl iuuat includi tenebroſo carcere Diuas:
Te meliùs, cæco carcere, Chriſte, vident.
Nil iuuat ignitis immergere membra caminis:
Ignoſcit caſto conſcia flamma pedi:
Compoſitis ambæ venerantur ſidera palmis,
Et ſociâ ſuperûm culmina mente petunt
De flammâ carcer, de carcere flamma meretur,
Flamma ſoror: carcer frater vtrique fuit.

CI.

De S. Leone Pontifice, qui Attilam Hunnorum Regem in Italiam cum copijs influentem monitu suo & oratione repressit.

ATtilá Pannonicis populatur cædibus Alpes:
Obuia magnanimus tendit in arma LEO.
Aduersâ gemini concurrunt fronte Leones,
Inde LEO Dacus, Tuscus & inde LEO.
Conscius ille sui, fera reppulit arma, furoris,
Nempe tuâ monitus maxime voce LEO.
O quem te memorem! quo Regem nomine dicã?
Ille LEO raptor, tu LEO pastor eras.

CII.

De S. Ardelione, qui ex Mimo repentè Christianus effectus, sui testimonio Sanguinis, Christum confessus est.

ARDELIO sacros deridet carmine ritus,
Festaque non æquâ voce theatra quatit.
Audiit Omnipotens: non est opus, inquit, hiulco.

Fulmine, tam facilem Gratia vince virum,
Deserit illa polos, & deserit iste theatrum,
Et tereti sacrum voluit in ense caput.
Sic, sic inquit, abit nostræ Comœdia vitæ:
Terra vale, cælum plaude, Tyranne feri.

CIII.

De SS. Basilissâ & Anastasiâ, quæ sub Nerone linguâ, pedibúsque præcisis, percussæ gladio occubuerunt.

FOrtis ANASTASIÆ comes est BASILISSA sorori:
Illa canit Christum voce, nec ista tacet.
Cæsareas vtriusque sonus dum venit ad aures:
Vulnere lingua, simul pes vtriusque cadit.
Vtraque sponte genu sinuato vulnere curat,
Et te prociduo poplite Christe colit.
Irasci Christo nescis improuide Cæsar?
Quem tacuisse velis, sic coluisse iubes.

CIV.

De S. Apollonio Senatore, qui lectâ pro Christi Religione in Senatu Apologiâ gladio percussus est.

CReber APOLLONIVM pronâ bibit aure Senator,
Dum legit arcano nobile dogma libro.
Ætatemque canit Christi, Sanctosque triumphos,
Et stygià nuper capta tropæa domo.
Sed tamen insontem mulctat sententia Diuum,
Romanumque iubet tingere cæde forum.
Ne dubitate nouo Romani credere libro :
Mucro stylus, sanguis littera, Roma liber.

CV.

De S. Adalberto Gnesnensi Archiepiscopo & Martyre, qui à Prussis lanceis remisque appetitus, pro Christo fortiter occubuit.

SÆpè Tyras, ALBERTVS ait, & sæpè Tibiscos
Istrum Sæpè peto, nauigo sæpè Salam.
Ah quando tandem stellantia littora visam?
Ah quando certà sidera puppe petam !

Dixerat, & crudis Pruſſus dat vulnera contis,
Et creber remis pectora nauta quatit.
Vtere iam remis, & largum funde cruorem,
His remis, iſto flumine, viſe Polum.

CVI.

Puer Ieſus totus deſiderabilis.

HYblæi rores, & Hymettia liba valete,
Pinguiaque Aſſyriis deflua mella fauis.
Me trahit ille ferax Sanctorum vultus amorum,
Ille verecundo viuus in ore pudor.
Cùm mea mens ſacræ ſatiatur imagine formæ,
In deſideriis paſcitur ipſa ſuis.
O IESV, mea ſola fames, mea ſola voluptas,
Quàm ſapis ipſe, tui ſi ſapit ipſa fames:

CVII.

Vox dilecti mei.

AH ego tam liquidas ſurdus non audio voces?
Alter & infauſtâ cantus in aure ſonat?
Clamat, Ede, tellus: reſpondent æquora: Pota:
Vaſta ſitim faciunt æquora, terra famem:
Terra dehiſce, cauis areſcite flumina ripis:
Reſpuit & voces auris, & ora cibum.
Vt ſolo te, Chriſte, frui poſſimque velimque,
Totus & os poſthac, totus & auris ero.

CVIII.

Imago Sanctissimæ Virginis Planco missa.

MIsi, Plance, tibi tenerum cum Matre puellum,
Deliciasque meas, deliciasque tuas.
Mittere nobilius, maius comprendere palmæ
Nil potuêre meæ, nil voluêre tuæ.
A me plura tamen si munera, Plance, requiris;
Non à me, à donis plura require meis.

CIX.

De plurimis Christi Martyribus, qui naui vetustæ impositi, demersi sunt.

DEgenerem linquunt tenebrosi carceris vmbram,
Vt scandat fragilem mascula turba ratem.
Sunt illic merces, plagæ: sunt vota, rudentes:
Mors, precium, virtus, prora: carina, salus:
Vincla, Fides: malus, pietas: suspiria, venti:
Spes, velum: remus, gratia: rector amor:
Tunc Deus: his, si nauis, ait, mea cingitur armis:
Typhi tuam cœlo deijce, mitte meam,

CX.

De Palmulo adoleſcente Sanctiſſimo immaturè vitâ functo.

VIxiſti tibi, vixiſti quoq; Palmule, Chriſto,
Longa tibi fuerat vita, breuiſque Deo.
Semper vixiſti Chriſto: tibi, Palmule rarò:
Longa Deo fuerat vita, breuiſque tibi:
Mortuus, es victurus: erit tua, Palmule, vita,
Longa breuiſque tibi, longa breuiſque Deo.

CXI.

De S. Simeone Stilitâ.

EST, inquit, SIMEON tellus mihi paruula punctum:
Quis velit in puncto, Chriſte, mouere pedes?
Ergò pedes poſthac æternùm ſtabitis, inquit,
Ne tam parua meum ſemita fallat iter.
Conſtitit: & ſtanti trigeſima vertitur ætas.
Quæ tandem meritò contulit aſtra viro.
Si tibi terra fuit punctum, ſint Circulus aſtra:
Iam lato choreas plaude per aſtra gradu.

CXII.

Christi in Cruce vox SITIO.

AH Sitio, clamas, Princeps pulcherrime rerum,
Non habeo pro te dulcia vina, siti.
Tu tamen, ah sitio clamas, dabo pocula, Sponse:
Heu mihi sed misto pocula felle dabo.
Hæc, mi Sponse, bibes: quæris cui fortè propines?
Ad me pro mundi, Christe, salute bibe.

CXIII.

De S. Ignatio Martyre, cuius in corde nomen IESV augustissimum aureis incisum literis, post mortem inuentum.

AVrea in IGNATI fulgent cognomina corde:
Hîc tua tu tecum nomina, Christe, locas.
Sparserat effuso Martyr cor sanguine: de quo
Aurea te referens littera facta fuit.
Vnde potest fuluum mutari sanguis in aurum?
Sed tamen est sanguis Martyris: ergo potest.

CXIV.

In gratiam Martini Badach ex Vilnensi Academiâ in Germaniam proficiscentis.

SI te Theologum iudex audiret Aquinas,
Ingenium Thomas diceret esse suum.
Si te Oratorem facundo Tullius ore
Audiret, linguam diceret esse suam.
Quæ tua sunt, si fortè, BADACH, Tua dixeris esse:
Ingenio Thomas, Tullius ore caret.

CXV.

In Tres Tubas, Stemma Ioannis Rudomina Equitis Lithuani.

TRes nuper Diuæ, Bellona, Diana, Thalia
De RVDOMINÆIS dimicuêre Tubis.
Nostra Tuba est Bellona inquit, Turba nostra Diana est,
Hæc inquit, potiùs nostra, Thalia Tuba est.
Audiit & Getico Mauors subrisit ab Hæmo,
Nil mihi cum vestris numina docta tubis.
Vestra Tuba est Bellona, inquit, Tuba vestra Diana est,
Vestra thalia tuba est, sed RVDOMINA meus.

CXVI.

De morte Cæsaris Grimaldi, qui Scenicum dum lustrat cælum, præceps inopino casu ad theatrum datus exspirauit.

VIuus vbi roseum fulgor mentitur Olympum,
Et simulant viuas aurea tecta domos.
Picta renidentis dum lustra siderat Scenæ,
Atque alacres CÆSAR fertque refertq; gradus
Pendula nitentes decepit bractea plantas,
Atque suâ quassum mole necauit onus.
Noxia Cæsaribus semper sublimia : quisquam
Ad superos veniat CÆSAR, & inde ruet.

CXVII.

Idem loquitur de se.

FAlsa theatralis dum sidera miror Olympi,
Vera, mihi, dixi, sidera pande DEVS.
Dum meus has LOIOLA Pater modò cerneret oras,
Putida clamabat, quàm mihi sordet humus!
O mihi, tam pulchri referentur morte penates!

Vera mihi reſerat, dum loquor, aſtra Deus,
At quia mors aberat cælo quæſita, cadendum
Ad terram nobis, vt moreremur, erat.

CXVIII.

De duplici Seneca. ad Paulum.

DE gemino Senecâ pugnat ſententia Vatum.
Conueniet, ſi tu, PAVLE, ſecundus eris:

CXIX.

In Philippum Rhetorem.

NOn poterat iuſſus tria dicera verba PHILIPPVS:
Si vultis cauſam noſſe, diſertus erat:

CXX.

In Minodium Caluiniſtam Miniſtrum, à quo reprehenſus fuerat, de producto in carmine, & correpto Sathanâ.

QVod breuiem, tendamque ſimul mi.are Sathanam,
Communem facias cùm tamen ipſe tibi:

CXXI.

De morte Cæsaris Grimaldi, qui Scenicum cælum dum lustrat, præceps inopino casu ad terram datus exspirauit.

SCenica, mentiti, dum fortè palatia cæli,
 Et dubio CÆSAR scanderet astra pede.
Aurea, quæ falsi simulauerat, atria cæli
 Scissa ruinosum tela fefellit iter.
Decepto ruit ille gradu: tragicique doloris
 Ad sua materies ipse theatra redit.
Et Iesum vocat ore, pij ne flete sodales,
 Non ruit ex astris CÆSAR, in astra ruit.

CXXII.

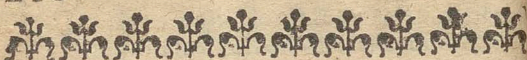
De nobili adolescente in ferijs Bacchanalium miserabiliter extincto.

SAltantes nuper mors viderat atra Lupercos,
 Et se festiuis miscuit ipsa choris.
Ebria perque domos saltabat, perque plateas
 Morborum longo præueniente choro.

Hîc vni iuuenis dum fortè resistere vellet,
Ebria non meritum messuit ense caput.
Tollite de lautis iuuenes conuiuia mensis
Quis scit, an ex vestris non bibat illa scyphis.

FINIS.

ADVERTISSEMENT DE L'IMPRIMEVR.

AMy Lecteur, l'adjonction des Liures suiuans, hors de leur ordre, vous pourra faire croire qu'il y a quelque manquement en ce volume. Pour vous en empescher la creance, ie vous ay voulu donner aduis, que depuis que i'eus mis sur la Presse les vers precedens, que i'imprimay sur vne copie d'Anuers, il m'en est tombé entre les mains vne plus ample, laquelle comprend ceux qui suiuent: que i'ay mieux aymé ioindre icy (estant pieces détachées) que de priuer l'Autheur de la gloire que luy ont acquis ses ouurages, & le Lecteur de la satisfaction qu'il en peut pretendre.

MATTHIÆ CASIMIRI. SARBIEVII SOCIETATIS IESV LYRICORVM

LIBER QVARTVS.

AD EQVITES POLONOS.

Cùm montem Carpatum redux ex Italiâ inuiſeret.

ODE. I.

ÆTerna magnis carmina Carpati
Inſcribo ſaxis. Diſcite poſteri,
Caſtiſque diſcendum puellis
Et pueris geminate cantum.
Fruſtrà, Poloni, cingimus oppida
Muris, & arceis addimus arcibus;
Delubra ſi ſqualent, & altis
Cælituum viret herba tectis.
Fruſtrà caduci fulminis artifex
Moles ab altâ turre remugiit,
Si mœſta reſpondere cantu
Templa negant, Superûmque pridem

Sacro ſtupeſcunt æra ſilentio.
Quòd ſi nec idem ſit Superis honos
Templis in iſdem, nec ſub vnâ
Lege ſuperſtitioſioris
Per ora vulgi relligio fremat:
Ciues iiſdem non benè claudimur
Portis, & infelix eumdem
Inſtruimur acies in hoſtem.
A plebe Numen ſeparibus malè
Placatur aris. ſcimus vt impias
Vaſtata Graiorum per vrbeis
Sacra ſuis periêre rixis
Fumant propinquæ templa Bohemiæ:
Concuſſa Regni viſcera Pannones
Fleuêre collatis in vnam
Viribus incubuiſſe ſtragem.
Hinc inde læuos deſpice Carpato
Polone campos, quos pecorum ferax
Drauuſque Sauuſque, & bicornis
Frugifero ſecat Iſter amni:
Quanto careret corpore Thracius
Regni tyrannus, ſi benè mutuas
Menteis & obligata Diuis
Barbarus extimuiſſet arma!
Atqui timendæ Panno potentiæ
Vallârat altis oppida mœnibus,
Pontemque dedignatus, omni
Danubius famularis vndâ
Cingebat Vrbeis. ſed quid inutili

Poſſent ſceleſtæ præſidio manus,
Quas ira non læti Tonantis
Riſerit, indigeteſque Diui?
Iam nunc Polonis fata Quiritibus
Edico vates: Dum tibi conſona
Votiſque cantúque & Sabæo
Thure calent precibuſque templa,
Omnis recuruo Lechia poplite
Dum, Virgo, primâ, dum mediâ die,
Dum te ſalutamus ſupremâ,
Et dubio tibi lucis ortu
Septena coràm flamma Decembribus
Collucet aris; dum tibi patrium
Pæana dicit, ſuppliceſque
Accumulat pia turba ceras:
Noſter niuoſo Viſtula Carpato,
Noſterque ab ipſo fonte Boryſthenes,
Labentur in Pontum, nec Auſtrum
Aut Gothicam metuemus Arcton.
Errórne mentes, ambiguas rapit
An clamor aures? vox grauior cauâ
Reſpondit è nube, & ſerenùm
Non dubij micuêre Diui.

AD STANISLAVM LVBIENSKI Episcopum Plocenſem, Regni Poloniæ Senatorem.

ODE II.

SVnt & nouarum non vacuæ mihi
Laudum pharetræ pro me reconditum
O Muſa telum: quem ſonoro
Pieridum iaculemur arcu?
Sit meta Præſul, cui modò Plocia
Centum Poloni margine Viſtulæ
Eduxit armenta, & ſmaragdis
Grande pedum, Tyrióque vittas.
Inſcribit oſtro, ſe ſpecioſiùs
Plerumque doctæ Palladis artibus
Indulget, & Muſis amicam
Gaudet Honor redimire frontem.
Pulchro ligari fœdere geſtiunt
Libris Tiaræ. Romuleas ſuper
Aras Honori, & dedicatis
Thura ferunt eadem Camœnis.
Arſiſſe quondam: ſed vigil ambitus,
Si poſſit, ipſas Cœlituum ſolo
Permiſcet aras, atque ab alto
Aſtra rapit Superoſque cælo.
Veſter, Camœnæ, veſter ad inclytas
Stat Præſul aras, vos adamantinam
Sparſiſtis electro Tiaram,

Quà vitreo pretiosus amni.
Pingit feracem Naruia Mœsiam :
Vos & bicorni Palladium caput
Pressistis auro, & gratulatâ
Carmina personuistis vnda.
Vos pectus altum, consiliis simul
Absterſit atræ nubila patriæ,
Mulcetis, & fastidioso
Excipitis reducem Senatu :
Quondam & perenni viuere nobilem
Donastis æuo, cùm tulit aureos
Ad astra mores, atque auaro
Egregij monitus PSTROKONI
Inuidit orco, candidus eloqui,
Veríque diues : vos, miserabili
Bellis inhorrescente Regno,
Consiliis facilíque rerum
Firmastis vsu ; ne popularibus
Fatiscat vndis, neu malè pendulis
Dextramque ceruicemque rebus
Subtrahat, ille meis legetur.
Pars magna chartis ; seu tenui lyrâ
Dicam Geloni fœderis otia,
Maiore seu plectro Lechæi
Arma virumque canam Gradini.

AD CÆSAREM PAVSILIPIVM.

Regnum ſapientis.

ODE III.

LAtè minaces horruimus Lechi
Regnare Thracas. latiùs imperat,
Qui ſolus, exemptuſque vulgo
Certa ſui tenet arma voti.
Imbelle pectus parce fidelibus
Munire parmis; neu latus aſpero
Loríca cinctu, neu decorum
Arcus amet pharetræque collum.
An cimber, an te lectus ab vltimis
Pictus Britannis ambiat, an Geta,
Nil allabores: ipſe miles,
Ipſe tibi pugil, ipſe Ductor.
Exile regnum, PAVSILIPI, ſumus:
Sed ſe obſequentem qui ſibi ſubdidit,
Hic grande fecit. ſi ſuaſmet
Ipſe roget, peragatque leges.
Armata Regem non faciet cohors,
Non tincta vulgi purpura ſanguine,
Aut nobili ſtellatus auro
Frontis apex, teretíque gemmâ.
Rex eſt, profanos qui domuit metus:
Qui cùm ſtat vnus: caſtra ſibi facit:
Caſumque fortunamque pulchro
Prouocat aſſiduus duello.

Non ille vultum fingit ad improbi
Decreta vulgi, non popularia
Theatra, non illum trophæa,
Non volucri mouet aura plausu.
Beatus, à quo non humilem grauis
Fortuna vocem, non tumidam leuis
Expressit vnquam, curiosis
Dum tacitus premit ora fatis.
Ad prima si quis vulnera non gemit,
Solo peregit bella silentio:
Celare qui nouit sinistros,
Ille potest benè ferre casus.
Ille, & caducis se licet vndique
Suspendat auris pontus, & in caput
Vnius & flammas, & vndam, &
Vertat agens maria omnia Auster,
Rerum ruinas, mentis ab arduâ
Sublimis aulâ, non sine gaudio
Spectabit, & latè ruenti
Subiiciens sua colla cælo
Mundum decoro vulnere fulciet:
Interque cæli fragmina, lugubre
Telluris insistet sepulchrum, ac
Incolumis morientis æui
Heres, ab alto prospiciet, magis
Hæc magna quam sint quæ pedibus premit,
Quam quæ relinquet; iam tum Olympi
Non dubius moriturus hospes.
Quò cùm volentem fata reduxerint,

Nil intereſt, an morbus, an hoſticus
Impellat enſis, quò ſupremum
Vrget iter, ſemel aduehemur
Quam nauigamus ſemper in inſulam:
Seu lata magnis ſtrauimus æquora
Reges carinis: ſeu Quirites,
Exiguâ vehimur phaſelo.
Illo beatum margine me meus
Exponat aſſer. cur ego ſiſtere
Æterno reformidem quietus
Littore, ſi peritura linquam?

Celebris POLONORVM *de Oſmano Turcarum Imperatore victoria, prælio ad Chocimum Dacico, anno Domini* M. DC. XXI. VI. *Non. Septemb. commiſſo parta.*

Galeſi Agricolæ Dacici Cantus inducitur.

ODE IV.

DIues Galeſus, fertilis accola
Galeſus Iſtri, dum ſua Dacicis
Fatigat in campis aratra,
Et galeas clypeoſque paſſim, ac
Magnorum aceruos eruit oſſium;
Vergente ſerum ſole ſub Heſperum
Feſſus reſediſſe, & ſolutos
Non ſolito tenuiſſe cantu

Fertur iuuencos : Carpite, dum licet,
Dum tuta vobis otia, carpite,
Oblita iam vobis vireta
Emeriti, mea cura, tauri,
Victor Polonus dum positâ super
Respirat hastâ, sic etiam vigil
Sæuusque. Prô quantis, Polone,
Moldauici tegis arua campi
Thracum ruinis! quas ego Bistonum
Hîc cerno strages? quanta per auios
Disiecta latè scuta colleis?
Quæ Geticis vacua arma truncis?
Hac acer ibat Sarmata, (Thracibus
Captiuus olim nam memini puer.)
Hîc ære squallenteis, & auro
Concanus explicuit cateruas.
Heu quanta vidi prælia, cùm Dacis
Consertus hastis campus, & horridi
Collata tempestas Gradiui,
Ambiguis fluitaret armis!
Suspensa paullùm substitit alitis
Procella ferri; donec ahenea
Hinc inde nubes sulphurato
Plurima detonuisset igni.
Tum verò signis signa, viris viri,
Dextræque dextris, & pedibus pedes,
Et tela respondêre telis,
Et clypeis clypei retundi.
Non tanta campos grandine verberat

Niualis Arctos, non fragor Alpium
Tantus, renitenteis ab imo
Cùm violens agit Auster ornos,
Hinc quantus atque hinc impetus æreo
Defusus imbri. Miscet opus frequens
Furorque, virtusque, & perenni
Immoritur breuis ira famæ.
Diu supremam nutat in aleam
Fortuna belli. stat numerosior
Hinc Bessus, hinc contrà Polonus
Exiguis metuendus alis.
Sed quid Cydones, aut pauidi Dahæ,
Mollesque campo cedere Concani,
Quid Seres, auersóque pugnax
Parthus equo, Cilicumque turmæ,
Contra sequacis pectora Sarmatæ
Possent fugaces? hinc ruit impiger
Polonus, hinc Lithuanus; atro
Quale duplex ruit axe fulmen:
Aut qualis alto se geminus iugo
Deuoluit amnis, raptáque cum suis
Armenta siluis, atque aperto
Præcipitat nemora alta campo.
Heu quale sæuus fulminat æneo
Borussus igni! non ego Liuonum
Pugnas, & inconsulta vitæ
Transierim tua Russe signa,
Vobis fugaces vidi ego Bistonum
Errare lunas, signáque barbaris

Derepta vexillis, & actam
Retrò equitum peditumque nubem:
Virtute pugnant non numero viri:
Et vna ſiluam ſæpiùs eruit
Bipennis, & paucæ ſequuntur
Innumeras aquilæ columbas.
Heu quæ iacentûm ſtrata cadauerum,
Qualemque vobis Ædonij fugâ
Campum retexêre? Hîc Polonam
Mordet adhuc Othomannus haſtam;
Hîc fuſus Æmon: hîc Arabum manus
Confixa telis: hîc Caracas iacet
Conopeis ſubter Lechorum
Non benè pollicitus minaci
Cœnam Tyranno. Spes nimias Deus
Plerumque fœdos ducit ad exitus,
Ridetque gaudentem ſuperbum
Immodicis dare vela votis.
Quò me canentem digna trahunt equis
Non arma tauris? ſiſtite barbaræ,
Non hæc inurbanâ, Camœnæ,
Bella decet memorare buxo,
Maiore quondam quæ recinent tubâ
Seri nepotes; & mea iam ſuis
Aratra cum bubus reuerti
Præcipiti monet axe veſper.

PARODIA.

Ex IOANNIS KOCHANOVVII *Poëtarum Polonorum Principis Libri* II. *Ode* XXIV.

Cùm Scythæ citeriorem Podoliam inopinatò inuasissent, populariter decantata.

ODE V.

ÆTerna labes, nec reparabile
Polone damnum: Podoliam Getas
Impunè vastare, & dolendas
Ponè Tyram numerare prædas.
Eheu pudendum! Threicij canes
Egêre præ se non popularium
Armenta damarum, paternis
Non iterùm reditura lustris.
Pars impudicis vendita Thracibus,
Pars Tauricanos iussa sequi Scythas.
Eheu Gelonorum Polonis
Strata canum caluere nuptis:
Manus latronum ruris & oppidi
Ignara, nostras irruit (heu pudor:)
Vrbes, quibus pellita raptas
Plaustra vehunt reuehuntque gazas.
Neglecta quondam sic pectorum lupi

Armenta vaſtant; quæ neque peruigil
Seruat Magiſter, nec fideli
Cura canum comitata greſſu.
Quantum Gelono pectoris addimus,
Si verſa turpi terga damus Scythæ,
Iam pænè laturo probroſas
Ciuibus Imperióque leges!
Heu rumpe ſomnos, & vigiles age
Polone curas, nec reuocabili
Diffide fortunæ, aut fugaci
Anteueni tua fata tergo.
Tibi refuſo nunc age ſanguine
Pulchri Gelonus nominis eluat
Labem, & colonorum cruentis
Damna riget lacrymoſa riuis.
Surgemus? an nos diſtinet aurea
Menſæ ſupellex? quos manet (heu dolor!)
Hæc menſa conuiuas? is auro
Nempe bibat, cui dulce ferrum eſt.
Neruum recuſis in pretium ſcyphis
Bello paremus, quæ malè per vias
Sparſit platearum, tuendis
Hæc eadem neget arca muris?
Hæc mumerati, nos potioribus
Seruemus auſis. pectora non priùs
Quàm vulnerantur ſcuta: fruſtrà
Exanimem tegit vmbo dextram.
Me priſca lactat fabula: creſcere
Per ipſa Lechum damna, ſed heu! recens

Ne me refellat fama, Lechum
Damna ſuis cumulare damnis.

PALINODIA

ad Parodiam IOANNIS KOCHANOVVII, *Cùm victoria de Turcis parta renuntiaretur, ac paullò poſt* STANISLAVS KONIECPOLIVS *Exercituum Regni Poloniarum Ductor Campeſtris Scythas proſperis prælijs fudiſſet.*

ODE VI.

Æterna laudum nec violabilis
Polone merces: ſanguine Concanos
Pacem redemiſſe, & reuictam
Vno Aſiam Lybiamque bello.
Extrema latè quà rigido ſubeſt
Europa cælo, cornua fregimus
Lunæ, cui luſtrat ſubactas
Sol oriens morienſque terras.
Io triumphe: Lechiadæ Duces
Egêre præ ſe ſigna fugacium
Latè Gelonorum, Polonis
Non iterùm reditura campis,
Pars iuſſa pacis viuere legibus,
Pars fœderatâ cedere Daciâ:
Io: Corallorum Polonis

Signa ducum micuêre templis.
Gens quæ niuali deuia Caucaſo,
Vndaſque terraſque, & dubium manu
Concuſſit orbem; non decoro
Anteijt ſua fata tergo.
Nocturna quondam ſic humili meant
Sub antra greſſu degeneres lupi,
Si quando venantûm tumultu
Auia perſonuere luſtra,
Quantum cruenti pectoris & Gotho
Dememus hoſti, qui modò Liuonum
Terras repentinâque cinctam
Terruit obſidione Rigam!
Sed ne ſecundis heu nimiùm pij
Credamus armis: ſæpè ſuum leuis
Fortuna victorem reliquit:
Et medios ſecuit triumphos
Contemptus hoſtis ſic Lacedæmonum,
Sic bellicoſi mœnia Romuli
Creuere contemptu, & perennes
Gentibus impoſuere frænos.
Dat ira vires quæ tumido dolet
Ab hoſte temni: ſunt & inermibus
Iræ columbis, ſunt echinis,
Sunt apibus ſua tela paruis.
Hic ipſe qui nunc improbus æreas
Turùm fluenti Danubio Getes
Nectit catenas, cùm ſecundis
Podoliam populatus armis

Spernet Lecheæ robora dexteræ :
Me vate, tinget ſacrilegâ Lechos
Ceruice mucrones. potenti
Sic Nemeſi, placitumque fatis

AD CÆSAREM PAVSILIPIVM
Diui Dauidis Regis & Vatis Lyrica Po-
ſi Latinam non eſſe parem.

ODE VII.

IEſſea quiſquis reddere carmina
Audet Latini pectine barbiti,
Audet redordiri ſuperbæ
Turrigeras Babylonis arces.
Quantus Poloni è vertice Carpati
Ruptis inundat Viſtula fontibus :
Se fert, inexhauſtuſque tanto
Iſacius ruit ore Vates.
Vtcumque Paſtor duxit in auias
Armenta valleis, aut gelido ſuper
Iordane, muſcoſæque Bethles,
Aut liquidis Acaronis vndis :
Dulci renarrat carmine melleis
Manaſſe retrò ſæcla liquoribus,
Viníque riuos, & vetuſtas
Lacte nouo trepidaſſe ripas :
Seu fortè miles belligeras lyrâ
Tranſſumit haſtas, & Superûm pio.

Scutumque loricamque Regi
Induitur, femoríque magnum
Appendit ensem, qui malè pallida
Vrat minaci sidera fulgure,
Vrbesque Regesque, & tremendo
Regna metat, populosque ferro
Seu Christianis grande nepotibus
Euoluit æuum, siue adamantinis
Decreta cæli fixa valuis;
Siue hominum Superûmque Patrem
Stellante mundi sistit in atrio,
Cùm toruus alti nube supercilì
Diiudicandorum supremus
Consilio stetit in Deorum.
Illi & propinquus Terror in aureo,
E Fas, & Æqui strenua Veritas,
Et Candor, assedêre scamno,
Et liquidæ sine nube Leges.
Quis ducat æquo pectine sutilem
Et luce pallam? quis sub ianthini
Tentorio cæli sedentem,
Quis rutilis diadema dicat
Crinale stellis? quis memoret Deum
Latè trahentem syrma per aureum
Mundi pauimentum, sequaci
Sidera conglomerare limbo?
At quantus inter Niliacas chelyn
Intendit vndas, cùm reducem Pharo
Mosen, Erythræisque ducit

Iſacidûm pia caſtra lymphis?
Hinc ruptus atque hinc artifici lyrâ
Pontus rigenti diſſiliit freto, &
Circùm pependerunt euntes
Marmoreis maria alta muris.
Vidêre ſtratis te Deus æquora
Vidêre tonſis, & liquido pede
Fugêre: porrectas in altum
Ipſe timor glaciauit vndas,
Et ſtare iuſſit. non humili ſono
Terraſque & ictos increpuit polos
Armatus æther: hinc rubenti
Fulgura diſſiluêre rimâ:
Interque crebræ verbera grandinis,
Vndaſque, flammaſque, & trepidantium
Duella ventorum, ſuperbi
Frænigeras Pharaonis alas,
Curruſque, & haſtas, ſanguineum mare
Iam non inani nomine proruit
Latè ſuperfuſum: cruentos
Seruat adhuc memor vnda ſulcos.
Tum verò victor quadriiugas ſuper
Sublimis auras ſe Deus extulit,
Longéque frænatis tetendit
Sacra Notis Zephyriſque lora.
At læta circùm flumina vitreis
Plauſere palmis, & velut arietes
Succuſſa certatim ſupinis
Culmina ſubſiliere ſiluis.

Hæc nos nec olim Sarmaticâ rudes
Auſi Camœnâ : nec modò Dardanas
Culti per arteis, fortiore,
PAVSILIPI, recinemus œſtro.
Satis daturi, ſi Salomonia
Vtcumque lenes tendere barbita,
Caſtam Sunamitim, & pudicos
Carmine ſollicitamus ignes.

LAVS DANTISCI.

Memoratur inſignis Dantiſcanorum de Claſſe Teutonicâ victoria, & fides erga Poloniæ regnum collaudatur.

ODE VIII.

QVæ puppis aut quis Pegaſus vltimas
Tibi dicatum carmen in inſulas
Portabit, ô ſidus Boruſſæ
Gentis, Hyperboreíque latè
Regina cæli, quæ vitrei ſuper
Sediſſe felix margine Viſtulæ,
Terraſque liquenteſque circùm
Oceani ſpeculata campos,
Iniecta ſeptem fræna Trionibus
Doctâ relaxas & cohibes manu,
Vtrimque pollens, ſiue tellus,
Siue tuas tremat vnda leges?

Gazas tuorum non ego ciuium
Canam profanus : non ego turribus
Balthim coronari, & trecentas
Portubus aduigilare proras
Non, quòd Britannos nauiger, aut tuus
Eoa remus verberet æquora :
Non quòd tuis Ormusianæ
Mercibus infremuere ripæ.
Non, aut propinquas digna Palatia
Æquare nubes, aut Superûm canam
Delubra, non imaginosis
Atria conspicienda ceris.
Olim reuictos consilio dolos
Dicam PlauenI. cetera distuli
Nondum Ausus Amphion perennes
Cantibus ædificare muros.
Humana quidquid composuit manus,
Humana rursus disiiciet : iacet
Ingens Alexandria, & altæ
Mœnia procubuêre Romæ.
Natura cassos subruit æmulæ
Artis labores. heu malè prouidi
Casura mortales in altum
Extruimus, colimúsque, iisdem
Mox obruendi! Troia premit Phrygas,
Graios Mycænæ : sola Fides super
Turrita terrarum sepulchra
Euenit, & iacuisse gaudet,
Quidquid caduco condidit omine

Non ſola virtus, oppida Ciuium
Virtus tuetur, non ahena
Clauſtra, Semiramiæve turres,
Non ſulphuratis feta tonitribus
Tormenta, non arx clauſa decemplicis
Errore muri, ſola diros
Vrbe Fides prohibebit hoſtes.
Hac arte lato Teutonas æquore
Vrbs magna fundis, quam neque callidum
Perrupit aurum, nec doloſi
Munera blanditiæque belli.
Nam Fas, & Æqui priſca Seueritas,
Simul potentum limina Ciuium.
Muniuit, & dona & repulſos
Arma retrò retulêre greſſus.
Mœſtum locuto iam redeuntibus
Signis Magiſtro; nunc ego (prô pudor)
Ferar per Europen celebris
Fabula, dedecoraſſe ſacri
Leges Gradiui, & degenerem dolo
Armaſſe dextram. non ego (prô dolor)
Ferro Boruſſorum nec auro
Dedecores animos probaui;
Vtrimque fœdus. claſſis in vltimam
Diſiecta Thulen, & profugæ rates
Heu turpe vulgabunt PlauenI
Opprobrium: vice plus quaternâ
Tentata noſtris mœnia claſſibus
Stetiſſe, & auri muneribus meas

Ferrum regessisse in carinas,
Non iterùm reditura dona.
Quem fœderatis nunc ego nuntium
Mittam Sicambris? quos ego Teutonum
Fastis recensebo triumphos?
Quæ patriis spolia ampla fanis?
Frustrà pudendis Fama superstitem
Narrat ruinis. ô ego naufragus
Perîsse dicar? donec alter
Me melior pauido triumphus
Excuset orbi: si tamen hoc quoque
Fortuna versâ iam nègat orbitâ,
Me vera non falso probriosum
Naufragio Libitina condat.

AD ROMAM.

Eam bonarum artium nutricem esse.

ODE. IX.

SEcunda cælo Roma, perennia
Quam iura dantem quadriiugo vehit
Hinc Africa Européque supplex,
Inde Asia Americéque curru,
Olim cruentis non sine præliis
Frænare terras aspera, nunc potens
Pacis sacramento quietæ
Belligeras cohibere genteis.

Nec omne terram proſpicit vndique
Cælum, nec omnis parturit omnia
Tellus, & in magnis relucet
Diſcolor ingeniis venuſtas.
Te mite cælum, te genius loci,
Et quæ bonorum copia plurimo
Se fundit è cornu, colendis
Moribus ingenióque blandam
Fecêre matrem, non tibi nubilæ
Mentes, ſed album quæ generoſiùs
Bibêre ſolem, ſunt aperto
Pectora candidiora cælo:
Veríque pugnax, & niuei vigil
Pubes Honeſti: fulgurat indoles
Vultúque, cultúque, & fideli
Non dubius ſedet ore Candor.
Sunt & benignæ quæ bona pectoris
Ornant Camœnæ. non veteres ego
Vates, & ignotos amico
Carmine ſollicitabo maneis:
Teſtis mearum viuida BENCII
Thalia laudum: teſtis amœnior
Argenteis GALLVTIORVM
Barbitos inſonuiſſe neruis.
Teſtis feroci qui premit impetu
Papianiani prælia pectinis
DONATVS: heu teſtis Tragœdi
Poſtúma Calliope STEPHONI,
Diuéſque STRADÆ cultus, & integer

GVINISIANVS candor & aurei
Lepos PETRVCI, aut qui Latino
Dulce fluit GODEFRIDVS ore.
Quamquam nec armis desit idonea
Campóque pubes: & tibi Thracium
Depræliaturos Tyrannum
Magnanimos Latium nepotes
Cultúque & almis educat artibus;
Qui regna Cypri, qui Rhodon asserant
Armis, Palæstinósque colleis,
Et Solymi iuga parricidæ.
Vidi Latinas, vidi ego, ludicro
Latè Phalangas feruere prælio,
Primi rudimentum Gradiui,
Dum Ligurum Allobrogúmque quondam
VRBANVS acres non sine numine
Componit iras, cùm fera militum
Ferrara vicinum quietis
Eridanum monet esse ripis.
Heu quanta bello robora! non mihi
Indictus olim vixeris, altiùs
TORQVATE fraternâ sonari
Digne lyrâ, Comitum propago
TORQVATE Regum. te Latiis grauem
Bohemus armis, te validum leues
Sensêre Daci, tu perempti
Non humilis socius BVQVOI,
Tunc Vaticano primus in agmine
Pugnam docebas: qualis adhuc rudem

Chiron Achillem, qualis alto
Æmona Protesilaus Æmo.
Dicent COLVMNAS qui grauioribus
Dicent Camœnis edomitum mare, &
Opima Naupacti trophæa, &
Ausonio pia bella ponto.
Non & sonandus non geminus pari
VRSINVS œstro? sed benè credidit
Imbelle plectrum, non pharetram,
Aut habilem mihi Phœbus arcum.

AD Q. DELLIVM.

Non tam populari exemplo, quàm potius rationis ductu vitam esse instituendam.

ODE. X.

DELLI, si populo duce
Vitæ degenerem carpimus orbitam,
Erramus, procul arduis
Virtus se nimiùm seposuit iugis.
Illuc quò via tritior,
Hoc est certa minùs. Longus inutili
Error nectitur ordine:
Et mores populum, non ratio trahit.
Casu viuitur, & viam
Non metam premimus, quà præeuntium
Per vestigia ciuium

Inſanæ ſtrepitus plebis, & improbæ
Voces inuidiæ vocant.
Exemplis trahimur, & trahimus retrò,
Soli nemo ſibi eſt malus,
Nulli vita ſua eſt: dum vaga poſtero
Turbam turba premit gradu,
Sunt primi exitio ſæpè ſequentibus.
Me Parnaſſus & integer
Plebeiis Helicon cœtibus eripit
Sublimem: vnde vagantium
Errores animorum, & malè deſidis
Vulgi damna patent. iuuat
Ex alto intrepidum colle iacentia
Deſpectare pericula, &
Cautum non propriis viuere caſibus.

AD SIGISMVNDVM LÆTVM.

Gloriæ inanis deſpicientiam & ſilentium commendat.

ODE. XI.

LÆTE, quid caſſis ſequimur fugacem
Gloriam telis? fugit illa Mauri
More, vel Parthi, regerítque ab ipſo
Vulnera tergo.
Hoſpes vnius negat eſſe tecti
Garrulus vulgi fauor: hîc inani
Auræ rumores legit, inde veris

Falſa remiſcet.
Hic velut nidum poſiturus hæſit,
Mox vbi vano vacuum tumultu
Pectus illuſit, tacitis in altum
Subſilit alis.
Vera laus ſciri fugit ipſe pulcher
Se ſuâ Titan prohibet videri
Luce: qui totus potuit latere,
Maior habetur.
Qui premit ſacram taciturnitate
Pectoris gazam, benè non ſilenti
Tutus in vulgo, benè ſuſpicaci
Regnat in aulâ.
Præterit mutas benè cymba ripas,
Quæ ſimul raucis ſtrepuêre ſaxis,
In latus cautam ſapiens memento
Auertere proram.

AD IANVM LIBINIVM,

Solitudinem ſuam excuſat.

ODE XII.

QVid me latentem ſub tenui lare
Dudum moretur, cum mihi ciuium
Amica certatim pateſcant
Atria, ſæpè rogas LIBINI.
Me plenus, extra quid cupiam? meo
In memetipſum clauſus ab oſtio,

In ſe recedentis reuiſo
Scenam animi, vacuúmque luſtro
Vitæ theatrum, ſollicitus mei
Spectator, an quæ fabula prodij
Matura procedam, & ſupremo
Numinis excipienda plauſu.
Omnes recenſet Numen, & approbat,
Vel culpat actus: quo mea iudice
Si ſcena non læuè peracta eſt,
Sim populo ſine teſte felix.
Odi loquacis compita gloriæ
Plebeia: quam cùm Fama fauentibus
Euexit auris, ſæpè miſſo
Inuidiæ ſtimulata telo,
Aut inuidentûm territa vocibus
Parùm obſtinatis & malè fortibus
Dimittit alis. illa nudam
Plangit humum, laceróſque ſaxis
Affligit artus. Me meliùs tegat
Priuata virtus, & popularia
Numquam volaturum per ora
Celet iners ſine laude tectum.
Semota laudem ſi meruit, vetat
Audire virtus. tutiùs inuidi
Longinqua miramur: propinquis
Læuus amat comes ire Liuor.

AD CÆSAREM PAVSILIPIVM.

Aduersa constanti animo ferenda esse.

ODE XIII.

SI quæ flent mala lugubres
  Auferrent oculi, Sidoniis ego
Mercarer benè lacrymas
  Geminis, aut teretum merce monilium.
At, ceu rore seges viret,
  Sic crescunt riguis tristia fletibus.
Vrget lacryma lacrymam;
  Fecundúsque sui se numerat Dolor.
Quem fortuna semel virum
  Vdo degenerem lumine viderit,
Illum sæpè ferit; mala
  Terrentur tacito fata silentio.
Ne te, ne tua fleueris
  Quæ tu, care, vocas, PAVSILIPI, mala,
Quam pellunt lacrymæ, fouent
  Sortem dura negant cedere mollibus.
Siccas si videat genas,
  Duræ cedet hebes sors patientiæ:

AD CRISPVM LÆVINIVM.

Rogatus cur sæpè per viam caneret, respondet.

ODE XIV.

CVm meam nullis humeros onuſtus
Sarcinis tecum patriam reuiſo
Lætus, & paruo mihi cúmque diues
Canto viator,
Tu ſiles mœſtùm: tibi cura Muſas
Demit, & multi graue pondus auri,
Quæque te quondam maleſida rerum
Turba relinquet.
Diues eſt qui nil habet, illa tantùm
Quæ poteſt certâ retinere dextrâ,
Séque fert ſecum, vaga quò migrare
Iuſſit egeſtas.
Quid mihi, qui nil cupiam, deeſſe
Poſſit? vmbroſi placet vna Pindi
Vallis: ô ſacrum nemus, ô iocoſæ
Rura Camœne!
Quæ meos poſcet via cumque greſſus
Delphici mecum, mea regna, colles
Itis, & feſtum comitante circum-
ſiſtitis vmbrâ.
Me Gothus ſæuis religet catenis,
Me Scythes captum rapiat, ſolutâ

Mente vobiſcum potero tremendos
Viſcere Reges.

AD MVNATIVM.

Nihil in rebus humanis non tædio plenum eſſe.

ODE XV.

NIl eſt, MVNATI, nil, iterùm canam,
Mortale, nil eſt, immedicabilis
Immune tædî. Clarus olim
Sol proauis atauiſque nobis,
Parùm ſalubris, nec maculâ reus
Damnatur vnâ: quidquid in arduo
Immortale mortales Olympo
Vidimus, inuidiæ caducâ
Fuſcamus vmbrâ. non placet incolis
Qui ſol auitis exoritur iugis,
Aut priſca quæ dudum paternam
Luna ferit radiis feneſtram.
Cælo quotannis, & patriis leues
Migramus aruis, hunc tepidæ vocant
Brumæ Batauorum, huic aprici
Auſoniæ placuêre ſoles
Fruſtrà; fideles ſi dominum retrò
Morbi ſequuntur, nec tacitus Dolor
Abſiſtit, aut Veiente curru,
Aut Venetâ comes ire cymbâ.

Tandémque nobis exſulibus placent
Relicta, certam cui poſuit domum
Virtus, huic numquam paternæ
Fumus erit lacrymoſus aulæ.
Virtus agreſti diues in otio
Seſe ipſe claudit finibus in ſuis
Plerumque, & inſonti quietum
In paleâ ſolium reclinat.

AD EQVITES POLONOS.

Illos quàm maximè campeſtribus præliis idoneos eſſe.

ODE XVI.

NEc Lechus neque Lechicis
Proles ille fuit nata nepotibus,
Primus qui docuit ſuis
Vrbes Sarmatiæ fidere machinis.
Campeſtres benè Sarmatæ
Campo bella gerunt: ſub Ioue libero
Natam militis indolem
Fruſtrà belligero clauditis otio;
Arctis oppida mœnibus
Virtutem cohibent, dum malè fortibus
Addunt conſiliis moram, &
Creſcentes hebetant Martis adoreas.
Sic non vincimus, vt diu
Vincamur, miſeri, ni vetet exteri

Campèstris manus auxilî
Hostem quassa diu cingere mœnia,
Aut vis viuida ciuium
Rumpentis nebulam more tonitrui
Clauso proruat oppido,
Et murum solido pectore suppleat.
Agrestes meliùs feræ,
Quarum non vacuis iurgia sub iugis,
Sed plano generosior
Campo pugna calet, prodit inertibus
Antris impauidus leo,
Hostem conspicuis sternere collibus.
Aër ingenuis patet
In pugnas aquilis. mollibus euolat
Nidis, cùm violentior
Visis accipiter pugnat oloribus.
Quid nos picta leonibus
Frustrà parma tegit? cur Iouis alitem
Aut cur accipitrem cauo
Gestemus clypeo, si malè Martiæ
Respondet nota dexteræ,
Nec pulso resonat gloria pectori?
Quòd si non vacuum genus
Iactamus timidi, cur fugimus sacrum
Immiscere periculis
Cælo teste caput, non sine stemmate?
Magno magna ruant loco,
Aut vincant. videat sol meliùs mori
Quos nasci benè viderat,

Et laudis ſpatium mors habeat ſuæ.
Hac virtute Chaber vagum
Sub conſanguineæ iura Poloniæ
Iuſſit ire Boryſthenem,
Captiuíque ſuper marginibus Salæ,
Et Sileſidos Oderæ,
Metas imperio fixit aheneas,
Quà certo pede gloriam
Stantem non ſtabilis præflueret liquor.
Nos fœdam Lare patrio
Ætatem regimus, ſolliciti parùm,
Quàm vicinus aret Gothus,
Vel quàm frugiferæ rura Podoliæ
Creber diripiat Scythes:
At non & madidi ſub iubar Heſperi
Inter pocula neſcij
Noctem ſanguineo ducere iurgio.
Quòd ſi ptima ſenes hyems
Admouit tepido cum pueris foco,
Patrum dicere prælia
Hauſto non humiles hiſtorici mero,
Fecundam ſcelerum pij
Ætatem querimur, quam noua poſterûm
Inter pocula liberis
Flemus, quæ miſeri ſæcula fecimus.

AD VIOLAM.

Kalendis Maij quotannis Pueri IESV *caput coronaturus.*

ODE XVII.

AVrora veris, punicei recens
Regina campi, cinge mei precor
Frontem puelli : cur ſub auro
Paruulus heu grauibúſque gemmis,
Aut ſub prementis ſidere purpuræ
Laboret ? ô cui pauperies mei
Regnum dicauit, necte ſertum,
Necte meo diadema Regi.
Paruo coronat munere ſe Deus
Plerumque, ſi quæ paupere dat manu
Diues voluntas : dona magnis
Parua animo placuêre magno.

AD ROSAM.

Quotannis Kalendis Iunij D. Virginis caput coronaturus.

ODE XVIII.

SIderum ſacros imitata vultus
Quid lates dudum roſa? delicatum
Effer è terris caput, ô tepentis
Filia cæli.
Iam tibi nubes fugiunt aquoſæ,
Quas fugant albis Zephyri quadrigis,
Iam tibi mulcet Boream iocantis
Aura FauonI.
Surge, qui natam deceant capilli
Mitte ſcitari: nihil heu profanæ
Debeas fronti, nimiùm ſeueri
Stemma pudoris.
Parce plebeios redimere crineis,
Te decent aræ: tibi colligenda
Virginis latè coma per ſequaceis
Fluctuat auras.

AD IESVM OPT. MAX.

EX SACRO SALOMONIS EPITHALAMIO.

Indica mihi quem diligit anima mea, vbi pascas, vbi cubes in meridie.

ODE XIX.

DIcebas abiens: Sponsa vale, simul
Vicisti liquidis nubila passibus.
Longam ducis, IESV,
In desideriis moram.
Ardet iam medio summa dies polo,
Iam parcit segeti messor, & algidas
Pastor cum grege valleis,
Et pictæ volucres petunt.
At te quæ tacitis distinet otiis
O IESV regio? quis mihi te locus
Cæcis inuidet vmbris,
Aut spissâ nemorum comâ?
Scirem, quo iaceas cespite languidus,
Quis ventus gracili præflet anhelitu,
Quis riuus tibi grato
Somnum prætereat sono;
Ah! ne te nimio murmure suscitent,
Nostræ diluerent flumina lacrymæ,
Et suspiria crudis
Miscerentur Etesiis.

AD DIVAM VIRGINEM. CARMEN VOTIVVM.

ODE XX.

REgina terris non humili Deum
Enixa partu, cui vigiles comam
Flammæ coronauere, & albo
Sidera circumiere gyro,
Vtcumque viles respicis aureâ
E nube terras, lenior excipe
Non antè testudo locutis
Quæ mea cumque sonat Camœnis.
Me torua circùm mugiat horrido
Malea ponto, me fera sorbeat
Charybdis, enantem per ipsas
Eripiet tua dextra morteis.
Importuosi seu iubar æquoris
Audire gaudes, seu Pelagi Pharos,
Seu certa tu mauis vocari
Ambiguis Cynosura nautis:
Seu nauis olim credita naufragum
Seruasse sæclum, cùm scelerum Pater
Vltor superfuso Gigantum
Obrueret genus omne cælo:
Me pestilenti Sirius halitu
Afflet, caducum tu benè proteges
Vmbrâ clientem, seu comanti

Dulce vires Terebinthus auro,
Seu celſa gaudes Cedrus in arduo
Nutare Sina, ſeu Libano ſuper
Cupreſſus, aut latè Cadanis
Populus aſpicienda campis.
Dicam & minoris carmine barbiti
Inter ſeneras nobile Lilium
Florere ſpinas, & comantem
Flore Deo tremuiſſe Virgam.
Cingat frementûm me globus hoſtium,
Dicêre denſo Exercitus agmine
Alas, & æqualem reductis
Cornibus explicuiſſe campum:
Dicêre virgo Turris, eburnea
Dicêre Turris, quam nec aheneus
Perrumpat imber, nec ruinam
Flamma graui meditata plumbo.
Quòd ſi canoro carminis alite
Indis morantem Muſa cubilibus
Hortetur exire, & nigrantes
Luce nouâ reparare terras:
Non & benignis reſpuis auribus
Aurora dici: ſurgis & integro
Nunc Luna vultu, nunc Eoo
Cynthius inueheris triumpho.
Quocumque gaudes nomine, me tuum
Tuêre Mater, ſi mihi per tuas,
O Virgo, non immunis aras
Mica ſalit, Cilicéſque nimbi.

Hîc Vaticanis non ſine laureis
Appendo functum carmine barbitum, &
Olim Polonorum trophæa
Sollicitam ceciniſſe buxum.

EX SACRO SALOMONIS EPITHALAMIO.

En dilectus meus loquitur mihi: Surge, propera amica mea, columba mea, formoſa mea, & veni. Iam enim hyems tranſijt, imber abijt, & receſſit: flores apparuerunt in terrâ noſtrâ, tempus putationis aduenit: vox turturis audita eſt in terrâ noſtrâ: ficus protulit groſſos ſuos: vineæ florentes dederunt odorem ſuum. Surge, amica mea, ſpecioſa mea, & veni.

ODE XXI.

FAllor? an Elyſij læuâ de parte Sereni
Me mea vita vocat?
Surge ſoror, pulchris innectito lora columbis,
Pulchrior ipſa ſuper
Scande rotas, Libaníque leuem de vertice currū,
Has, age, flecte domos.
Ad tua decidui fugiunt veſtigia nimbi,
Turbidus imber abit:
Ipſa ſub innocuis miteſcunt fulmina plantis,

Ipſa vireſcit hyems.
Intereà ſacris aperit ſe ſcena viretis,
Sub pedibúſque tibi
Altera floret humus, altérque vagantia latè
Sidera paſcit ager.
Hîc etiam trepidi pendent è rupibus hœdi,
Præcipitéſque capræ,
Hinnuleíque ſuis, paſſim dum flumina tranant,
Luxuriantur aquis.
It leo cum pardo viridis de colle Saniri
Mitis vterque regi,
Cúmque ſuo paſſim ludunt in montibus agno
Exſuperántque iuga.
Plurimus hos circum tacito pede labitur amnis,
Pumicibúſque cauis
Per violas lapſæ, per decliues hyacinthos,
Exſpatiantur aquæ.
Lenè fluunt riui, muſcoſis lenè ſuſurrus
Murmurat è ſcopulis.
In vitreo piſces ſaliunt hilares cryſtallo,
Dulcè queruntur aues.
Nec verò, ſi mœſta placent ſolatia, cælo
Flebile murmur abeſt:
Nam ſibi dum veſtro regemunt ex orbe palũbes,
Huc ſonus ille venit,
Sic dum ſe viduo ſolatur carmine turtur
Gaudia noſtra placent.
Cetera non deſunt. pronis vindemia pendet
Officioſa botris.

Hîc etiam vulgò violas, albentia vulgò
Vngue liguſtra leges:
Ipſa tibi, leti ſuccos oblita priores,
Mitia poma cadent:
Ipſæ maturâ labentur ab arbore ficus,
Percutientque ſinum.
Intereà falcem vindemia neſcit, aratrum
Saucia neſcit humus.
Ipſæ ſponte virent ſegetes, innoxius ipſe
Meſſibus albet ager.
Præbent hoſpitium platani: præbet formoſos
Graminis herba toros.
Cædua Panchæos ſudant opobalſama nimbos,
Et genialis odor
Adſpirat quoties, nutantibus hinc atque illinc
Ingruit aura comis.
Surge, quid indignos ducis per tædia ſoles?
Surge, age, cara ſoror.
Ecce tuis ipſæ iam circum fræna columbæ
Ingemuêre moris.
Huc age, formoſas formoſior ipſa columbas
Hoſpita flecte ſoror.

AD VIRGINEM MATREM.

Quaſi aurora conſurgens, pulchra vt luna, electa vt ſol, terribilis vt caſtrorum acies ordinata.

ODE XXII.

QVando te dulci ſine prole ſolam
Miror, Eoo reducem cubili,
Miror Auroram croceo rigantem
Æthera nimbo.
Mater at nato ſimul adſtitiſti,
Integram miror radiare Lunam,
Ora debentem, radióſque & almo
Lumina Soli.
Cinge maternis puerum lacertis:
Sol eris, vel quæ vigil explicatis
Siderum turmis Acies tonantem
Circumit aulam.

AD CICADAM.

ODE XXIII.

O Quæ populeâ ſumma ſedens comâ,
Cæli roriferis ebria lacrymis,

Et te voce, CICADA,
Et mutum recreas nemus.
Post longas hyemes, dum nimiùm breuis
Æstas se leuibus præcipitat rotis,
Festinos, age, lento
Soles excipe iurgio.
Vt se quæque rapit: nulla fuit satis
Vmquam longa voluptas,
Longùs sæpiùs est dolor.

AD D. VIRGINEM MATREM.

Pæan militaris POLONORVM, *quem Diuus* ADALBERTVS *Archiepiscopus Gnesnensis* POLONORVM *Apostolus & Martyr conscripsit, Regnóque* POLONIARVM *testamento legauit.*

Poloni acie explicatâ manum cum hoste collaturi populariter decantant. Petrus Skarga olim SIGISMVNDI III. *Polonorum Regis Theologus in vitâ D.* ADALBERTI *recensuit & explicuit. Auctor ex Polonico carmine in Latinum vertit.*

ODE XXIV.

DIua per latas celebrata terras
Cælibi Numen genuiſſe partu
Mater & Virgo, genialis olim
Libera noxæ:
Dulcè ridentem populis Puellum
Prome formoſis bona Mater vlnis,
Expiaturum populos manu de-
mitte Puellum.
Apta dum noſtris venit hora votis,
Supplices audi, meliore mentes
Etudi voto, ſociâ Puellum
Voce precamur.
Integram nobis ſine labe vitam,
Proſperam nobis ſine clade mortem,
CHRISTE, ſtellatáique MARIA Diuûm
Annue ſedes.
Numinis natam tibi crede prolem,
Qui pius credi cupis: ille multis
Preſſus ærumnis populos ab imo
Eruit orco.
Ille non vmquam pereuntis æui
Scripſit heredes, & inobſequentis
Præſidem leti, cohibet ſeueræ
Lege catenæ:
Auſus indignum tolerare letum,
Sontis Adami memor. ille necdum

Præuius ductor penetrarat alti
Limina cæli,
Donec informi Deus è ſepulchro
Prodiit victor: bene iam ſupremo
Aſſides Adam ſolio perennis
Hoſpes Olympi.
Nos tuam plebem ſobolémque ſanctis
Adleges campis, vbi regna Diuûm
Gaudij torrens & inundat almi
Flumen amoris.
Saucium nobis latus & cruentas
Ille plantarum manuúmque plagas
Suſtinet: nobis medicos latus de-
ſtillat in imbres.
Hoc fide concors animíque maior
Turba credamus, ſcelus eluiſſe,
Et ſalutarem patuiſſe nobis
Vulnere CHRISTVM.
Ite, iam fœdam (monet hora) labem,
Ite, mortales prohibete: magno
Carmen & totam ſine fraude mentem
Impendite Regi.
Tu tuâ, VIRGO, Sobolémque Regémque
Ætheris, leni prece, ne malorum
Turbo per præceps cumuloſque ſeſe
Explicet omnes.
Siderum ciues, facilem precati
Siderum Regem, reſerate cælum,
Ciuibus terræ ſocialis olim

Turba futuri.
Ille nos, IESV, locus, illa tecum
Regna coniungant, vbi nos canentûm
Cælitum pridem vocat in beatam
Exercitus aulam.
Sic erit, votis iteramus omnes,
Sic erit, septem bona verba læto
Profer euentu Pater, & beatos
Pande Penates.

DIALOGVS
PVERI IESV ET VIRG. MATRIS.
CARMEN VOTIVVM.

Ex Cant. Canticor. I. IV. V. VI. & VII. *Cap.*

ODE XXV.

Puer. VIRGO sidereis pulchrior ignibus,
Auro fulgidior, lucidior vitro,
Rubro gratior ostro,
Albâ candidior rosâ.
Virgo. IESV purpureo clarior Hespero,
Lunâ splendidior, Sole serenior,
Vernis gratior aruis,
Hibernâ niue purior.
Puer. Sic fulges oculis, vt geminus propè,
Qui cùm lusit agris fons Esseboniis,

Clausum stare quieto
Se miratur in otio.

Virgo. Sic luces oculis, vt geminæ propè
Lucent, seu fluuio, siue liquentibus
Lotæ lactæ columbæ
Assedere canalibus.

Puer. Ornant ingenuæ colla tibi comæ,
Lydis lota velut purpura fontibus,
Summis aut Galaadi
Declines capreæ iugis.

Virgo. Ambit pulchra tuas cæsaries genas,
Qualis frondifluis palma viret comis,
Qualis coruus in ipsis
Plumarum tenebris nitet.

Puer. VIRGO lenè tuis verba fluunt labris,
Hyblæo veluti mella fluant fauo,
Aut demissa solutis
Errent flammea tæniis.

Virgo. IESV, dulce tuis ora natant sonis,
Infuso veluti pocula cæcubo,
Aut humecta caducis
Gemment lilia roribus.

Puer. Mammæ sunt similes hinnuleis tuæ,
Qui tondent teneris lilia morsibus,
Dum se fessus anhelo
Inclinet senio dies.

Virgo. Certant NATE tuis vberibus botri,
Botri, quos viridis parturiit Cypros.
Aut quos educat almis

Engaddus

Engaddus viridariis.

Puer. Quiſquis VIRGO tuas aſpiciet genas,
Pœnis aſpiciet mala rubentia
Ramis: cetera claudunt
Imo ſe bona pectore.

Virgo. Quiſquis NATE, tuis hæſerit in genis,
Pictam diſpoſitis artifici manu
Liliiſque, roſiſque,
Emirabitur aream.

Puer. Qui te non amat, eſt barbarior feris,
Pardis aſperior, tigride ſæuior,
Impacatior vrſis,
Iracundior anguibus.

Virgo. Qui te non amat, eſt marmore durior,
Saxis horridior, ſurdior æquore,
Inconſtantior auris,
Immanſuetior ignibus.

AD AVRAM.

ODE XXVI.

AVra, quem veris tepor & ſerenâ
Thraciæ vectant animæ quadrigâ,
Huc ades, quà te vocat hoſpitali
Populus vmbrâ.
Hic tibi liber Zephyrus comas per-
ſultet & ramos, vagus hîc ſupinas
Increpet frondes teneróque vexet
Gramina luſu.

Dum per apricos reuoluta flores,
Vitreæ somnum fuga suadet vndæ,
Méque suspensamque comante persla
Barbiton alno.
Sic tibi cælum, lepidóque soles
Rideant vultu: pede sic liquenti
Ros tibi manet, tacitâque se sus-
pendat in herbâ.
Sic tibi Seres Cilicesque campi
Sospiti centum geminent odores:
Sic adulantes violis rosarum
Pecte capillos:
Sic meo chordas quatiente plectro
Inter admisso digitos acutùm
Sibilo Iudas, lyrico comes Po-
etria vati.

NOE VATICINIVM.

Luxuriam præteriti, & Idololatriam futuri sæculi dequeritur.

ODE XXVII.

DEmersa latè sæcula cùm Noë
Denauigaret, naufraga dicitur
E puppe prospexisse regna,
Et malè iam pelago latenteis
Fleuisse terras: Sæcula, sæcula

Libido fœdis mergit amoribus;
Totóque restinguendus orbis
Oceano, simul omnis vno
Peccauit igni, Scilicet impiis
Polluta Regum limina nuptiis
Spectante frustrà Sole possent
Stare diu? Pudor, heu! nefasque
Nascentis æui, turpis amor, nihil
Intaminatum liquit: & innocens
Natura deformis nocenti
Supplicium graue pendit vsu.
Incesta fœdi fecimus omnia,
Et digna perdi. Marmoreis vbi
Vrbes coronatæ Colossis?
Aut vbi turrigeræ potentûm
Arces Gigantum? queis modò, liberi,
Festo choreas agmine plausimus;
Delphines insultant plateis,
Et vacuas spatiosa cete
Ludunt per aulas, ac thalamos pigræ
Pressêre phocæ: defluit illito
Aurum lacunari, & refixæ
Ad pelagus rediêre gemmæ.
Iam nec vetustis sculpta scientiis
Famosa moles perstat, & aureis
Inscripta maiorum sepulchris
Funditus occubuêre saxa.
Ingens egestas, & simul omnium
Iactura rerum, flagitium, Dei

Cultúque delubriſque & aris,
Heu miſerum malè nudat orbem!
Iam iamque coget ſæcula proprium
Neſcire Numen: nec ſcelerum graue
Penſare permittet nepotes
Supplicium. ſimul omne ripas
Habebit æquor, rurſus & inclyta
Tellus in herbam ſurget, & aureus
Titan inaurabit recenti
Arua die, populiſque magnus
Crebreſcet orbis. non eadem fluet
Ætas, & auro deterius diem
Procudet argentum, ac ſonoro
Belligerum gemet ære tempus:
Tandemque ferro ſæcula corruent.
Et, qui malorum ſummus apex, Dei
Oblita. me rerum parentem
Sacrilego colet igne tellus:
Falſumque numen (prô pudor!) impio
Narrabor orbi, ceu veteri Chao
Hac puppe diſcreuiſſe, & omnem
Naufragio recreaſſe mundum:
Mox ſtare terras, currere flumina,
Frondere ſiluas, arua vireſcere
Iuſſiſſe paulatim, niteteis
Frugibus explicuiſſe campos.
Me Bactra Cælum, me Babylon Iouem,
Me Suſa Solem, me Pharij ſuum
Dicent Oſyrim, me bifrontem

Ausoniæ colet ora Ianum.
At, ô potenti qui regis æthera
Terresque sceptro; verte, Pater, Pater,
Vndasque terrasque & trisulcum
In caput hoc iaculare telum,
Fœdusque iam nunc stragibus obruat
Labantis æui: barbaricis ego
Solus superuiuam pudenda
Materies titulusque sacris?

AD DIVINAM SAPIENTIAM,

Cùm noui è Germaniâ, Galliâ, Italiâque motus bellici nuntiarentur.

ODE XXVIII.

O Mens quæ stabili fata regis vice,
Vt nos pulchra tui seria consilî,
An te nostra vicissim
Delectent, age, ludicra?
Nam tu cùm variâ spargis opes manu,
Effusas lepido non sine iurgio
Raptamus, puerorum
Sparsas turba velut nuces.
Hic cùm sceptra capit, frangit; hic antequam
Gestet, fracta videt. Fluctuat, heu! miser,
Alternâque potentum
Mundus diripitur manu.

Punctum est, sors auidis quod secat ensibus
Inter tot populos. hoc precor vnicum
Pauper : Secum auidi dum
Pugnant, tecum ego rideam.

AD EQVITES POLONOS *Anno* M. DC. XXX.

ODE XXIX.

QVos sera gignent sæcula posteros
Narrabo vates. stemmata patriis
Delete ne ceris, Quirites,
Egregiis geminanda factis
Olim minorum. si quid aui rudes
Inominatâ gessimus alire,
Reducet in laudem, nepotum
Auspicio meliore virtus.
Non scuta frustrà, non galeas decent
Gryphesque pardíque, atque leonibus
Vexilla nequidquam, & chimæris
Sarmaticæ micuêre parmæ.
Quis ille ductor Balthida Lechicis
Incendit armis? quod iuuenum recens
Examen Arctoum Polonis
Increpat Oceanum sub armis?
Iamque & minaces bella fremunt Gothi,
Hinc Martis, atque hinc tonitruis
Immugit vnda : iam propinquæ

Prœlia conſeruere proræ.
Pro! quantus armis in mediâ quoque
Formoſus irâ, quantus in arduum
Aſſurgit enſem, quantus haſtâ
Per Gothicas iuuenis phalangas
Exultat? O lux, ô veterum recens
Sidus Iagellonum, ô patriæ Pater,
Primaſque bellantis per vndas
Sarmatiæ Cynoſura ſalue.
Turrita ſaxis ſe tibi Suecia
Muriſque pandit: iam tibi patrij
Cultus, & heroos reuinxit
Laurigerum diadema crines.
Iam Vilna latè, iam veteris Craci
Feſto plateæ carmine perſonant:
Tu Typhis alter, tu ſeuerus
Belligero dare fræna ponto.
Princeps agreſtes, & nimiùm diu
Terræ tenaces Martis adoreas
Latum refudiſti per æquor,
Auſus humo pelagóque magnum
Miſcere nomen. te niueis ſuper
Attollet altùm Fama curulibus,
Quà veſper atque Aurora ſacrum
Purpureo lauit amne crinem.
Hæc tum madenti veſpere, Sarmatæ,
Canenda ſeris bella nepotibus
Bis terque ſub noctem lyrâque, &
Niſouiis iterate neruis.

Cras aut biremem, aut rurſus equum citi
Scandetis. Eheu! quæ noua barbaris
Effuſa tempeſtas ab oris
Fulminat? agricolaſque latè
Campoſque, frugeſque, & pecorum procul
Armenta vaſto proruit impetu?
Impunè, prô pudor! Polonas
Thracia depopuletur vrbes?
At ô virorum quiſquis amicior
Marti, citato ſcande ratem pede:
Quà pontus & neglecta Thracum
Clauſtra vocant, vacuæque turres,
Perrumpe muros, dirue mœnia,
Inuade portas, ſterne ſolo domos:
Heu! ſterne Byzantî pudendis
Templa diu famulata ſacris.
Io triumphe! Sarmata Boſporo
Et belluoſæ fræna Propontidi
Iniecit, Eoumque ſeris
Imperium reparauit armis.
At vos ſecundâ tempora Milites
Vmbrate lauru, dum gemino ſuper
Procedit Arctoüs triumpho
Victor Agenoreumque retrò
Frontis minorem, & compedibus grauem
Ducit tyrannum; dicite conſono
Vtrimque plauſu: Tu tuorum,
Tu patriæ Pater, atque Cæſar.
Poſt hæc auito Pax bona parieti

Suſpendet enſes; & patrias nouæ
Narrabit ad tædas maritæ
Emeritus ſua bellà coniux.
Mox & quod atrâ Mars rapuit manu,
Caſtæ reponent prole puerperæ;
Nouiſque reptabunt per arcus,
Scuta per & galeas nepotes,
Iam nunc proterui, nunc etiam truces
Ad ſæua ferri fulgura: ſed diu
Neglecta pacabunt iuuentam
Otia, Palladijque ludi.
Suâ quietus quiſque ſub arbore
Cœnam pudici cum ſociâ tori,
Gnatiſque, proſternet propinquo
Pocula prætereunte riuo.
Non aut malarum iurgia litium
Emptuſve iudex, ſed bona veritas
Componet itas, aut iocoſi
Vina ſuper epulaſque amici:
Non ſpes bonorum, non ſtudium lucri,
Cogent potentem viſere curiam,
Tractuſque longinquos viarum,
Et viduos numerare menſes,
Quem manè ſiccum prima dies domo
Dimittet, illum ſera dies domum
Potum reducet, & maritæ
Excipient ſine lite cœnæ.
Mox ad paterni ruris amœnior
Surget labores: ſiue ſuas leo

Æſtiuus ad meſſes vocabit,
Siue redux ad aratra taurus.
Sed ipſa meſſis ſpontè fidelibus
Inſurget agris; non ſegetem graues
Vrent auenæ, non feraces
Suget iners paliurus agros:
Sed alba rubris lilia cum roſis
Canæque nardi ſtantibus annuent
Hinc inde ventis: atque in omni
Alta Ceres fluitabit aruo.
Tunc ipſa labens æthere Fauſtitas
Paſſim per vrbes nectet, & oppida
Lætas Napæarum choreas,
Quam niueus Pudor, & ſolutis
Per colla paſſim Simplicitas comis,
Rerumque plenis Copia cornibus
Priſcóque gauiſæ ſequentur
Naïades Dryadeſque cantu.
Hæc vera dicat tunc ego præſcius
Dixiſſe vates: tunc mea carmina
Diſcenda grandæui parentes
Virginibus pueriſque dicent.
Fruſtrà: nam in vrnâ ſurdus & immemor
Iacebo puluis. me tamen integræ
Lauri coronabunt iacentem, &
Circùm hederæ violæque ſerpent.

AD IANVSSIVM SKVMINVM TISZKIEVVICIVM PALATINVM TROGENSEM.

Cùm BARBARÆ NARVZEVVICIÆ *coniugi cariſſimæ iuſta perſolueret.*

ODE XXX.

SI tibi pollicitum numen, ſi fata fuiſſent
Æternos fore coniugis annos;
Iure per aſſiduos, Procerum fortiſſime, fletus
Ereptam querere IANVSSI.
Quē Pietas quē non moueat non triſtib⁹ vmquā
Arx animi concuſſa procellis,
Et Pudor, & proni niueo de pectore ſenſus,
Et regina Modeſtia morum,
Aut bona ſedulitas, aut non incauta futuri
Præſagæ ſolertia mentis?
Prouida ſed longum magnis virtutibus æuum
Non audent promittere Fata:
Nec poſſunt, ſi quæ maturauêre, profanis
Aſtra diu committere terris.
Nunc adeò parces longis onerare querelis
Depoſitum repetentia magnum.
Ingentes animi gazas, & robur, & aureo
Incoctum benè pectus honeſto:
Sic Tanaquil, ſic quæ cunctantem Claudia rexit

Virgineâ cc uice Cybellen,
Quæque maritali ſucceſſit Theſſala fato,
Et Latiis vaga Clœlia ripis :
Ante diem raptæ viuunt poſt funera, vatum
Perpetuos in carmine faſtos.
Illa quidem non ſi ſurdos ad carmina Manes
Orpheâ teſtudine vincam,
Eductas adamante fores, & ahenea rumpat
Elyſij pomœria muri,
Reddaturque tibi. Stat nulli ianua voto:
Nullis exorata Poëtis.
Sunt tamen exiles inſigni in limine rimæ
Quà poſſint arcana videri,
Hàc ego, ſi nullos fallunt inſomnia maneis,
Aut vidi aut vidiſſe putaui
Errantem campo in magno, quem gēmea circum
Perſpicuis ſtant mœnia portis :
Auro prata virent; arbor crinitur in aurum:
Criſpantur violaria gemmis.
Quæ nec Apellæus liquor, nec pulchra trigoni
Aſſimulent mendacia vitri.
Centum ibi formoſis in vallibus Heroïnæ
Æternum Pæana frequentant.
Stant virides campo ſtellæ, madidiſque coruſca
Conniuent ſibi ſidera flammis.
Illa inter medias paruo comitata nepote
Et roſeo viuacior ore,
Ibat ouans, grandemque ſibi, grandemque nepoti
Nectebat de flore coronam.

Cetera me vetuit magni caligo ſerini
Mortali percurrere viſu
Nec tu plura velis. ſatis eſt, cui fata dederunt
Æternis mutaſſe caduca.

AD PHILIDIVM MARABOTINVM.

ODE XXXI.

VIdes vt altum fluminis otium
Rerum quietâ ludit imagine,
Solemque lunamque, & ſereno
Picta refert ſimulacra cælo.
Talem ſeueræ lege modeſtiæ
Compone mentem: ſeu caput horridis
Fortuna circumſultat vndis,
Seu placidâ tibi mulcet aurâ.
In nube ſemper rideat aureo
Pectus ſereno: quò meliùs ſacros
Deíque Naturæque vultus
Non dubiis imitetur vmbris.
Pulchrum eſt quietâ mente volatili
Inſtare Vero, nec trepido gradu
Vrgere Naturam nec inter
Ambiguas fluitare cauſſas:
Sed mente fixâ ducere liquidos
Rerum colores, & capitis ſacrâ
Ab arce proſpectare Verum, &
Fixa ſuis ſua rebus ora.
Fruſtrà proteruis fræna damus feris,

Si nulla noſtræ fræna proteruiæ
Aptamus. excuſsêre cælo
Non vacui Phaëtonta fræno,
Sed lege, currus. qui refugit ſui
Rex eſſe, regni neſciet exteri:
Quicumque dat ſibi, regendo
Ille poteſt dare iura mundo.
Vt mentis almo cuncta premas ſinu,
Ipſum ſeueris te preme legibus:
Sic tu probis ſolers miniſter
Conſiliis, ego fidus auctor.

AD ALBEKTVM TVRSCIVM.

De ſuis ſomniis & lyricis.

ODE XXXII.

TVRSCI, ſeu breuior mihi
Seu pernox oculos compoſuit ſopor,
Pennas Somnia læuibus
Affigunt humeris; iamque virentia
Lætus prata ſuperuolo,
Quà ſe cumque nouum molle tumentibus
Campis explicuit nemus,
Herboſæque patet ſcena ſuperbiæ:
Mox & nubibus altior,
Miſtus flumineis ales oloribus,
Viuos deſpicio lacus,
Et dulci volucrem carmine mentior:

Iam tunc nubila, iam mihi
  Blandis dissiliunt fulmina cantibus:
Et quæ plurima circuit
  Collum, puniceâ vincior Iride
Idem iam vigil, & meus,
  Non ingrata simul somnia dispuli,
Cùm ter mobilibus lyram
  Percussi digitis, immemor & ducis
Nil sectator Horatij,
  Sublimis liquidum nitor in aëra:
Et nunc littora, nunc vagas
  Siccis traiiciens passibus insulas,
Nil mortale mei gero, &
  Iam nil sollicito debeo ponderi.
TVRSCI, sæpè tamen mones,
  Olim ne veteri clarior Icaro
Veris fabula casibus
  Mutem Parrhasij nominā Balthici,
Frustrà: nam memor Icari,
  Addo stultitiæ consilium breui:
Nam, seu dormio, me torus;
  Seu scribo, stabili sella tenet situ.

MATHIÆ CASIMIRI SARBIEVII SOCIETATIS IESV LYRICORVM

LIBER QVINTVS.

AD D. VIRGINEM MATREM Cùm in inclita Vilnensi Societatis IESV *Academia Curriculo Philosophiæ finem imponeret, scholasticam prælecturus Theologiam.*

ODE I.

ET iam quietis anchora puppibus
Littus momordit. soluite carbasa,
Proramque, malumque, & virenti
Remigium religate lauru.
O cui frequenti plurima supplicat
Stagira portu; si tibi consona
Respondet ex omni iuuentus
Turre, Palæmonijque flammis
Risêre montes: si tibi peruigil

Depræliantûm exercitus ignium
Hinc pugnat atque hinc, atque ahena
Puluereo tonat ore moles:
Emancipatis adde clientibus
Gratiam laborum, nec vacuam tui,
O VIRGO, pubem; siue castris
Siue tibi famuletur aris.

AD QVINTIVM TIBERINVM.

ODE II

DIuitem numquam, TIBERINE, dices,
Cuius Eois potiora glebis
Rura, Fortunæ sine fæce pulcher
Riuus inaurat;
Quem per insigneis geniale ceras
Stemma clarauit, vaga quem per vrbes,
Quem per & gentes radiante vexit
Gloria curru.
Pauper est, qui se caret: & superbè
Ipse se librans, sua rura latam
Addit in lancem, sociòque fallens
Pondus in auro.
Ceteris paruus, sibi magnus vni.
Ipse se nescit, pretióque falsæ
Plebis attollit, propriáque se mi-
ratur in vmbrâ.
Splendidam verâ sine luce gazam,
Turgidum plenâ sine laude nomen

Mitte; te ſolo, TIBERINE, diſces
Eſſe beatus.

AD PAVLVM COSLOVIVM.

ODE III.

IAm pridem tepido veris anhelitu
Afflarunt reduces arua Fauonij:
Iam ſe florida vernis
Pingunt prata coloribus:
Stratus frugiferis Vilia puppibus
Grato præterabit rura ſilentio,
Quamuis proximus omni
Collis perſonet alite;
Quamuis & viridi paſtor ab aggere
Dicat gramineâ carmina fiſtulâ,
Et qui nauita debet
Plenis otia carbaſis.
Æquas Palladiis, PAVLLE, laboribus
Interpone vices. Cras ſimul aureo
Sol arriſerit ore
Summorum iuga montium,
Scandemus viridis terga Luciſcij
Quà celsâ tegitur plurimus ilice,
Et ſe prætereuntûm
Audit murmura fontium.
Illinc è medio tota videbitur
Nobis Vilna iugo; tota videbitur
Quæ Vilnam ſinuoſis

Ambit Vilia flexibus.
Illinc picta procul quæ radiantibus
Fulgent ſana tholis, & geminam ſuper
Deſpectabimus arcem,
Magni regna Palæmonis.
Vt longo faciles Pacis in otio
Se tollunt populi! nam tria tertio
Surrexêre ſub anno
Priſcis templa Quiritibus:
Et quà conſpicuis ſe Gediminia
Iactant ſaxa iugis, & Capitolium,
Et quæ tecta ſuperbis
Intrânt nubila turribus.
Auget magna, Quies: exiguus labor
In maius modico prouenit otio.
Hinc & terga virentùm
Latè proſpice collium.
Quæ nunc mobilibus nutat Eteſiis,
Segni cana ſtetit ſub niue populus
Qui nunc defluit, altâ
Hæſit ſub glacie latex:
Qui nunc purpureis floret ager roſis,
Immoto ſterilis delituit gelu:
Verno quæ ſtrepit ales,
Hiberno tacuit die.
Ergo rumpe moras, & ſolidum graui
Cure deme diem. quem tibi candidus
Spondet veſper, & albis
Cras Horæ reuehent equis.

AD EQVITES POLONOS ET LITHVANOS.

Amphion, ſeu Ciuitas benè ordinata.

ODE IV.

EXteros mores prohibete pulchrâ
Lege, Thebani: patriaſque leges
Et pios ritus, & auita gnatos
Sacra docere.
Templa Fas ſanctum, Fora luſtret Æquum:
Veritas, & Pax, & Amor per omnes
Ambulet vicos: ſcelus omne caſtâ
Exulet vrbe.
Nullus eſt murus ſceleri. per altas
Vrbium turres, tripliceſque portas
Pœna perrupit. Vigilant in omnes
Fulmina culpas.
Concolor Vero Dolus, & ſuperba
Exulet regni ſitis, & cupido
Deſidis lucri, tacitóque ſegnis
Copia luxu.
Publicos diſcat germinare cenſus
Sæua paupertas: & in arma ferrum
Sit ſatis. rapto malè pugnat olim
Miles in auro.
Siue res bellis agitanda, ſiue
Parce: collatas ſociate vires.
Alta centenis meliùs recumbunt

Templa columnis:
Inter errantem ſcopulos carinam
Certiùs plures docuêre ſtellæ:
Fortiùs proram gemino reuincit
Anchora morſu.
Gliſcit æterno ſociale nexu
Robur. arcanas opulentiorum
Ira per rixas agitata magnas
Eruit vrbeis.
Hæc vbi dulci modulante neruo
Dixit Amphion: ter eunte fluctu
Subſtitit Dirce, ter opaca mouit
Terga Cytheron.
Saxa reſperunt, ſcopulique, circum
Deuio campos petiêre ſaltu,
Et nemus, pronuſque ſilex ab alto
Monte cucurrit.
At ſimul Vates tacuit: per omnem
Barbaræ rupes coiêre murum, &
Septies clauſæ ſteterunt aheno
Cardine Thebæ.

AD IOANNEM PALMIVM.

Ex Ioannis Cochanoui Poëtarum Polonorum Principis Lib. II. Oda XX.

Cùm Regni Poloniarum Ordines positis ad Vistulam castris STEPHANVM I. *Regem Poloniæ dicerent.*

ODE V.

PALMI, futuri Regis inutileis
Omitte curas. Dudum adamantino
Cui fata subscripsêre libro
Sarmatici diadema regni,
Non Auster illum, non Boreæ domus,
Non limen Euri, non Zephyri dabit.
Rex est, POLONI, quem potenti
Rex Superùm iubet esse voto.
Hic ipse (quamquam se propior daret
In regna Princeps) miserat extero
A sole Regem, qui relictâ
Vela retrò citò ferret aulâ.
Quò vana pulchræ nomina gloriæ?
Quò pictus auro miles, & inclyti
Cessêre Gascones? Inani
Spes tumidæ crepuêre vento.
Fortuna naueis, & dubias agit
Fortuna pugnas. hæc popularibus

Vtcumque ſe miſcet cateruis,
Ambigui regit ora vulgi.
Abſiſte verbis. Nos medio procul
Campo coronam figimus arduâ
In rupe Rex eſto, priore
Quiſque emet ſibi Regna curſu.

AD LIBERTATEM.

Cùm VLADISLAVS IV. *maximis ad Viſtulam Comitiis Rex Poloniæ renuntiaretur.*

ODE VI.

NAm quæ reuiſas limina dulciùs
Mauortiarum maxima gentium
Regina LIBERTAS, Polono
Orbe magis, Litauiſque campis?
O prouidentis filia Conſilî,
O Fauſtitatis mater, & otij
Beata nutrix, ô Polonæ
Primus honos columenque gentis,
Quæſita multo ſanguine gloria,
Reperta multo! Regibus altior,
Ipsâque Maieſtate maior,
Et Patriæ melior Magiſtra
Felicitatis! leniter attrahe
Frenos, & imâ nube ſuper leuem
Suſpende currum quà rèfuſus

Viſtuleas tibi propter vndas
Hinc Lechus, atque hinc Littauus aureis
Collucet armis, quà tibi ciuium
Tranquilla tempeſtas ouanteis
Implet agros, prohibetque tota
Latè videri. Non tibi ſedimus
Seruile vulgus: ſed genus inclyti
Mauortis, æternus Deorum
Sanguis, Hyperboreóque clari
Ab vſque Lecho, legibus additum
Optare Regem: fallere neſcij
Quemquam, nec inuidere nati,
Extera nec metuiſſe ſceptra,
Suóque magni. Publica clariùs
Virtus per omnes emicuit gradus,
Cùm magna libertatis vmbra
Sceptra ſimul populumque texit.
Tunc non coactis nobile viribus
Omne obſoleto vitat in otio
Latere robur; tunc aperto
Ingenium volat omne campo,
Ad vſque palmam: tunc faciles, neque
Duri Quirites conſpicuo palàm
Parere Regi, per cruentum
Laudis iter ſequimur volentem
Quacumque ducit. Sic gelidum caput
Auſi niualis ſcandere Carpathi:
Æmíque victores nigrum cal-
cauimus Æmoniæque collum.

Sic

Sic Thracis olim littora Bospori,
Sparsumque latè terruimus Geten,
Baltimque inaudacemque Cimbrum:
Et spoliis Asiæ superbos
Numquam otiosi vincere Teutonas,
Metas Poloni fiximus imperî, &
Ternam Boleslai columnam
Triplice protulimus tropæo.
Præter-triumphis-vecta Borysthenem
Volgamque pubes, belligeri super
Aras Alexandri, & Laponî
Cæruleas Aquilonis arceis.
Scit læuus Ister, scit vitreis vbi
Iungit Bootes æquora pontibus,
Fractóque iam Mæotis arcu
Sarmatici mala longa belli,
Quo Rege terris pulchra Parentium
Exempla Gnati reddimus? Annue
O pulchra Libertas, & orbis
Consilio trepidisque Regum
Obsessa votis, dulce supercilî
Remitte pondus. quem tibi Maximus
VRBANVS, Augustusque gratâ
Congeminat vice FERDINANDVS;
Pro quo perorat mundus, & ipsa quem
Gaudes rogari: regnet ab vltimo
Primus SIGISMVNDO, & vetusto
Proximus à IAGELONE sanguis.
Vt nulla possunt fallere præscios

Futura vates! O hominum ſalus,
O cura LADISLAE Diuûm,
Lechiacæ dominator oræ
Salue! ſecundis te Lechici Patres
Et Martiorum caſtra Quiritium
Regem ſalutauêre votis:
Iam galeis tibi nutat omnis
Hâſtíſque pubes: iam rèſonabiles
Campi iocosâ vocis imagine
Colléſque certatim, & profundæ
Plauſibus intonuère ſiluæ.
Ter viſus omni ſe Pater Hiſtula
Mouiſſe ripâ: ter tibi frondeam
Flexiſſe ceruicem, & reclini
Carpathus attremuiſſe pinu.
Qualem peracto ſæcula te retrò
Debent Nouembri! iam tibi Gloria
Bellíque maturus Cupido
Non humileis ſtimulauit iras,
Quamquam recentis mulcet amœnior
Caligo regni. quantus in impium
Aſſurgis, abſentémque vincis
Conſiliis animíſque Moſcum!
Qualis minaci præfuris impetu,
Et quantus iræ! ſiue acie leui
Campos inundare, & repenti
Mœnia terrificare bello;
Deliberato ſeu calor incidat
Pugnare ferro. Sic Iagelonidæ

Ab hoste laudari cruentâ
Et metui perperêre dextrâ:
Sic dum priores æquat auos Pater,
Egit timeri fortis, & improbam
Mulctauit, exhausitque factis
Inuidiam, sobolique tantùm
Maiora liquit. tu gemino potes
Aui Patrisque nomine duplicem
Miscere laudem: siue pacis,
Siue grauis per acuta belli,
Cùm læta poscent, consilij celer;
Cùm mœsta rerum, strenuus ingenî, &
Immotus innixúsque semper
Ipse tibi, patiensque curæ,
Rerum sub alto pondere rectior
Maiórque stabis. Sic tibi Sarmatæ,
Sic fata iurauêre, toto
Sic Superi statuêre cœlo.

AD SVAM TESTVDINEM.

ODE VII.

SOnora buxi filia sutilis
Pendebis altâ barbite populo
Dum ridet aër, & supinas
Sollicitat leuis aura frondeis.
Te sibilantis lenior halitus
Perflabit Euri. me iuuet interim
Collum reclinasse, & virenti

Sic temerè iacuiſſe ripa.
Eheu! ſerenum quæ nebulæ tegunt
Repentè cælum! quis ſonus imbrium!
Surgamus. heu ſemper fugaci
Gaudia prætteritura paſſu!

AD STANISLAVM SARBIEVVSKI FRATREM EQVITEM POLONVM.

ODE VIII.

SI tranſacta retro ſæcula reſpicis,
Si ventura vides; triſtibus omnium
Incumbunt tumulis nigra ſilentia, &
Altæ obliuio gloriæ.
Fruſtrà belligerum carmine ſuſcitas
Sarbieui SARABETEM, & ſibi conſcio;
Maneis eſſe vetas, qui benè barbaro
Pridem in puluere dormiunt.
Armorum ſtudio clarus auum nepos
Ad vitam reducem ſplendidiùs dabis;
Nos cantu dabimus, qui tacitos ſacro
Soles ducimus otio.
Multi magna loqui poſſumus: ardua
Raros auſa vocant. Nobilium fluunt
Infecunda Ducum ſæcula; nec bono
Succreſcit ſoboles Patri.
Ætas ſi pariat quælibet Herculem,
Sit fecunda ſatis. ſed ſua ſæpiùs

Tellus monſtra videt, Geryonem, aut Libyn
Antæum, aut validum Gygen.
Ceſſant omnia: nec præpete curritur
Ad maiora gradu. cum potioribus
Seruant parua vicem. deterior ſubit
Prauis fama nepotibus.
Si ſe quiſque tamen vincere geſtiat,
Olim æquabit auos. Tu modò fortibus
Inſta conſiliis, & rude nobili
Vrge propoſitum manu.
Ipſa ad conſpicuas nominis inclyti
Ducent fata fores; quà labor arduam
Emunire domum pugnat, & aureis
Sudor præfluit arcibus.
Nunc ſeu Cæſareo miles in agmine
Scandis turrigeræ mœnia Mantuæ,
Seu te per Ligures, ſiue per vltimam
Raptat Gloria Galliam:
Iam nunc ad patriæ bella Poloniæ
Magnam finge animam: iam doceat pius
Pulchræ mortis amor laudibus aſpera
Commendare pericula:
Mox ſeu victa vocent Iſmara, ſeu Getes:
Narratam patrio in puluere gloriam
Exercebis eques, nec trepidam ſines
De te ſerpere fabulam.

E rebus humanis excessus.

ODE IX.

HVmana linquo : tollite præpetem
Nubesque ventique. Vt mihi deuij
Montes resedêre, & volanti
Regna procul populosque vastus
Subegit aër! iam radiantia
Delubra Diuûm, iam mihi regiæ
Turres recessêre, & relictæ in
Exiguum tenuantur vrbes :
Totasque, quà se cumque ferunt vagæ,
Despecto gentes. O lacrymabilis
Incerta fortunæ! ô fluentùm
Pincipia interitusque rerum!
Hîc ducta primis oppida mœnibus
Minantur in cælum : hîc veteres ruunt
Murique turresque : hîc supinas
Pænè cinis sepeliuit arceis.
Hîc mite cælum, sed rapidæ ruunt
In bella gentes : hîc placidâ sedent
In pace, sed latè quietos
Dira lues populatur agros,
Hîc pænè tellus tota micantibus
Ardet sub armis : stant acies adhuc
Pendente Fatorum sub ictu,
Et dubio furor hæsitauit
In bella passu, Parte aliâ recens

In mista Mauors agmina mutuam
Collisit in mortem, & cadentûm
Cæde virûm cumulisque latos
Isternit agros: hîc Mareoticæ
ecura merces æquora nauigant,
Portusque certatim frequentes
Centum operis populisque feruent
Nec vna Marti causa, nec vnius
unt arma moris. bellat adulteræ
Ridentis è vultu voluptas,
Inque Helenâ procus ardet orbis.
Hic verba bellis vindicat: hic canis,
Heu vile furtum! se mala comparant:
Rarum sub exemplo superbit,
Nec sceleris scelus instar omne est.
Eous illinc belligerâ latet
Sub classe pontus: iam Thetis æneâ
Mugire flammarum procellâ &
Attonitæ trepidare cautes,
Et ipsa circum littora percuti
Maiore fluctu. Sistite barbari,
Ferrôque, neu simplex, & igni, &
Naufragio geminate Fatum.
Parúmne tellus in miseras patet
Immensa mortes: hinc miserabili
Quassata terrarum tumultu
Stare pauent titubantque regna,
Vnáque tandem funditus obruunt
Ciues ruinâ stat tacitus cinis;

Cui ſerus inſcribat viator:
CVM POPVLO IACET HIC ET IPSO
CVM REGE REGNVM. Quid memorem ſuperinfuſa totis æquora portubus
Vrbes inundare, & tepenti
Tecta Deûm ſonuiſſe fluctu.
Regumque turres, & pelago caſas
Iam iam latentes? iam video procul
Merceiſque differri, & natantem
Oceano fluitare gazam.
Alterna rerum militat efficax
In damna mundus. Cladibus inſtruit
Belliſque, rixiſque, & ruinis
Sanguineam Libitina ſcenam.
Suprema donec ſtelligerum dies
Claudat theatrum. Quid morer hactenus
Viator aurarum & ſerenas
Sole domos aditurus, vtque
Humana mirer? tollite præpetem
Feſtina Vatem, tollite nubila,
Quà ſolis & lunæ labores
Cæruleo vehit æthra campo:
Ludor? ſequaces an ſubeunt latus
Feruntque venti? iamque iterùm mihi
Et regna decreuêre, & immenſæ
Ante oculos periêre gentes:
Suôque ſemper terra minor globo
Iam iamque cerni difficilis ſuum
Vaneſcit in punctum? O refuſum

Numinis Oceanum! ô carentem
Mortalitatis portubus insulam!
O clausa nullis marginibus freta!
Haurite anhelantem, & perenni
Sarbiuium glomerate fluctu.

Cato Politicus

ODE X.

VSu se minui si sinerent opes,
Iam nunc plura petam, quàm teneo: sed heu!
Auri stulta fames ipsa sibi negat,
Quidquid omnibus abstulit.
Laudo diuitias, quas animus dedit,
Quas versat facili consilium manu:
Quæ cùm perpetuum crescere gestiant,
Numquam diminui dolent.
Rex aut Cæsar erit: cui Deus arbitrâ
Seu quid sustulerit, seu dederit manu,
Nulla parte sui maior abiuerit,
Nulla parte sui minor
At Sors ingenio plebis inanibus
Illudit studiis: nam varias sinu
Cùm dispersit opes, ridet inutili
Vulgum feruere iurgio.
Quantum magna libet munera iecerit,
Stulti diripiant, non ego mobiles
Voto digner opes, quas aliquis meam
Casus verterit in manum.

Quòd ſi me meritis faſcibus ambiunt,
Ipſam Fata domum, ſed ſine triſtibus,
Intrent inuidiis, ne volitent meæ
Circum limina regiæ.
A virtute datis vtar honoribus
Tamquam depoſito. cùm ſuperi volent
Quæ lætus tenui, lætus idoneo
Tradam ſceptra vicario.
Gratam cùm populis egero fabulam,
Seu claro nitidus murice, ſeu toga,
E ſcenâ monitus cedere, non meis
Vltro veſtibus exuar:
Et qui conſpicuus tot populis heri
Spectabar tacito non ſine gaudio:
Ridens è media plebe vicariam
Cras ſpectabo Tragœdiam.

AD PVBLIVM MEMMIVM.

ODE XI.

ESset humanis aliquod leuamen
Cladibus, ſi res caderent eadem
Qua mora ſurgunt: ſed humant repentes
Alta ruinæ.
Nil diu felix ſtetit inquieta
Vrbium currunt hominumque Fata:
Totque vix horis iacuêre, ſurgunt
Regna quot annis.
Caſibus longum dedit ille tempus,

Qui diem regnis ſatis eruendis
Dixit. elato populos habent mo-
menta ſub ictu.
Parce crudeles, moriture PVBLI,
Impio Diuos onerare queſtu,
Denſa vicinis nimium vagari
Funera tectis.
Quæ tibi primùm dedit hora naſci,
Hæc mori primùm dedit. Ille longùm
Vixit, æternum ſibi qui merendo
Vindicat æuum.

AD ASTERIVM.

ODE XII.

AT nos inani paſcit imagine
Fortuna rerum. ludimur, ASTERI,
Vmbris amicorum, & doloſo
Verba ſimul placuêre fuco,
Res eſſe ſtulti credimus. at ſimul
Sors infidelem corripuit rotam,
Gaudent recedenti Sodales
Non eadem dare verba Diuæ:
Plerumque falſis nominibus placent
Humana. Rati pollicitis data
Æquamus: & minor loquaci
Relligio ſolet eſſe voto.

AD DECIVM.

ODE XIII.

AN nos sola parit DECI
Tellus ? an patrio degeneres polo
Mentimur genus & domum,
Quæ nos assiduis circuit ignibus,
Et torpere domestico
Stellatam Sobolem non sinit otio ?
At si semideûm genus
Non falsis canimur fabula Vatibus
Cælo ducere sanguinem :
Cur nostræ resides (heu nimiùm diu!)
ndormimus inertiæ,
Natalíque dies infodimus casæ,
Dum pulchri fuga temporis
Nil cunctante senes prætereat rota ?
O quisquis volet impiam
Noctem paciferi rumpere sæculi :
Primus Phasin & vberes
Colchos, & veteris mœnia Thraciæ
Pulsis eripiat Getis :
Illum per populos garrula differet
Bigis Gloria candidis,
Et seris recinet Fama nepotibus.
A nos nobilium domi
Laudum liuor edet : quatenus (heu nefas !)
Quod Virtus erat, inuidi,

Fortunæ tenui nomine diximus.
Fatis omnia tradimus:
Et quam certus emit consiliis labor,
Stultæ plebis in agmine,
Laudem casus habet. nam simul abstitit
Nostris Gloria postibus,
Obliquo refugam lumine figimus:
Et læti malè, ferias
Laudes non hilari deterimus ioco.
At tu cui placitas manu
Pulsat Fama fores, excute te toro,
Mensæque & patriis focis:
Et quacumque sequi iusserit, emicā,
Ducentemque præi, neque
Præter fucciduis passibus ambula.
Mox hinc Caucason, hinc Athon
Victor belligero corripies gradu:
Tunc quæ maxima fluminum
Seu cum Sole sacris fontibus exeunt,
Seu cum Sole cadunt, nihil
Indignata tui sceptra sub Imperî
Leni pace fluent: suum
Voluent cuncta tuis in manibus diem.
Cur tunc ad patrios ego
Cantem bella focos, segnis & immemor
Sacræ transfuga Gloriæ?
Cur non te potiùs Græcia, barbarum
Cur exuta iugum Rhodos,
Visam non nauibus nauita puppibus!

Iam tunc carpere libero,
Tempe læta gradu, iam liceat ſacrum
Æmi ſcandere verticem:
Et nunc in vitrei margine Penei,
Nunc ad ſaxa biuerticis
Parnaſſi reſidem, Pindaricis iuuet
Rupes vincere cantibus
Et pacare rudi prælia barbito.
Iam tunc inclytus & ſacer,
Ignotiſque procul gentibus audiat
Magni carminis artifex:
Tum quæ peſſima præſentibus imminet
Abſens vlterioribus
Abrumpam ſpatiis inuidiam; neque
Occultus patiar mori
Exul Pieriæ ciuis adoreæ.

ODE XIV.

MEo beatus, cetera vilibus
Habere Fatis, & miſerabili
Permitto vulgo: quos ſecundo
Per populos vehat axe Rumor,
Quem donet aſtris Gloria, fortiter
Ignarus: & quæ lex ſapientibus,
Idem meas neſcire, & idem
A populo didiciſſe laudes,
Latere clauſo certior oſtio:
At ne malignis Fama calumniis

Me iactet arcanum probrosis
Flagitium simulare tectis,
Audax vel ipso viuere publicus
In sole ciuis. non ego ludicræ
Dixi sacramentum Mineruæ
Innocuus sine cæde miles:
Sed bellicoso strenuus ardui
Amore veri, crimina sæculi
Fraudesque & indeuota laudi
Pectora desidiamque frango
Vltore versu. quem nimis asperum
Exsuscitando Numina gentium
Regem esse nolebant veterno,
Esse tamen voluere Vatem.

AD NARVIAM.

Cuius in ripâ puer admodùm primum Carmen Lyricum cecinerat.

ODE XV.

ALbis dormiit in rosis,
Liliisque iacens & violis Dies,
Primæ cui potui vigil
Somnum Pieriâ rumpere barbito,
Curæ dum vacuus puer
Formosi legerem littora Naruiæ,
Ex illo mihi posteri

Florent Sole dies. qui ſimul aureæ
Infregit radios lyræ,
Iam nec ſcuta ſonat, nec ſtrepitum trucis
Gradiui; ſed amabileis
Ruris delicias: ſiue rubentia
Vdo rore roſaria,
Seu molleis violas, ſiue volubilem
Leni flumine Viliam,
Seu primo graciles vere Fauonios:
At tu, NARVIA, quem puer
Tum primùm Calabrâ perſonui fide:
Ictu pectinis hoc habe
Inciſum viridi carmen in ilice:
Quem Phœbus citharæ pater,
Quem lætæ citharis Pierides amant,
Lætum barbita Naruiam,
Lætum virginei ſemper ament chori,
Hæc (dum ſponté virentia
Viuent in teneri vulnere corticis)
Addiſcent pueri tibi,
Addiſcent tacitæ carmina Virgines:
Feſto mox eadem die
Dum glebam ſolidæ lucis & igneas,
Electi lacrymas legent
Partiti geminis littora cœtibns,
Alternis pueri tibi,
Alternis recinent carmina Virgines.

Nihil stultè timendum & concupiscendum.

ODE XVI.

ET me Latinæ non solitum loqui
Iussêre Musæ. Nobilis Orphei
Non erubescendum nepotem
Sarmaticâ redimite lauru, &
Longa sonantem nec tenui lyrâ
Audite Vatem. Nil popularibus
Ambire votis: nil timere,
Nil nimiùm cupiisse, magnis
Edico primùm mentibus. Improbo
Vtcumque ponis frena Cupidini
Metumque dispensas: per omnes
Inuidiæ potes ire fluctus.
Præ cogitati mitior ingruit
Pro cella fati. Sæpiùs omnium
Perstare sub rerum tumultu
Anticipes, animumque in omnes
Præmitte casus, seu pelagus super
Seu fulminantis porta tonet poli:
Stabis, repentinamque mundi im-
mobilis excipies ruinam.
At nec futurum sollicitus paue
In pace bellum. qui patitur mala
Ventura præsenti timore,
Bis miser est, dubiamque victus
Est ante cladem. ne nimia tamen

Virtute pecces, neu mala fortiter
Clamosus irrites: iuuabit
Fortia continuisse verba
Arcem modesti pectoris innocens
Fortuna transit. Si reuoces tamen
Tuóque non æquam duello
Increpites: redit, atque ab imo
Quæ præteribat mœnia succutit.
Stringenda iam tunc sunt sapientiæ
Et arma libertatis. Infra
Consilium cadet omne telum,
Quod fortuito cumque minabitur
Fortuna neruo: seu genus impetat
Seu fortè virtutem: vetabo,
Feruidus impetuosa fædis
Vindex reponas verba calumniis.
Erit loquacis pulchra proteruiæ
Vindicta, risisse, & sereno
Magnanimum tacuisse vultu.
Se quisque qualem nouerit: arguat,
Aut laudet intus non ego ciuium
Ab ore pendebo, aut proteruis
Inuidiæ dabo terga telis.
Hac lege iustus se teneat Timor:
Nunc danda cæco iura Cupidini.
Externa vestigamus: at se
Rarus habet, vel habere quærit.
Hic plenus auri, sed vacuus sui,
Infamat omnes naufragus insulas:

Quò viuat, heu ſtultè cruentum
Alter emit ſibi morte lucrum.
Hic dum ſupremam luſtrat Iberiam
Et geſtit hoſpes diſcere plurima:
Se noſſe dediſcit, diúque
Ipſe ſui vagus exul errat:
Alter reducto lentus in otio
Paullùm ſepulto diſtat; inutilis
Belli domíque & ante letum
Heu virides malè perdit annos:
Hic hæret aulæ: ſe tamen improbus
Suoſque mores vitat in omnibus,
Et (quæ ſuprema ſeruituris
Pœna) palàm miſer eſſe non vult,
Interque diri tormina pectoris
Agit beatum: vanus adultero
Se mœror in riſu dolentis
Diſſimulat, variatque ſcenam,
Liueſcit omnis lætitiæ color
Sub nube curæ. perpetuus licet
Nimbus ſalutantum, & clientis
Vnda fluat refluatque vulgi,
Omniſque ſeruet limina ciuitas:
Deſertus à ſe cuncta ſibi gemit
Deeſſe. torquent vrbis illum
Diuitiæ populíque cenſus.
Deſideranti cuncta potentiæ
Commune nil eſt. eſſe ſuum putat
Quodcumque pulchrum eſt, inuidendo

Me mea pauperies ab auro
Cautum remouit. Quæ pede proteram
Sint plura, quàm quæ poſſideam manu:
Hoc magnus, hoc æqualis vno
Cæſaribus, dominabor, omnes
Spreuiſſe tutò poſſumus omnia,
Habere nemo: qui tumidus ſuo
Se librat attollitque regno,
Eſſe ſuum populique neſcit
Æquale letum. viuimus impares,
Pares obimus. hunc alios ſupra
Altè curules, hunc Triumphi
Extulerant: cinis æquat omnes.
Et vrna, quæ nos colliget, omnium
Menſura rerum eſt. demite ſarcinas,
Grandemque fortunam lacerto, &
Sollicitì graue pondus auri:
Dum non onuſtus, ſed moriar meus:
Iam nunc perennes diuitias mihi
Nil concupiſcendo paraui,
Nil nimiùm metuendo, pacem

AD AMICOS BELGAS.

ODE XVII.

EST & remotos non humilis furor
Luſtrare Belgas. Ducite Gratiæ
E valle Permeſſi vagantem

Pegalon, alipedémque ſacris
Frænate ſertis. Vt micat auribus,
Vocémque longè vatis amabili
Agnoſcit hinnitu! vt Dearum
Fræna ferox, hilarique bullam
Collo popoſcit! Non ego degener
Ignaua curſu rumpere nubila,
Terráſque deſpectare, & omni
Vincere Bellerophonta cælo.
Iam iamque retrò Carpaton, & procul
Frontem niualis reſpicio Craci,
Turreiſque Carcinæ & vetuſti
Tranſilio iuga Carroduni
Canámque Peucen iam Calaris ſupra
Zethique pennas & Boreæ patris
(Quamuis Erechtæam maritis
Tolleret Oritheian alis)
Albimque, Rhenumque, & liquidum nihil
Tangente Moſam præuehor vngulâ;
Iam iam coruſcas Andouerpæ
Cerno domos, dominúmque Scaldim.
At tu meorum primè ſodalium
BOLLANDE ſalue! non tibi frigido
Infuſus amplexu, verenda
Colla tero. iuuat vſque ſacro
Hærere vultu, ſidereum iuuat
Multóque fetum numine cernere
Pectus, redundantémque pleno
Ore Deum. Rapit inde Muſis

Dilecta ceruix, & benè pendulo
Attrita multùm pectora barbito
Sublimis HABBEQVI. ô Deorum
Digne dapes superúmque cantu
Condire nectar, numinis in tui
Sinu reclinem Sarbiuium sine
Duxisse paullatim beatos
Carminis eloquijque fonteis.
Quis ille vates cominùs obuiis
Occurrit vlnis? pectora candidi
Nosco TOLENARI. flagranteis
Nosco genas, animâmque semper
A Dîs recentem. da Pater aurea
Arcana magni Numinis hospitem
Audire, da grandeis bibisse
Aure sonos, animique totum
Libare florem. Quis placidas faces
HORTENSIANI nesciat ingenI?
Aut quis DIERIXI benignis
Longè oculis animam eminentem
Suique largam? Quo satis HOSCHIVM
Quo MORTIERI, quo pia VALLII, &
LIBENTIS amplexu coronem
Pectora, quo mihi dulcis HESI?
Heu digna prisco nomina sæculo,
Magnásque in ipsis conscia vultibus.
Portare menteis! que sereno
Dulcè micans sedet ore virtus?
Quæ fixa viuæ gratia purpuræ?

Qui candor alti proditor ingenI
Saluâque maiestate blandum
Alloquium, placidique mores!
Fertur refuso Deucalion mari
Dum mersa totis sæcula promeret
Terris, renascentémque iactos
In lapides animaret orbem,
Mosæque Scaldisque ad vada nescius
Informis auri sorte datam retrò
Iecisse glebam: quâ repentè
Aurea prosilière Sæcla, &
Tersêre gratis nubila vultibus,
Irásque, puræ frontis idoneo
Risu remulsêre, & fluenteis
Sponte suâ pretiosiore
Mores metallo, per Rhodanum per &
Fudêre Rhenum, protinus & solum
Vertêre Fraudes; & remotam
Inuidiæ petiêre Thulen.
Hinc ille Belgis, oris & eloquî
Cognatus auro fulgor in omnia
Se sponte mittens; ah maligno
Nî noua progenies rigeret
Contacta ferro, nec toties suos
In sæua Reges cœpta resorbeat
Ciuilis æstus. quò perennis
Quò miseros rapit vnda belli?
Efferte vireis, arma domestico
Efferte nido, magnanimum genus

Belgæ Leones; terra tantas,
Quæ genuit, malè pascit iras.
Per vestra frustrà viscera quæritis
Finem laborum, bella diu strepunt
Quæ tertio non rupit hoste
Barbarici tonitru Gradiui.
Auita restat busta recentibus
Cingi trophæis: restat Achaicum
Restat coronari tricenâ
Carpathium Ioniumque classe.
Heu quàm patenti naufragum in æquore
Nostri periret dedecus otii,
Quantumque de nostrâ videres
Phœbe cadens oriensque famâ.
Iam tunc Athenis prisca reponeres
Panætianæ regna scientiæ,
BONÆque desacrata MENTI &
Templa tuis PVTEANE Musis.
Felix & alti Socrate non minor
Veri magister. Quæ tibi porticus
Feruentis vndaret iuuentæ
Agmine, quæ populis theatra?
Qui te tonantem bella Demosthenem
Heroës alto pectore ducerent,
Aut quæ Melitæo Sophocles
Pulpita succuteres cothurno?
Tunc me per omnes duceret Ædonas
Dacosque Thracasque & Lelegas pium
Vocis BOELMANNÆ tonitru, &
Magni-

Magniloqui graue fulmen oris.
Quo Spes inani me rapit aëre
Et vector ales ? quidquid est, tamen
Me vate mox iras perosis
Sæcla fluent meliora Belgis.

AD QVINTVM ARISTIVM.

ODE XVIII.

SIc est, Aristi : nouimus ardua
Sperare tantùm. quis iuuenum prior
Magnum repentino lacessat
Carpathium Ioniumque bello ?
Immensa magnæ tempora gloriæ,
Angusta vel spe vel facimus metu,
Votisque prensamus futura
Non manibus. sed euntis æui
Occulta postquam nos rapuit fuga,
Bellamus omni consilio senes
Nullius exempli, & perennem
Desidiæ trahimus catenam.
Per posterorum sæcula. Succute
Ignaua bello succute sæcula,
Quicumque plus à Diis honesti
Nominis ingeniíque ducis.

AD BALTHASAREM MORETVM PANEGYRIS LYRICA.

ODE XIX.

MVſas amantis gloria BELGII,
Et LIPSIANÆ ſidus adoreæ
MORETE, non tibi pudendo
Ad citharam veniente ſaxo
Grandem virenti Scaldis in aggere
Pono columnam; quam neque turbidus
Auſter, neque emotus refuſo
Subruat Oceanus profundo:
Sed quam recentes cum violis roſæ,
Omniſque circùm copia narium,
Latè coronent, aut perennis
Pampinus ambitioſiore
Irrepat herbâ: quàm procul ardua
Pronis adorent ſaxa Ceraunijs,
Septemque qui fulcit Triones
Carpatus, & Rhodope niualis
Columna cæli. iam mihi nubibus
Digreſſa moles æthera ſuccutit,
Curruſque ſtellarum & tonantes
Siſtit equos, ſolitóque maior
Intrat trecentis aſtra decempedis:
Vnde & Latinis celſior Alpibus
Canamque Pyrenen & Afræ,

Deſpicias iuga celſa Lunæ.
Quæ prima, vel quæ teſtibus vltima
Incido ſaxis? nominis inclyti
Caligat in portu; & tuarum
Oceanum pauet ala laudum.
Inuſitatis ſumma nitent bonis:
Parumque lucet Gloria, quæ ſimul
Illuſtrat inſignes & imos,
Et proprio magis igne pulchra eſt.
Ignota Thuſcis nomina Cæſarum
Squallent ſepulchris: quas tulit extimus
Splendor, verecundis ſepultæ
Noctibus occubuêre laudes:
Et ſæpè Famam Liuor ab aureis
Detriuit aris. non Acherontius
Offundet ingratas, MORETE,
Inuidiæ tibi veſper vmbras:
Sed ipſe Liuor nominis in tui
Occumbet ortu, tu dominus tui
Diueſque, non debes caducæ
Ludibrium opprobriumque Diuæ:
Ex quo monentis munere LIPSII
Multo ſonantem Socrate porticum
Tyro celebraſti: perennem
Doctus emi benè poſſe laudem
Impendioſæ merce ſcientiæ:
Et ipſe ſacro plurimus otio
Palles, & externis amicus
Ingeniis breue per nepotes

Extendis æuum : Tu tacitam libris
Demis senectam : sæcula Gratiæ
Musæque, & impubes Apollo, &
Mercurius tibi debet annos,
Postquam diserti flumina sæculi
PLANTINIANÆ margine copiæ
Latè refudisti. Sacrorum
Cuncta sedet tibi turba vatum:
Omnisque chartæ virginis æquore
Arundo sudat. Vranies tibi
Nocturna certatim laborant
Otia, peruigilésque Lunæ,
Nam si quid vdâ fluxit arundine,
Torrentis æui corripit impetus,
Si non recudentis metalli
Duxit onus, celeresque plumbo
Tardauit alas : dum gracilis liber
In certa ductis cornua paginis
Increuit, argutumque chartæ
Sub grauibus gemuêre prælis
Multo sonandis carmine legibus,
Ni me Camœnæ Pindaricas vetent
Transire Gades, & vagantem.
Herculeæ moneant columnæ
Cœptam canoro non sine carmine
Finire molem. Sunt alij tibi
Calles, neque vnum concitatis
Gloria currit iter quadrigis:
Namque & beati nobilis ingenî

Claudis capaci ſæcula pectore,
Hereſque Veri, ſeu quod olim
Socratici monuêre cœtus,
Seu quod trienni nunc geminat potens
Stagira circo : plurimus eloquî,
Pennæque felix : nec latere
Aut humili placuiſſe vulgo,
Sed ciuis omni nobilium bonus
Noſci Senatu. te Latij Pater,
Qui nunc & Europes recline
Portat onus dominæque Romæ,
Doctis clientum cœtibus inſerit
VRBANVS. io! tu placitum (pedi
Iam ſtantis in ſcribo columnæ)
Principibus populiſque ſidus.

Finis Libri V. Lyricorum.

MATHIÆ CASIMIRI SARBIEVII SOCIETATIS IESV APPENDIX EPODON.

AD FONTEM SONAM.

In patrio fundo, dum Roma rediisset.

ODE I.

FOns innocenti lucidus magis vitro
  Purâque purior niue,
Pagi voluptas, vna Nympharum sitis,
  Ocelle natalis soli,
Longis viarum languidus laboribus
  Et mole curarum grauis
Thuscis ab vsque gentibus redux, tibi
  Accline prosterno latus:
Permitte siccus, quà potes, premi cauâ
  Permitte libari manu.
Sic te quietum nulla perturbet pecus,
  Ramúsve lapsus arbore:

Sic dum loquaci prata garritu secas,
Et lætus audiri salis,
Assibilantes populetorum comæ
Ingrata ponant murmura
Tibi, lyræque Vatis: haud frustrâ sacer
Nam si quid VRBANVS probat,
Olim fluenti lenè Blandusiæ nihil
Aut Sirmioni debeas.

PALINODIA.

Ad secundam libri Epodon Odam

Q. HORATII FLACCI.

Beatus ille qui procul negotiis.

LAVS OTII RELIGIOSI.

Cùm amœnam Collegij Societatis IESV *Vilnensis Nemecinæ villam per Sextileis Ferias inuiseret.*

ODE II.

AT ille, FLACCE, nunc erit beatior,
Qui mole curarum procul
Paterna liquit rura, litigantium
Solutus omni iurgio,
Nec solis æstum frugibus timet suis,
Nec sidus hiberni Iouis,
Rixâsque vitat & scelesta curiæ

Rapacioris limina.
Ergo aut profanis hactenus negotiis
Amissa plorat sidera :
Aut in reductâ sede dispersum gregem,
Errantis animi colligit,
Postquam beatæ lucra conscientiæ
Quadrante librauit suo.
Idem, propinquâ nocte, stellatas vigil
Cùm vesper accendit faces,
Vt gaudet immortale mirari iubar,
Terrâque maiores globos,
Et per cadenteis intueri lacrymas
Rimosa lucis atria,
Quæ CHRISTE tecũ, VIRGO quæ tecũ colat
Perennis heres sæculi !
Voluuntur aureis interim stellæ rotis,
Pigrúmque linquunt exulem,
Per ora cuius vberes eunt aquæ,
Somnos quod auertat graueis.
At quando lotum Gangis aut Indi fretis
Iam Phœbus attulit caput,
Mentis profundus & sui totus minor
Irata flectit Numina :
Vel cùm sereno fulserit dies Ioue,
Aprilibúsque feriis,
Assueta cælo lumina, in terras vocat,
Latéque prospectum iacit,
Campósque lustrat, & relucentem suâ
Miratur in scenâ DEVM.

En omnis, inquit, herba non morantibus
    In aſtra luctatur comis:
Semota cælo lacrymantur, & piis
    Liquuntur arua fletibus:
Liguſtra canis, & roſæ rubentibus
    Repunt in auras brachiis,
Aſtríſque panda neſcio quid pallido
    Loquuntur ore lilia.
Et ſerò blandis ingemunt ſuſpiriis,
    Et mane rorant lacrymis.
Egone ſolus, ſolus in terris piger
    Tenace figor pondere?
Sic & propinquas allocutus arbores,
    Et multa coram fontibus
Riuiſque fatus, quærit auctorem DEVM
    Formoſa per veſtigia.
Quod ſi leuandas mentis in curas vigil
    Ruris ſuburbani domus,
Quales Luciſci, vel Nemecini Lares,
    Vdúmve Beſdani nemus
Rudeis adornet ruſticâ menſas dape
    Siccos ſub Auguſti dies,
Iam tunc ſub ipſum limen, aut domeſticâ
    Lenis ſub vmbrâ populi,
Exſpectat omnis hoſpitem ſuum penus,
    Et concha ſinceri ſalis,
Preſſique meta lactis, & purus calix,
    Et hoſpitalis amphora,
Et fraga, raris verna quæ dumis legit,

Iucunda panis præmia.
Non me ſcari tunc, non Lucrinorum grauis
Sagina mulorum iuuet:
Sed cereus palumbus, aut turtur niger,
Aut anſer amnis accola,
Et eruditam quæ fugit gulam faba,
Lætúmque, nec ſimplex olus,
Et quæ ſuprema colligetur, ac graui
Patella nil debet foro.
Poſthæc vel inter læta quercetis iuga,
Vel inter amneis iuuerit
Vitare triſteis poſt meridiem Notos
Sub æſculo vel ilice;
Nigrúmve littus, aut opaca lubricis
Tranare ſtagna lintribus,
Iactâque fruge ludibundum ducere,
Tremente piſcem lineâ.
Remugit ingens interim tauris nemus,
Vmbroſa balant flumina:
Et aut in antris garriunt acanthides
Aut in rubis luſciniæ.
Hinc per rubeta paſtor errantes capras
Vocante cogit fiſtulâ:
Illinc herili meſſor è campo redux
Alterna plaudit carmina,
Et preſſa ſectos plauſtra per ſulcos gemunt
Ruptura ruris horrea.
At nec racemus pone confidentium
Dulcis manus ſodalium,

Nec inficetâ ſermo differtur morâ,
Sed innocentibus iocis,
Multóque tinctus, ſed verecundo ſale,
Innoxium trahit diem.
Hæc ſi videret fænerator Alphius,
Olim futurus ruſticus,
Quam collocarat Idibus pecuniam,
Nollet Kalendis ponere.

DE PVERO IESV
in VIRGINIS MATRIS *ſinu.*
ODE III.

AMemus. an Maſſilus, aut noſtris riget
Alpinus in venis ſilex?
Amemus. en vt pronus è Matris ſinu
In noſtra pendet oſcula,
Qualis ſeuera vel Gelonorum puer
Mollire poſſet pectora!
Vt lumen oris, vt renidentes genas,
Vt bina frontis ſidera,
Niuéſque colli, quáſque purus & tenet
Titan inaurauit comas,
Eburneáſque tendit in collum manus!
Vt annuit totus rapi!
Vt hoſpitali vagit admitti ſinu,
Stringíque brachiis rogat!
Amemus, aut ſi non amare poſſumus,
Repentè poſſimus mori.

Ad pedes CHRISTI *in cruce morientis Auctor prouolutus.*

ODE IV.

HInc vt recedam, non trucis ferri minæ,
Non nudus ensium timor,
Vnquam reuellent à tuâ IESV cruce
Hoc multa fleturum caput.
Me téque tellus inter & cælum ruat,
Versique tempestas maris,
Mixtúsque flammis nimbus, & ter igneis
Caducis aër imbribus:
Iacebo fixum pondus, & certum mori,
Suíque non vsquam ferens,
Tuósque clauos & tuas amantibus
Ligabo plantas brachiis.
At tu sereno, nam potes, vultu tuum
Tuere, IESV, supplicem:
Et hoc, Patri quem reddis, haud euanido
Me stringe paullùm spiritu.

Publicæ Europæ Calamitates.

ODE V.

NEc satis est nos posse mori cùm fata reposcunt,
Agúntque morbi lucis & vitæ reos:
Ipsi etiam exiguum bellis commisimus æuum

Omneiſque ferro rupimus levi moras,
Ipſi vltrò in ſtrictos aduerſi incurrimus enſes,
Et mutuum cadendo laudamus nefas.
Iámque adeò pulchræ populos rapit ambitus iræ,
Vrbeiſque longâ pace defungi pudet.
Regna placet genteiſque ſuæ miſcere ruïnæ,
Fractique ſubter orbis occaſu mori.
Iam Rhodanúſque Padúſque atque ingens Albis, & ingens
Rhenus cruentâ decolor ripâ fluit.
Iam tria luſtra metunt rubras de ſanguine fruges.
Nec dira auaram terruit falcem Ceres.
Nec minùs incertos metimus ſine finibus agros,
Et muta ſtricto Iurá ſub ferro ſilent.
Intereà miſerum gladiis diuiſimus orbem,
Et cùm triumphis cauſa vel præde deeſt,
Barbara longinquum poſt æquora quærimus hoſtem,
Mundúſque Reges inter incertos labat.
Scimus & occulto pacem prætexere bello,
Dum victa feſſis arma reſpirant minis:
Ingeniúmque iocis, riſu corrumpimus iram,
Felixque tractat arma virtutis dolus.
Hoc etiam placuit ſtricto ſatis eſſe negare
Perire ferro, ni parùm crudelibus
Addimus ingenium fatis, habilique veneno

In nos cruentam mortis armamus manum.
Ergo iterùm (prô triſte nefas! prô dedecus, & iam
In ſe cadentis vltimum mundi ſcelus!)
Fraude malâ parui ſpatium contraximus æui,
Per heu tacenda puluerum contagia!
At meliùs (ſi tanta breuis faſtidia vitæ
Et vna leti cura mortaleis habet)
Omnia terrarum ſuperi conuellite clauſtra,
Omneiſque diſſipate littorum moras.
In nos rupta ruant fundo maria omnia ab imo
Triſulcus in nos igneâ miſſus manu,
Quà ſcelerum duxêre viæ ruat ignis : & vnà
Hinc ſe Sicano Balthis impingat mari :
Inde Caledonium ſeſe committat Ibero,
Euxinus illinc Adriæ iungat latus.
Æmus & ignoræ lateant ſub fluctibus Alpes;
Mœotis altum mergat Atlantis caput.
Omnia ſint vnus magnarum campus aquarum,
Nullique latam limites ſignant humum.
Et maria, & magni perdant ſua nomina mõtes,
Dum mergat omne Thetys humanum genus.
At ſuperi (nam vos & tunc mortalia tangent
Perire noſtrum ſæpé non paſſos genus)
Tunc aliquâ de gente pium ſeruate nepotem,
(Sed ille gentis neſciat mores ſuæ)
Deucalioneis iterùm qui credulus vndis,
Ingens in vnâ ſæculum ſeruet trabe.
Nam ſimul agglomerans ſeſe ſuper Amphitrite

Humana terris eluet veſtigia,
Iam parcente Deo, iam ſubſidentibus Euris,
Iam ſe refuſo temperante Nereo,
Incipient ſummi paulatim emergere montes,
Raroſque primùm margines æquor pati:
Ilicet ex omni rupes aſſurgere ponto,
Terraſque circum curua lunari freta:
Tunc, vagus oblitos vbi ſol reſpexerit agros,
Nouis, aprica floribus pingi iuga:
Tunc raræ circùm campis nutare cupreſſi,
Tunc omne lætâ fronde veſtiri nemus:
Iamque ſuas inter decurrere flumina valleis,
Et arua puris murmurare fontibus.
Protinus ex vnâ redeuntia ſæcula puppi
Latè patentes orbis implebunt plagas,
Et virideis ripas ac molle ſedentia latè
Ramalibus vireta diſtinguent caſis
Sed tellus communis erit, ſed nullus auaris
Stabit colonis arbiter fundi lapis:
In commune fluent ſancti ſine nomine fontes,
Naſcentur omni liberæ fruges agro.
Tunc bona proſpicient purgatas ſidera terras,
Tunc ægra nullo ſole pallebit Ceres.
Non Aquilo gracileis, non eruet Eurus ariſtas;
Sed innocentes & calore languidi
Mulcebunt violas, mulcebunt lilia ſoles,
Omníque lenis annuet vento ſeges:
Vina fluent vulgò riuis, felicia vulgò
Per rura current lacteo fontes pede:

Sponte suâ dulces salient in pocula lymphæ,
  Sincerus & sæuire nescius liquor.
Ergo suâ quiuis luxum non noscere mensâ,
  Suóque diues esse nec magno sciet.
Nam neque marmoreas ingētia recta columnas,
  Nec æreas delubra lassabunt trabes.
Frondibus implicitæ texent pallatia siluæ,
  Aramque Diuis cespes aut saxum dabit.
Sed pietas tunc maior erit, cùm testibus astris
  Insons sub alto turba degemus Ioue.
Aurea tunc vestis sanctum texisse pudorem,
  Tunc mollis ostro mensa muscosus lapis.
Nectar erunt haustæ puris ex amnibus vndæ,
  Lectæque ramis aut humo dapes erunt.
Potus erit vicisse sitim: spectacula, coram
  Miscere sanctos simplici risu sales:
Mox choreæ mox iucundi per gramina ludi,
  Et lætus ac securus in turbâ pudor.
Apta dabunt fessis virides vmbracula rami,
  Herbosa molleis ripa præbebit toros.
Non impendebunt placidis laquearia somnis,
  Sed alta mundi signa labentur super.
Et vaga præbebunt pictæ spectacula noctes,
  Velox euntis scena dum transit poli.
Intereà tacitam non rumpent arma quietem,
  Rauciique pulsus æris, aut murmur tubæ,
Non dubias nauale nemus descendet in vndas,
  Non vlla puppes bella trans pontum vehent,
Omnia pacis erunt: totum venatio ferrum,

Et innocens telluris insumet labor.
Et ne belligeris iterum graue cædibus aurum,
Laboriosus eruat lucri furor :
Ipsa sibi incumbens concussi pondere mundi
Condet profanas altior tellus opes.
Quò me dulcis agit, longo dementia cantu ?
An & Poëtas sæculi rapit furor ?
Et nihil, aut tantùm euerso promittere sæclo
Accerba fati vis & irarum sinit ?
An lacrymas longo flendi corrupimus vsu,
Et stultus ipsis ridet in malis dolor ?
Quidquid id est: tamē arma pij deponite Reges,
Nudate primi publicum ferro latùs :
Primi animos, primi socias coniungite dexteras,
Et vester omneis alliget gentes amor.
Pugna sit hæc tantùm iunctos concordibus aris
Quis sanctiore Cælites voto colat;
Quis meliùs priscas componat legibus vrbeis,
Quis æquiore temperet sceptrum manu :
Cuius pulsa priùs populos Astræa reuisat,
Tutóque pulset Veritas aulam pede.
Non placeat virtus pretio, non Curia censu,
Non infideli septa Maiestas metu.
Iura voluptati sanctum præscribat Honestum,
Piasque leges vtili Iustum ferat.
Sic olim quod Musa grauis promisit Horatî,
Præstabit æuum certior Regum fides.

AD ILLVSTRISS. D. IANVSSIVM SKVMIN TYSKIEVVICZ PALATINVM TROCENSEM,

Capitaneum Turborgensem, Nouolonensem, Braslauiensem, &c.

QVATVOR LEVCÆ. VIRGINIS MATRIS,

seu publica ac solemnis ad Ædem diuæ Virginis Matris Trocensem Processio.

Prima leuca seu Ponari.

ODE VI.

IMus ? an frustrâ fugiente brumâ,
Omnis Aprili via risit herbâ,
Et cauæ valles, viridíque lucent
Arua sereno ?
Imus. inscriptæ sinuosa Diuæ
Signa iam lenes rapuêre venti :
Nî vetent rumpi, reuocentque tensi
Serica funes.
Interim pictis taciturna nusquam
Pompa sub signis fluat. Illa magni
Te MARIS STELLAM, dubiisque Virgo

Sidus in vndis,
Illa nil ſancti dubiam pudoris
Te canat Matrem, facilemque clauſi
Ætheris portam. Tibi præpes alti
Ciuis Olympi
Hinc & hinc preſſis reuerenter alis
Attulit pacem. Tibi magna pacem
Debeat tellus, melior reuerſi
Nominis Eua.
Tu graues demes populo catenas;
Tu diem pulſis reuocabis vmbris:
Tu bonis pelles mala, læta mœſtis
Fata reduces.
Eſſe te magni populus ſciemus
Numinis matrem, modò miſſa per te
Vota non vnquam Deus obſtinatâ
Reſpuat aure.
Mitis, & blandâ prece ſingularis
Virgo placari, ſcelerum ſolutos,
Et bonos flecti, vacuoſque noxæ
Suggere ſenſus.
Integram nobis ſine labe vitam,
Proſperam nobis ſine clade mortem
Et ſacros nati genitrix tueri
Annue vultus.
Hæc ter alterno modulata cantu
Turba, carpemus viridis Ponari
Roſcidas valleis, & amœna præter
Arua vehemur.

Secunda leuca seu Vaca

ODE VII.

PRotinus, Virgo, tibi longa laudum
Pompa ducetur, vbi se recuruo
Collium flexu viridis reducit
Scena theatri.
Audient magnæ titulos parentis
Pinei montes; Viliamque circum
Ter repercussæ recinet MARIAM
Vocis imago.
Audient colles, & opaca longè
Colla submittent, trepidæque circùm
Attrement pinus, humilique supplex
Populus vmbrâ.
Sed priùs magnum triplici Tonantem
Voce placamus: placidumque Christi
Pectus, & nostris vacuam querelis
Flectimus aurem.
Inde ter sancto redeunte cantu
Sancta clamaris: memorumque rursus
Murmur, & fractæ referet MARIAM
Vocis imago.
Te suâ gestit genitrice Nümen,
Virginum Virgo: genitrice gestit,
Quisquis optatâ tibi cumque carus
Vescitur aurâ.
Casta tu pulchri genitrix amoris

Tu ſpei mater : tibi pictus almi
Campus Edeni , faciliſque vitæ
Germinat arbor
Tu domus Veri : tibi certis vni
Aureas æther reſerare valuas
Gaudet : æterni geminant tibi ſu-
ſpiria colles.
O potens olim profugos tueri
Ciuitas ſontes, decus ô Sionis
O Dei præſens domus, ô repoſti
Fœderis arca!
Siue tu purum ſine fraude vitrum
Conſulis formæ, reficiſque vultus,
Blanda ſeu triſteis imitaris inter
Lilia ſpinas :
Siue præſago Gedeonis aruo
Vellus haud vllo temeraris imbri,
Vda cùm circùm madido laboret
Area cælo ;
Seu negas circùm crepitante flammâ
Pulcher exuri rubus, & pauentes
Increpas ramos, foliiſque læto
Ludis in igni.
Inde Ieſſæi ſolium nepotis,
Virgo ſe toto tibi ſternit auro :
Hinc tibi ſurgit ſuperas eburna
Turris ad auras.
Te ſuas Virgo ſimulant refuſa
Mella per cellas : & amœna ſerum

Rura, quæ muris gelidíque claudunt
Fontibus horti.
Hîc tibi ſurdas fuga lenis Euri
Excitat frondeis, vbi purus vndæ
Humor occultâ nemorum volutus
Murmurat vmbrâ.
Hîc cadens læui tibi lympha lapſu
Præfluit valleis, & aperta prata
Inter, impellit violas perenni
Aura cachinno.
Tot tibi Virgo bona liberali
Defluunt cælo: tibi tanta terris
Labitur ſemper renuente ſiſti
Gratia riuo.
Tu polo miſſas pia cymba fruges
Acta longinquo vehis inſtitori.
Tu diem ducis, placidóque manè
Lumine rides.
Qualis Eoos vbi tollit vndis
Lucifer currus, roſeiſque loris
Vndat, errantes per aquoſa ludunt
Cærula flammæ:
Qualis aut Phœbe radiante plenùm
Lucet argento: mare qualis intrat,
Aut mari ſurgit rutilus diurno
Phœbus in auro.
Qualè, dum puro taciturna cælo
Siderum ſe fert acies, per omnes
Ignium rimas nitidi renident

Atria cæli·
Quod tibi nomen pia Virgo summâ
Voce dicemus ? solium superni
Audies Regis radiare magno
Maius Olympo.
Quidquid es, quidquid bona mater esse
Et cani gaudes, manibus remulce
Quem manu gestas, puerumque nobis
Electe Tonantem.
Nos tuâ tutos prece seruet infans,
Si tibi primæ geniale noxæ
Crimen exemit, placidóque iussit.
Sidere nasci:
Si tulit vero puer ales ore,
Te nurum cæli fore: si pudici
Nil minor floris genitrix seuer
Lege piaris:
Si nihil terris, gelidíve debes
Legibus leti, choreasque Diuûm
Inter & plausus, repetis sequaci
Astra triumpho.
Ille qui leni pede pulsat altos
Siderum campos, viridesque stellas,
Lucis intensum iubar inter, inter
Lilia ludit,
Agnus; heu nostris onerata culpis
Colla reflectat, leuiterque moto
Ad preces cornu, misero quietem
Annuat orbi.

Hęc ter effati, pia ſigna campis
State, dicemus: pia ſigna campis
Protinus ſtabunt, gelidi ſecundùm
Flumina Vacæ.
Signa clementi rapit aura flatu,
Nos labor curtæ dapis. ille menſam
Textili lino ſuper, hic virenti
Ceſpite ponit.
Promitur ſimplex penus, & ſupino
Concha ſinceri ſalis è caniſtro:
Faginus iuxta ſcyphus, innocentis
Arma Lyæi.
Sunt & antiquo quibus herba circum-
Fulget argento; poſitoſque Vaca
Pone crateras fugiente præter
Frigerat vnda.
Hinc dapes, illinc cyathos coronant
Sutiles herbæ: mihi Solis æſtum
Eximet parce cichorea ſparſo
Mitis oliuo.

Tertia leuca ſeu Vicus Galli.

ODE VIII.

IAm vetat lentas properata menſas
Hora, ſurgamus, rapido ruit de-
Cliuis è cælo, geminatque pronus,
Surgite, Veſper.
Surgimus, rurſum tibi Virgo campis

Signa velluntur: tremebunda limbis,
Aura colludit, gracilisque tensas
Diripit Auster.
Tum quibus parcâ dape non dolendæ
Vocis accessit bona pars: O alma
Numinis salue genitrix, fidelis
Turba canemus.
Dum suas debet lapidosa Vace
Viliæ lymphas: tibi magna laudes
Mater & plausus & vtrâque debet
Carmina ripâ.
Illa quæ circùm geminis Getarum
Rura sederunt opulenta cliuis,
Sunt tibi bello monumenta parti,
Diua, triumphi.
Quâ lyrâ, vel quo satis ore dicam
Ille captiuos Litalis Gelonos,
Inclytum prædæ decus, & trophæum
Nobilis iræ?
Cùm ferox belli duce te Vitoldus
Bis ter exegit gladium per omnem
Victor Auroram, tumidíque fregit
Cornua ponti.
Quantus ingentem clypei sub vmbrâ
Texit Europen, Asiæque qua se-
cumque tempestas daret atque ab omni ef-
funderet Istro.
Rectus Eoam stetit in procellam,
Qualis armatas hiemes, & omnem

Sustinet Calpe Thetin, atque inexpugnabilis obstat.
Quantus hinc lato metuendus atque hinc
Limitem ferro secat, & decorâ
Cæde formosus, mediâque laudum
Pulcher in irâ
Ardet: hibernos velut inter imbres
Ardet Orion, vbi traxit omni
Astra vaginâ. rutilusque stricto
Fulminat igni.
Ille seu pictis equitata Bessis
Arua permensus, gelidumque Volgam,
Siue Pelleas bibit insolentem
Phasin ad aras:
Barbaros templis tibi victor arcus
Virgo suspendit: Scythicosque cinctus,
Et tibi sacro clypeorum aceruos
Vssit in igni.
Alta scit Taphri domus, & potentis
Sarbaci versæ meminêre turres;
Rupta cùm Thracum quateret tremendo
Castra tumultu.
Ille dum denso iaculorum imbri
Hinc Dahas illinc ageret Gelonos,
Ipsa nimborum cuneis & omni
accincta tonitru
Turbido latè manifesta cælo, &
Ter quater tortas iaculata flammas,
Ignum curru super & rubenti

Nube tonabas.
Sensit Euxini tremuitque læuum
Littus, & motæ crepuêre rupes,
Ter quater nigram retegente sæuâ
Luce Mæotim.
Sensit, atque ipsos Tanais pauens refugit in fontes: dubitante ripâ
Substitit paulùm, trepidòque Phasis
Palluit auro.
Sic ames nostris bona Virgo sæpè
Hostibus nosci: tibi sic per omneis
Viliæ ripas Litali reponant
Signa nepotes.
Sic ab extremo tibi victor Occâ
Arma de victis referat Suanis,
Et nouas soluat noua vota LADISLAVS ad aras
Hæc & alternis geminata votis
Plura dum sicco canimus sub æstu,
Obuium fessos nemus hospitali
Excipit vmbrâ
Ludor? an mollem foliorum ad auram
Lenè vocales modulantur alni,
Et leues lymphæ, trepidíque grato
Murmure riui?
Ipsa te Virgo sonat aluus, ipsa
In tuas viuax salit vnda laudes,
Audit, & longè tua discit ipse
Nomina lucus.

Quarta leuca seu Troci.

ODE IX.

VLtimus restat labor altiores
Ire per lucos, & aprica circum
Stagna lunari, tumulosque lento
Vincere cantu.
Hic tibi casto Salomonis ore,
Dictus ad sanctas hymenæus olim
Nuptias, mutum nemus & silenteis
Perstrepet alnos.
Quod tuis, Virgo, benè dormit vlnis
Sola sopitum potes osculari
Numen, & flammas animæque sanctum
Sugere florem.
Sola fragranti meliùs Falerno
Vber adstringis, quoties ab imo
Corde spirauit genialis intimæ
Halitus auræ.
Mille Phæacum Cilicumque mille,
Nympha, te circum volitant odores:
Blandus hic costi liquor, inde pinguis
Sudat amomi:
Sola te mulcet tamen aura, si quæ
Dulcè spirantis venit ore nati,
Cuius illimi tibi lene nomen
Manat oliuo.
Siue Bacchei tibi fortè succi

Regis arcanæ patuêre cellæ,
Regis arcano meliora ducis
Vbera vino:
Siue diffusis oluêre nardis
Regis instructæ tibi, Nympha, mensæ;
Regis optatos tibi nardus vna
Spirat odores.
Si Palæstino metis in vireto
Myrrheos flores; tua solus ille
Nexilis myrrhæ religatur inter
Vbera nodus.
Si tibi dulces amor est racemos
Pinguè gemmanti resecare Cypro:
Vnus è multis tibi ridet ille,
Virgo, racemus
Solis æstiuos licet inter igneis
Hinc & hinc latis spatiosa ramis
Pinus, & pronâ tibi se reclinet
Frondibus ilex:
Sola te mulcet tamen æstuantem
Si quâ frondosâ cadit vmbra malo,
Cuius ah durâ tibi natus olim
Fronde pependit.
Plura dicturis procul è Trocanis
Arcibus turres, placitusque dudum
Virgini collis, mediâque templum
Apparet in vrbe.
Protinus votis genibusque supplex
Sternimur vulgus, quater, Alma Salue

Virgo, dicturi: quater illa motis
Annuet aris.
Virgines iam tum puerique Diuæ
Supplici frontem redimite cerâ, &
Virginem gratâ puerumque laudis
Dicite rixâ.

Virgines. Ceteris ornant moritura frontem
Serta: te Virgo moriente numquam
Flore Carmelus tegit, & perenni
Fronde coronat.

Pueri. Cereri frontem metuente demi
Implicant auro: tibi concolori
Luce natiuum capitis, IESV
Fulgurat aurum.

Virgines. Qui tibi Virgo per eburna vidit
Colla diffusos sine lege crineis,
Regiam tingi trabeam rubenti
Vidit aheno.

Pueri. Qui tibi vidit niueis, IESV,
Hinc & hinc sparsos humeris capillos,
Vidit elatas tumulis Idumes
Surgere palmas.

Virgines. Qualè ridenti radiant Sereno
Semper illimes Hesebonis vndæ,
Tale conniues oculis iocanti,
Diua puello.

Pueri. Lacte perfusæ veluti columbæ
Vitreas semper speculantur vndas,
Sic in intactâ retines IESV,

Lumina matre.

Virgines. Cui genas, velga, cui ſimiles canemus
Virginis vultus? ſimiles canemus
Punico, cùm per ſua lucet vltrò
Fragmina, malo.

Pueri. Cui genas vel cui ſimiles canemus
Paruuli vultus? ſimiles canemus
Areis, quas Sol variæque ſcribunt
Floribus horæ.

Virgines. Atticos longè redolere ſuccos
Dicimus Virgo, quoties diſerta
Lenè ridenti tibi mella manant,
Lenè loquenti.

Pueri. Lilium IESV niueis hiare
Dicimus labris, quoties odora
Dulcè ridenti tibi myrrha ſpirat,
Dulcè loquenti.

Virgines. Mille quod telis clypeiſque tecta
Turris aduerſo micat icta Soli,
Matris aduerſo micuêre longè
Colla puello.

Pueri. Quod Therapnæi breue ver Hymetti.
Quod Palæſtini ſapiunt liquores,
Matris è collo ſapiunt reclinis
Colla puelli.

Virgines. Quo tibi Virgo maduêre ſucco
Virgines palmæ? maduêre ſucco
Qualis in ſiccas lacrymante myrrhô
Liquitur herbas,

Pueri. Quis tuis fulgens hyacinthus ardet
O puer palmis ? hyacinthus ardet
Qualis aut ſceptri ſedet aut coruſcæ
Arce coronæ.

Virgines. Quæ iugis Cretæ viridiſve Cypri
Tanta Lesboïs fluit è racemis,
Quanta maternis tibi Virgo manat
Copia mammis ?

Pueri. Quis vel Hybleas odor inter herbas
Tantus aſpirat, Cilicúmve rura,
Quantus aſpirat tua dulcis inter
Vbera IESV.

Virgines. Zona quæ fluxam vetat ire pallam,
Flauet intextâ tibi, Virgo, fruge,
Quam pudor circùm niueóque ſtipant
Lilia vallo.

Pueri. Quæ tibi cinctus reuocat retectæ
Veſtis, arcanis vigil eſt eburna
Zona ſapphiris, tacitóque pectus
Circuit igni.

Virgines. Cùm leui plantas cohibente ſocco
Virgo ſtellantem graditur per aulam,
Æream credas aciem canoro
Ire triumpho.

Pueri. Crura cùm picto religauit oſtro,
Et ſtetit celſo puer ore : credas
Ponè ſuffixo geminas in auro
Stare columnas.

AD MATHIÆ CASIMIRI. SARBIEVII SOCIETATIS IESV LYRICORVM LIBROS EPICITHARISMA SIVE ERVDITORVM VIRORVM AD AVCTOREM POEMATA.

Summi viri MATH. CASIM. SARBIEVI *è Societate* IESV *incomparabilem Musam* ERYCIVS PVTEANVS *admiratur.*

QVIS Mysta Apollinis nouus? quis proximo
Accedit VRBANVM gradu,
Threissa doctæ fila carpens barbiti,

Et Pindari ciens melos?
Romanus ore, natione Sarmata,
  Cultiſſimi vir IngenI,
Ab axe flammam frigido SARBIEVIVS,
  Ab nocte lumen inuehens,
Vertit quadrigas orbitâ Phœbi nouâ,
  Niuèſque mundi calfacit.
Aut ſæcla barbaram exuunt æruginem,
  Aut priſca redeunt ſæcula.
Tantum poteſt, qui carmen aureum ſonat,
  Qui totus ipſe eſt aureus;
Seuera pangens dogmata Sapientiæ,
  Caſtôſque ſermonis iocos:
Qui mella ſpargit & ſalem SARBIEVIVS,
  Generoſi honeſti ſemina;
Si dignitati mixta amœnitas iuuat,
  Muſæque flores fluctibus;
Ridere triſtem mente lætâ Palladem,
  Ridere Rugas dixerim:
Sic inter omnes præſtat vnus Sarmatas,
  Inter Quirites Sarmata;
Vnus Latinâ Pindarum vates Lyrâ,
  Et aliquid VRBANI exprimit.

Σπουδαίως ζῆν ἄριστον.

TERIO HORATIO ET SARBIEVIO *Lyræ Latinæ geminis Principibus plaudit* MAXIMILIANVS HABBEQVIVS *è Societate* IESV.

NVNC CAPIT REGNVM DVOS.

PОrtenta Vatum! non patitur duos
Soles Olympus, ſtellifero licet
Atlante fultus, non amorum
Fert comites Hymenæus ardor.
Celſo Melampus Taygeti iugo
Venatus aprum, dentibus inuidis
Latránſque frendenſque inuolánſque
Participes abigit moloſſos.
Clitumnus albam ſi videat bouem
Errare, tauri cornibus aduolant
In bella, riualíſque pugnæ
Vulneribus fluuium cruentant.
Tædæ iugales, purpura Cæſarum,
Trophæa belli, dona Cupidinis,
Et ambitus cretati honoris
Diuiduos vetat ire faſceis.
Non fert ſecundum Cæſar, & æmulum
Pompeius odit, cum genero impius
Socer duellat, inuolant con-
ſanguineis Aquilæ maniplis.
Fraterna Thebis funera diſſident

Discorde busto. Sanguine tingeris,
O Roma, fratrum, quando primi
Cæde malâ maduêre muri.
Vnus subactâ Rex Asiâ potens
Dario habenas diuitis imperI
Secare Pellæus recusat:
Non animo satis orbis vnus
OMNIS Potestas impatiens furit,
Consorte iuncto: Lætitiâ salit,
Consorte pulso: qualis ardet
In vacuo basiliscus antro.
Portenta Vatum! nunc patitur duos
Reges bisulco vertice Phocidos
Parnassus, & Reges Latinæ
Sceptra Lyræ gemini tenebunt:
Vnus sonantem natus ad Aufidum,
Alter rigentis margine Vistulæ.
Ter euge, Castor euge, Pollux:
Vos Gemini, puerique Ledæ
Alterna vitæ fata rependitis:
Polluce, Castor, Castore, Castore
Pollux beatus! regna Cæli
Vnanimes secuêre fratres.
HORATIANAM SARBIEVIVS Lyram
Regnante dextrâ tradit & accipit;
HORATIVS g[illegible]det teneri
SARBIVIO sua regna PLECTRO,
AVGVSTVS, vnum Numen HORATIO;
VRBANVS, alter SARBIVIO Deus;

Hos BARBITI REGES adorant
Ad numeros saliente chordâ.
Quantùm profanis sacra superuolant;
Minore maior CÆSARE PONTIFEX;
VRBANVS AVGVSTO: triumphat
SARBIVIVS meliore lauru.

IOANNIS TOLENARII è *Societate* IESV *ad* MAT. CASIM. SARBIEVIVM *S. Theologiæ Professorem.*

ODE.

FAllor? Sarmaticis an nouus arbiter
Plectri siluicolis carmina diuidens
Per confinia Thracum
Terris reddidit Orphea?
Quisnam Pegaseæ crederet vngulæ
Potandos latices gurgite Viliæ?
Quis Teumessia Tempe
Propter stagna Borysthenis,
Et vatum Aonium delicias nemus
Florens sub gelidæ, plaustro Erymanthidos?
Hæc miracula Phœbo.
SARBIEVI, tua dat chelys.
Cui nec prætulerit, quam Ogygiis vetus
Structis nobilitat fabula mœnibus,
Aut ad sidera vectam

Coniux Euridices lyram :
Quamuis melliflui carminis artifex
Auritas modulis duceret ilices,
Formarétque canendo
Siluæ monſtra puerperæ.
Certè flexanimâ tu potior chèly
Cunctis imperitas : & fide Teïâ
Torques mentis habenas,
Suadæ laude ſuperbior.
Nam ſeu Pieriâ Martem acuis tubâ ;
Igneſcunt animi condere nubilo
Threſſæ cornua lunæ,
Byzantîque ſecuribus
Fœdatam Odryſio ſanguine lauream
Diſturbare manu : ſeu alite Hymettio,
VRBANIque tiarâ
Signas mellea ſæcula,
Dum belli iaculis pungimur, vngimur
Doctrinæ liquido nectare, & efferi
Inter pila Gradiui
Hyblæis alimur fauis.
At quis te in Libanum proripit entheus
Ardor Caſtalidum, diſſimilem tui?
Aut campos Galaadi, aut
Engaddi viridaria,
Sponſæ delicias dum Sulamitidis
Plectro ſollicitas? O quibus auream
Ex hortis Heliconis
Sponſi cæſariem roſis

Cæleſtis decoras! vt fidium tenes
Miraclo attonitos, dum artifici lyrâ
Pontum findis Erythræ,
Sternens Iſacidis iter!
Ni me, SARBIEVI, ludit amabilis
Error, depereat iam citharæ potens
Ieſſides tua plectra,
Ieſſæuſque nepos tuis
Applaudat modulis. Me ſtupor occupāt,
Inter Sauromatas dum Boreæ accolas
Doctæ Phocidis hortos
Effloreſcere conſpicor.
Has rerum ancipites eſſe reor vices.
Nec vernis ſtabilis floribus eſt honor:
Nec manſura perennis
Claris gloria gentibus.
Nunc terras roſei fax Hyperionis
Latè conſpicuis tollit honoribus:
Nunc caligine merſas
Nocturno ſepelit chao.
Quandoque & ſtudiis occiduas vices,
Excultíſque vehunt tempora gentibus:
Spelæíſque ferarum
Surgit lux ſapientiæ.
Quondam Niliacæ lumina Mempheos
Densâ barbaries ſub nebulâ premit;
Nec iam Bellerophontis
Thebas nobilitat liquor.
Iam nudis Helicon fabula rupibus.

Quid Pandioniæ mœnia Palladis,
Exculti orbis ocellum,
Doctrinæque ſacrarium
Perluſtro? Heu tenebris Cimmeriis latens,
Fatorum ſeries! nil reliquum exhibet
Tanti nominis vmbra,
Præter culmina ceſpitum.
Sic Fatis placitum. Sed benè, quòd nouo
Solatur radians lumine Carpates
Hæc diſpendia lucis:
Pimplæiſque opibus ſuum
Ditat nobiliùs Vilia gurgitem:
Et Pandioniis æmula honoribus
Geſtit Vilna Mineruam
Cælo tollere præſidem.
Certè dum Sophiæ Myſta ſacer fides
Docto, SARBIEVI, pollice temperas
Nec facunda Lyceis
Pallas Sauromatûm deeſt,
Nec cælo genitæ lux ſapientiæ:
Sed nec Pierij gloria verticis,
Nec, qui proluat ora
Vatum, Caſtalius latex.

IACOBI HORTENTII *è Societate* IESV *ad Lyram* MATH. CASIM. SARBIEVII VRBANO VIII. *dedicatam.*

ITe, & Romuleos inter resonate Quirites
  Carmina Sarbiniâ deproperata Lyrâ.
Ad noua septeni salient modulamina colles,
  Tybris & auritas stare iubebit aquas.
VRBANVSque aliquid de Maiestate remittens
  Ad pia reginas carmina mittet Apes.
His amat ille rosis & casto gramine pasci,
  Otia pauca grauis dum sinit est labor.
O te felicem nimiùm CASIMIRE Poëtam!
  Sic tibi propensum qui CAPVT ORBIS habes.
Hunc Lyra non meruit Venusini Vatis honorem,
  Non ita Dircæum Pindarus vrget ebur.
Hoc sciat Alcæus, digitos damnabit inertes;
  Abdere se tenebris Lesbia Nympha volet.
Pierios dicent aliò fluxisse liquores:
  Quin & Apes sanctas carminis esse Deas.
Nobilis ô Vates! qui nectare potus ab illo
  Permessum obscuri nominis esse facis.
Non tibi nec Diuos ea suscitat vnda furores,
  Non Aganippææ gloria pulsat aquæ:
Sed Magnæ mellis fauêre ex æthere Matres,

VRBANIque sacros exhibuêre fauos.
Sed Veri sedes, & CHRISTO proxima virtus
Insolitam dicti Carminis afflat opem.
Esse quid hoc dicas, nisi Numinis igne calere,
Spiritibúsque DEI sollicitantis agi?
Esse quid immodicos nisi ducere nectaris haustus,
Et sibi præfixas non habuisse colos?
Grande tuæ ô pretium mẽsuráque gloria Musæ,
VRBANI poterunt cui tholus esse PEDES!
At mihi si tanto fas quidquam appingere posti,
Aut signare aliqua pendula dona notâ,
Non ego pro chordâ tenuem cantare cicadam,
Non aliud cupiam pectinis esse vice:
Sed fingam VRBANAS illic sua cõdere mella,
Et dare pro cantu nobile murmur, Apes.
Picturæque breui subscribam lemmate causam:
Tantus amor nostræ est, gloria tanta Lyræ.

LVCÆ DIERIX *è Societate* IESV *in Lyram* MATH. CASIM. SARBIEVII.

PAucula Mæonio meditabar ludere versu,
Succinerem fidibus quæ CASIMIRE tuis.
Arripio longo distentos tempore neruos,
Filáque suspensæ puluerulenta lyræ.
Excutio, tendo chordas, adduco remitto,
Exploro dubios pectine & aure sonos:

At ſubitò malè compoſitis lyra diſſona chordis
Sic mihi confuſo eſt murmure viſa queri:
Quid teretes tentas obtuſo pollice neruos?
Deſine nos humili ſollicitare manu.
Muſa CASIMIRI altiùs altiùs extollenda eſt:
Illius in laudes non ſatis iſta chelys.
Nec tua ſufficiet lyra Pindare, nec tuà Flacce
Sufficiet, quantus dicere, quantus hic eſt.
Ipſe ſibi vates ſolus ſibi ſufficit vnus
Se capere, & ſolus ſe ceciniſſe poteſt.
Nil igitur CASIMIRE canam: nam digna cani te
Non poſſunt. dignè, tu potes, ipſe cane.

IOANNIS BOLLANDI è *Societate* IESV *ad* MATH. CASIM SARBIEVIUM *Pontificiæ Poëſis imitatorem.*

ODE.

DEſueta pridem tendite barbita, &
Virente rurſus cingite Laureâ
Frontem Camænæ. rurſus, io!
Caſtalios feror in receſſus.
Atqui vetuſto ſquallida puluere
Amor fuit defendere inertibus
Diuûm Acta blattis, inque Patrum

Ferre nouam monumenta lucem.
VRBANVS hinc me MAXIMVS OPTIMVS
Ad antra Cirrhæ, & Pegaseos specus
Reducit, & nouos calores
In gelidis animat medullis:
Dum quâ ruentis fata priùs manu
Suffulsit orbis mox animat fides
Micante pulsu, quem secundo
Attonitus vehit amne Tibris;
Vltráque terras & maria & latus
Vtrumque mundi, solis & vltimi
Primíque limen, & remotas
Oceani emorientis oras,
Tulisse gaudet. En propior Polo
Quà flectit Arctos, Vistula corniger
Musæque cantu BARBERINÆ
Personuit glaciale littus.
Noster quòd isthic ludit Horatius,
Quòd lapsa retrò sæcula colligens,
Vocémque spiritúmque Flacci
Pindarico iubet ire cantu:
Quòd inter Vrsæ frigus, & hispidæ
Telluris oras turbinibus graues,
Et grandinum sonante fœtas
Progenie, CASIMIRVS, auras
Tepente Cælo prouocat igneas,
Terræque fibris promit aquas, quibus
Vel ipse Musarum bicornis
Gaudeat immaduisse Vertex,

Quòd ver beatum sentit Hiems, nouo
Quòd victa cantu mollior incubat
Natura, quòd repente nato
Germine luxuriantur horti,
Quód mel, quòd vdo Pierium fluit
De fonte nectar, nectar amabili
Quòd rore sudat, quò vel vno
SARBIVII lyra tacta neruo
Quamuis feroces debilitat minas
Tumultuantûm fortiter hostium,
Et arma bellorúmque nubem
Puluerеam meliore miscet
Ludentis aurâ (si satis assequor
Quod augurando mens canit, entheæ
Virtutis admirata numen)
Inde venis, APIS vnde sanctum
VRBANA nectar ausit, & æmulo
Horatianæ murmure tibiæ,
Terrásque mirantésque cælos
Attonuit. calor omnis illo
De fonte fluxit. numinis hos tui
Afflauit æstus aura beatior
VRBANE, dum sacrata gentis
Romuleæ iuga lustrat hospes.
O quis volentem me quoque patrio
Excesse cælo, quis sinat in tuos
Me ROMA BARBERINA Colles
SARBIVIO comitem venire!
Subsiste Musa, & vota decemplici

Substringe nodo. angustior est sinus
Mentísque virtutísque nostræ,
Quàm penitis queat vt medullis
VRBANIANVM ducere spiritum.
Vnius hoc est SARBIVII: cui
Impune trans nubes *sereno*
Calliope dedit ire Cælo.

GILBERTI IONINI *è Societate* IESV *ad* MATH. CASIM. SARBIEVIVM.

O Testudinis aureæ
Qui fila ingenuo pollice temperas,
Et solis Rhodopes iugis.
Aut in Sarmaticæ littore Vistulæ
Doctam sollicitas chelyn,
Quam prono toties audiit alueo
Tibris defluere immemor,
Et septemgeminis non semel extulit
Echo Romula montibus:
Seu mundi dominas Principis insulas
Dicentem audierat pari
Tantis ingenio laudibus, aut Apes
Cæli roribus ebrias,
Quæ curâ artifici mellea condiunt
Puro nectare sæcula,
VRBANI arbitrio Lechica principem
Cùm laurum meruit lyra.

Seu bellata graui pectine diceres
Septem-bella-trionibus.
Audacémque acies ducere Martio
Nigrum puluere Cæſarem, &
Gaudentem in mediis hoſtibus aſpici:
Dum fatis melioribus
Iracunda parem dextra ſuperbiam
Ferro vindice fulgurat.
Seu vinci faciles cedere Tartaros
Cogis indecori fugâ,
Dum victor rapido terga fugacium
SIGISMVNDVS equo premit:
Aut Lunæ Scythicæ ſanguineum iubar
Formidabile Regibus,
Curuari facili circuitu vetat.
At quò te rapit inſolens
Ardor fræna pati per vacuum æthera?
Dum cælo Sapientiam
In terras facili carmine deuocas,
Et caligine patriâ
Celari cupidam non pateris, piè &
Præclarè temerarius.
Cantas ætherei tela Cupidinis,
Et quæ non dubiâ manu
Caſtis pectoribus vulnera deſtinat:
Et tædis melioribus
Mentes virgineas vrit, & aurea
Certus figit arundine,
Extinguítque ſuis Idalias faces.

Nec cantus meretricios
Musas virgineâ ludere barbito,
Et castis fidibus iubes:
Quæ toruâ trepidus fronte legat pudor,
Quæ velata Modestia,
Et verso iuguiet pollice castitas.
Clari gloria Phasidos,
Nec vates patrio degener Orpheo,
Et plectro & fidibus potens
Monstrandus digito prætereuntium
Romanæ fidicen lyræ
SARBIVI, & Latiis fabula nobilis
Enarrande nepotibus:
Dicam (Roma licet toruior audiat)
Nemo pectine Romulo
Tentauit citharæ fila decentiùs,
Vni cedis Horatio,
Qui Musas Latiis montibus intulit:
Et, ni aurem mihi vellicet
Iam præiudicio fama potentior,
Et cani capitis niue,
Marcentes rigido vertice laureas,
Et myrtum quatiens manu,
SARBIVI fidibus, iudice me, tuis,
Vates natus ad Aufidum,
Et primis citharæ cedat honoribus.

MICHAELIS

MICHAELIS MORTIERI
è Societate IESV.
IAMBI.

VT illa prima ter beata sæcula
  Pater Satórque Temporum
Ter inuidenda, ter dolenda, posteris
  Sinu profudit vbere,
Diésque finxit & refinxit aureos
  Sereniore laminâ,
Breui refugit, aureíque germinis
  Suaue messuit decus.
Et inde mixta mortis ære liuido,
  Et obuoluta ferreo
Aheneóque plumbeóque vulnere,
  Iêre retro sæcula.
Subinde læsa viliore surculo
  Repullulare semina.
Solum rebelle senticera prodere,
  Lucem maligna sidera,
Venena gramen, inquinata turbidum
  Paludis vnda poculum,
Ferasque silua, naufragosque nauitas
  Maris procella, grandinis
Flagella ventus, imbriumque lacrymæ
  Quotidiana funera.
It annus alter altero nocentiùs
  In omne degener nefas;
Et aura mentis aureâ propagine

Imago prima Numinis
Homo fit vmbra, fit propago plumbea,
Suóque nequior luto.
At omnis illa tam beata fauſtitas
Polo recepta creditur:
Sòlóque pulſa, ſpem fouere cælicam
Lutíque dulce tædium?
Vel in canora commigraſſe culmina
Biuerticis ſacrarij:
Ibi crepante Pegaſi ſub vngulâ,
Meri fluenta Nectaris
Parens Apollo temperare Vatibus,
Dieſque ſemper aureos,
Et obſtinata non perire ſæcula
Lyrâ laborat aureâ.
Vbi nouena cum Parente Caſtalis
Inane murmur increpans
Ab amne pendet, & liquoris ebria
Suaue concinit melos:
Clientiumque labra fonte proluens
Poëticíque ſpiritus
Furore complet, aureumque faucibus
Dat imbibiſſe ſæculum.
Paterna laurus ab loquace barbito
Perenne perſonat nemus,
Amœna fata, pura, læta grandiùs
Tonante præloquens comâ.
Sed hæc fuêre. namque ſicut aureum
Maligniore laminâ

Adulterantis æra prima germinis
Fremit perire sæculum :
Iugum bicorne, flos & vmbra Daphnidis,
Et omne Phocidos nemus,
Et ipse Phœbus, & nouena numina,
Et Hippocrena Pegasi
Pararuêre. vix stetêre sæculo
Horatiana tempora :
Sub hæc virebat, inclytóque promicãs
Poësis alma vertice
Decus perenne germinabat, integros
Apollinis vicario
Lyræ tenente spiritus Horatio.
Sed hoc repente condito.
Suisque subter abdito rosariis :
Sub occidente laureâ,
Sepulchra vatis implicare carduos,
Rubeta pullulascere,
Iacere nomen, interire gloriam
Biculminis palatij,
Et inter arma barbarumque militem
Situ pigro senescere,
Fidem rigere, lacrymare pectinem,
Chelyn silere cerneres.
Iêre lustra, ferreíque temporis
Iêre multa sæcula.
Poëta nullus, aut Poëta barbarus,
Quid inter ista ganniat ?

Aut vnus, alter aut ſubinde tertius
Horatiana barbita
Paratragœdiante ſtrinxerit manu,
Cauo fragore turgidus,
Inane nomen ad lyram; quid obſtrepat?
Et hoc per aſtra circulo
Trecentieſque millieſque voluitur
Reuoluiturque Cynthius:
Suprema donec & polita vidimus,
Et erudita tempora:
Quibus rediſſe Pegaſo ſuus vigor,
Suuſque fontibus liquor,
Sororibuſque ter tribus ſuus decor,
Suuſque laureæ color,
Suuſque mille mille Vatibus calor,
Perennitaſque credita:
Et eliquante iam ſtupore plumbeo
Nihil morante ferrei
Furore Martis, æneóque verbere,
Dies notantur aurei.
Per arma regnat, orridoſque turbines
Salus amœna temperat:
Per arma Belga, Batauos per impetus
Amica ducit otia:
Per arma Scaldis, aggereſque perfidos
Moſæque vapulans latus.
Per arma Rhenus, heu! per arma decolor
Nouis probroſa cladibus:
Cruentus Iſter, impiumque ſanguine

Mosella vorticem trahens,
Cruore mixta, tabidisque fluctibus
Fluenta Pegasi vehunt,
Et entheata molliùs poëtico
Rigant calore pectora.
Per arma Gallus, & per arma Celtiber,
Per arma viuit Italus.
Et ingruentis hostici sub ictibus
Canit vel ipsa prælia.
Et est Maronis, est cliens Horatij:
Habet Catullus asseclas;
Et erudita, casta, blanda, viuida,
Cedróque digna carmina,
Apollinisque non pudenda barbito,
Eburneóque pectini,
Et aureo super futura sæculo
In omne sæculum ferunt.
Sed hæc nequisse, pro decore pristino
Vetusta pugnat æuitas,
Minore semper & minore diuidens
Fluenta prima riuulo.
Nouusque nemo sic Poëta natus est,
Vt illa prisca numina,
Horatiíque Principem lyram pari
Secutus expleat lyrâ:
Sed impos artis, & canore dissonus
Stylo vacillet impari.
Quod vnus ille (stringe liuor impetum,
Fromente dente ringere)

Quod vnus ille (viuat æuiternitas;
Io parate lauream,
Parate serta, myrteáque textile
Ligate lilium comâ)
Quod ille SARBIEVVS vnus vnicus
Libro peregit vnico.
Hic omne quidquid est Poëta vel fuit,
Metro volante transilit:
Horatióque, Pindaróque par (procul
Metu cadentis Icari)
Per ora currit, & per astra voluitur,
Superuolatque sidera;
Polonus ille certus aridam nouo
Replere fonte Castalin:
Et obsoleta nobilis Bimontij
Refabricare culmina:
Polonus ille per Borea frigora
Acinacesque Thracicos,
Beata Veris atque Pacis otia
Perennè Vatibus nouans,
Per efferata Martis ære sæcula
Dies reducit aureos

SIDRONII HOSCHII *è Societate* IESV *ad* MATH. CASIM. SARBIEVIVM.

ELEGIA.

ROmanæ fidicen citharæ, qui ſidera præpes
Viſis, & ignauam FLACCE relinquis humum:
Pace tuâ, quamuis nec certiùs alta Cleanthis,
Nec fuerit Samij lingua locuta ſenis;
Semita Dircæi non eſt tamen inuia cygni,
Iuit & hanc pennis repperit alter olor.
Nec minus eſt auræ, quà ſe leuat æmulus ales,
Nec ſpatio nubes inferiore ſecat.
Par abit, & forſan curſum ſublimiùs vrget;
Et quò non potuit PINDARVS, ille volat.
Nec malè ceratis ad ſidera nititur alis,
Nec dabit æquoreis flebile nomen aquis.
Ætherias animas teſtor, Zephiroſq; Notoſque,
Et quæcumque ſacros detulit aura modos:
Si tua, SARBIEVI, ſperaſſet carmina (quale
Non fieri meritò poſſe putauit opus)
Pindaricas laudes preſſiſſet HORATIVS: & tu;
Materies illi, primáque cura fores,
Felix, credibili maior quem concitat ardor:
Iudicium ſuperas Vatis & Orbis idem.
Non abit in peius ſemper vitioſior ætas,
Nec quamuis ſemel eſt ferrea, ſemper erit.

Se fugit hæc certè, piſcũque recurrit in aurum,
Illa eſt carminibus gloria parta tuis.
Hæc ego vos, Muſæ, veſtróque in monte virẽtes
Iam pridem lauros edidiciſſe reor.
Hæc vbi cantantur, nec ſaxa, nec æquora ſurda,
Nec ſunt indomitæ turba timenda feræ.
Vos eritis teſtes Getico ſub ſidere cautes,
Quíque Lycaonio Ponte ſub axe iaces.
At neque ſola videt properare POLONIA rupes,
Mirantéſve tenet VISTVLA ſolus aquas:
Et Rhodope, & ſcopulis veniũt plaudẽtib⁹ Alpes
Nulláque non montes gens videt ire ſuos.
Hæc Rhodanumque Padumque tenent, & carmina Rhenum
Oblitos notas, vt priùs, ire vias.
Hæſit ſæpè Tagus fuluáque reclinis in vrnâ
Dixit: Eunt auro puriùs illa meo.
Sepè aliquis nullâ vates hæc legit in vmbrâ,
Et circùm viridis protinus vmbra ſtetit.
Cui licet, hæc gelidâ nemorum ſecurus in vmbrâ:
BELGA ſed heu! lituos inter & arma ſonat.
Si ſic in patriis cantaſſet montibus Orpheus,
Cum ſiluis meliùs ſaxa ſecuta forent.
Promptiùs Aoniam lapis aſcendiſſet in arcem,
Euectus numeris, magne Poëta, tuis.
O quantò Delphin perniciùs ille nataſſet
Per mare, tam blandæ raptus amore lyræ!
Hæc animum certè mihi ſic demulcet, vt illum

Auferat, & memorem non ſinat eſſe ſui.
Sæpè fui, ceu vaticinans, aliena locutus,
Et fuit abrepti carmen in ore tuum.
Sepè locuturus diuturna ſilentia feci,
Aut tenuit medios lingua repentè ſonos.
Mens abit, & ſubitò tacitum mirantur amici:
Me rapiunt numeri, cygne canore, tui.
Siue iubes in Threïcium capere arma tyrannũ,
Pænè minax digitis ſumitur haſta meis.
Siue ſuper nubes ſublimis & æthera tendis,
Sollicitat noſtros protinu s aura pedes.
Siue per Auſonios ſpatiaris lauriger hortos,
Me Zephyri & Floræ regna ſubire puto.
Seu mœrente canis teſtudine flebile carmen,
Palleo, nec fletu lumina noſtra carent.
Seu triſtes hilari ſolaris pectine curas,
Defluit ex animo cura dolorque meo.
Siue pios caſtæ ſuſpiras mentis amores,
Vrimur, ardentes ſunt tua verba face s.
Denique me formas ſubitò conuertit in omnes
Qualiſcumque operis pagina lecta tui.
Hoc eſt & volucres cantu fluuioſque morari,
Hoc eſt aëriâ ducere ſaxa viâ
Hoc eſt fulmineas auferre leonibus iras,
Hoc agnis rabidos conciliare lupos.
Pegaſides Diuæ, veſtro date debita Vati.
Quæ poſſint Clarium ſerta decere Deum,
Quid precor? exiles lauro redimite poëtas;
Vos mihi, ſi merui, nectite ſerta Deæ.

QV

Nam tua, SARBIEVI, cùm siluæ plectra sequantur,
Ad crines properat laurea sponte tuos.

NICOLAI KMICII è Societate IESV DITHYRAMBVS.

NAm me quis melior corripiat calor?
Iam tollor Ales trans liquidum æthera,
Canisque præter nubibus hispidas
Sublimis oras, irretorto
Splendidè pernix oculo, reuolui
Immodicum gyrabilis orbis
Crystallum adspicio: nec piger impetus
Ardor in celsas vehit vsque sedes,
Abiungitque animum corporeæ morâ
Molis & pennas timidas resolui
Insolitâ subter leuat aurâ.
Vt volui placidi sedulus ætheris
Tranquillas vigilum Currus in ignibus
Siderum rotas agit!
Audimus? an nos ludit amantium
Ignium cantus? solidos ad orbes
Nam repercusso recinit iocosa
Rursus imago
Audimus? resonant carmina non prius
Accepta æthereis choris.
At quò perpetuis aurea sedibus
Sidera migrant! nec labor, vitiò

Sequitur rapidum temo Booten.
Iamque & Virgo venit vecta curulibus
Quæ niueis flauam digitis exertat ariſtam,
Vberis neque impotens
Nec parca glebæ, aut dulce nitentium
Florum, quos Siculis fœta Fauoniis
Hyblæ iugera nutriunt.
Illam mellilegæ cælibe murmure
Adſtipant animæ, & ſuauibus attonant
Circùm ſuſurris, & loquace
VRBANVM repetunt voce, per aureos
Atlantis orbes, atque volumina
Machinæ decemplicis.
En Herculei ſtella leonis
Superbiore concutit flammas iubâ
Magnumque ſpirat Sarmatici decus
PRINCIPIS, & profugam repulſi
Cynthiam Thracis, viduaſque cæſi
Concani amiſſis pharetras ſagittis.
Quis ille toruas fronte iacit minâs
Semifer, & veterem ſeruat ſub pectore Achillem,
Altaque quondam quos monitus dedit
Secum reuoluit mente: per improbum
Vt mundum armigeram circumagat ratem
Immunis, & fati doloſas
Effugiat ſine lite Syrtes.
At vos minorum lumina gentium
Plebeſque haud humilis beati
Imperij, ardentes reuocate denſarum

Vndas ſtellarum: venit ecce
Mauortis ignis, cuius ahenea
Fumant ingenuis arma vaporibus,
Et pulchra belli viuit in ignea
Tempeſtas facie: vt iam capulo manus
Reſpirat, pronaſque ad Carmina porrigit aures,
Turbidùm lætatus, vt obſoletos
Rubiginoſi ſordibus otij
Dardanos enſes reuocari in orſus
Audit auitos.
Quis mirante Polo, quot properent faces,
Pulchroſque ſtellarum tumultus,
Dum trepidant, numero reponat?
Sequamur populos agglomerantium
Ignium. non hæc ſine deſtinatis
Gaudiis fiunt. trahit & ſequeſtras
Latente motu lampades voluptas.
Sæpê dum pectus taciti fatigant
Cupidines, & conſcij calores,
Prodidit murex inopinus oris.
Non ſolus orbes Aligeri impetus
Vrget, cadentis ſiue obitus ſuper,
Seu prima ad cunabula Solis:
Aſt incluſus Amor ſæpè decemplicem
Intus agit molem circum verſatque ſequacem.
Eamus, aſtrorum alipedes choros,
Vtcumque labuntur, ſecuti.
Vt mihi percuſſi ſalierunt pectora fibris?
Quis hîc canoro barbito moratur

Detinetque ſidera ?
Agnoſco voces, noſco ſonantium
SARBIEVII errores digitorum,
Pectinis & laudabile murmur.
Vt prona aſtrigeræ domus
Plebs aure arripiunt ſonos!
Et nixa auidis ſidera flammis
Conſumunt totas cantantis in ore medullas!
Vt ceruice ſiniſtrâ
Acclinis, melior Threicij alite
Carminis, æthereos lyræ
Committit ignes, ſeu quibus Arbiter
Terræque Cælíque ictus amabili
Longùm laborat in Charybdi:
Siue vt Virgineos Amor
Summâ parte animos nectaris imbuat,
Non erubeſcendaſque flammas
Caſtis verſat in oſſibus.
O vatem nimium DEO!
O dulces ſtrepitus, ô benè Cælitum
Gaudia digne Olor occupare!
Tibi ſeu citatus inter
Langueſcit Zephyrus flexanimas fides
Seu bellicoſo fortior æthere
Immugit ſonus, aut clangit in auribus
Heroum, quoties aut adamantinum
Mauortem memoras, aut reſides nouorum
In orſa belliorum reſorbes;
Reſpondent tacitis ſidera nutibus,

Incensóque magis vota cupidine
Sese in carmina porrigunt.
En APES circum tibi BARBERINÆ
Tempora alludunt: tibi nectar omni
Abditum Cælo properant: sed illæ
Dulcius ore tuo lucrantur;
Tenduntque cellas vt sitientibus,
Mella sæculis noua.
Queîs & æternæ ambrosiæ Deorum,
Et quæ minister Phryx puer æthero
Miscet capaci blandus amystide,
Deterioris
Damnata notæ Massica cedunt,
Iudice Mundo.
Hæ celso quoties cardine defluæ,
Innuptæ volucres nota Palatia
VRBANI repetent, vt solitis suum
Pontificem releuent susurris:
Latè dispositis ordinibus, super
Aut mixtam nebulis comam
Cupressum, aut vitreo margine fontium,
Per myrtos, per & aureas
Rosas, & caltas liliumque densum,
VRBANO referent tuæ
Quem citharæ addidicêre cantum.
Hîc ille, sudo dum fremit aëre
Mellita pubes, & repetit tuæ
Nectar Thaliæ, non Caleno
Sobrius accipitur Lyæo

Gratius, nullis ita feruet vuis
Candida Naxos alumna Bacchi,
Quas BARBERINVS duceret vuido
Nectare SARBIVII priùs.
Cedunt Eois intonatæ fluctibus
Conchiliorum deliciæ breues:
Cedunt & Afris quas alit in iugis
Benigna tellus alites,
Mullíque stultæ damna pecuniæ,
Et scarus fatuo pretiosus auro,
Quoties mensis accinet illis
Sarmata cycnus.
Audimus? (atræ cedite liuidi
Cocyti nebulæ, quas Notus inuidiæ
Halante Ditis de palude
Eductas, auidis obstruit auribus.)
Audimus? vt iam pectine concita
Illa terrarum Superûmque custos
MAIESTAS, solio Vatem dignatur ab alto?
Subsequi nostras, ait, ô Poëta
Non piger chordas, facilisque Cynthi
Suffecisse DEO, fers medius gradum
Nostríque, Apollinísque.
Seruabis ergo tu benè mutuis
Fidum pectus amoribus,
Pontificisque & Vatis amicus
Æterna teges tempora lauro.
Vix ominato vox a murmure
Vulgata totis diditur Italis,
Quà tauriformis Rhenus & Albula,

Quà ſerus vndas Bætis in æquora
Ibera voluit, nec paterno
VISTVLÆ ceſſat geminare nomen
Fama Poëtæ.
Continuò ingẽtes animæ, decora alta, vel Tiaræ
Vel ſceptra paruo quos populo eximunt,
Venam benigni protinus ingenI,
Siue ille certis verba legibus liget,
Seu velit aureæ
Liberas linguæ reſerare ripas,
Attonito ſtupuêre ſenſu.
O Vates, placidos fortiter occupa
Portus. ô quid agis? iam noua pube his
Vulgi fluctuat vnda:
Tu mentis vltra culmen & ingenI
Euectus, expertuſque, raris
Auditum enarrabis ACVMEN.
Clamatur! auræ plauſibus aſſonant,
Plaudit totis Roma Lyceis,
O quos tunc tibi TARQVINI
Senſus de tacitis oſſibus eduxit anhelitu;
O quos ODDO tibi?
Quos tibi PETRVCCI, quos GODEFRIDE tibi?
Aut quiſquis Lechicum pronus in Orphea,
Et morum facilis, diues & IngenI?
Vtcumque pubes Romula nobiles
Ardet per artes, SARBIEVIVM ſonat;
Et ſibi ſæcula retrò,

Quæcumque magnis vatibus tumebant,
Seu ſale lætas ſpargere mentes,
Seu Lesboa lubet tendere barbita, &
Voce ciere viros, & pulchris funera in armis,
Dicere, in vno Dardana pubes,
SARBIEVIO reuocata gaudet.
Quis me tunc Italo ſub Ioue poneret?
Vt magnos fremitus inter, & auſpices
Clamores, aliquis tuus
Monſtrarem pariter manu,
Quo Duce fontes petij Cyrrhæ,
Et præcipitis iuga Parnaſſi,
Longè antecedentem ſecutus.
Daphnides lauri, quibus impeditus
Aurea Vates tempora tollit;
Theſpij montes, & amica Muſis
Vnda Pimplæ, volucris Bellerophontis
Vngulâ excuſſi latices volante,
Quorum non expalluit hauſtus
SARBIEVIVS, faciles colono
Fauete veſtro: quoſque velit iugis
Siſtere Pieriis, pronos ſubmittite colles.
Ite florentes animæque magnæ
Paſſibus lætis, Iuuenes, patentem
Irrumpite audaces Heliconis arcem,
Doctarumque hederas præmia frontium
Vittaſque lauri auellite poſtibus,
Aſſurgente choro Dearum.
Nunc tempus arcana Aonidum pede

Lustrare regna, atque irreuocabilem
Ætatis occasum, & facilem emori
Vitam, Pieridum sistere munere,
Et diffundere in æuum
Magni nominis Ortum.
At nos lentæ animæ, dum super ardua
Mentis pennigeræ vos rapit impetus,
Et tantas Aquilæ subitis alas
Dantis se in spatia ætheris
Et liquidum per inane Cæli:
Seu molles Elegos littora ad hospita
Fingemus patrij fortè Borysthenis,
Arguto Iberam seu sale Bilbilim
Prouocabimus rudes:
Aut, si quando calor fortior inciderit,
Simplici chordas quatiemus œstro.
Vobis, dulcia pectora,
Seu manè Phœbus surget ab æquore,
Seu sera lassum Doris in humido
Componet ostro, ritè vocabimus
In vota cælum, ne bénè præpetem
Abrumpat mora cursum:
Ne Ductor Ales vester in auias
S[illegible]latus Auras. non sine conscio
Agmine, vel vitiis iniqui
Laboret astri, vel supino
Aëre deijciat caducas
Lentior alas.

GVILIELMI BOLMANNI è *Societate* IESV *ad* MATH. CASIM. SARBIEVIVM *sacri aduersus Turcas belli hortatorem.*

AVdijmus? quænã illa alto generoſa canôre
Aut Martis longè ſonuit chelys, aut tuba
Phœbi?
Audiimus? neque adhuc conſpirat Gallia Ibero
Odryſiãs lacerare acies, atque impia Thracum
Agmina, & infandas ferro reſcindere lunas?
Non arma arripiunt? non telorum ærea campis
Biſtoniis latê riguit ſeges? at mihi dudum.
Byzanti circum turreis, & mœnia Budæ.
Circum, cannarum grando horrida ferratarum,
Et clamoſa gemant tormenta, tonantiáq; æra.
Cur non Auſtriadumque aquilas, villoſque Philipporum
Auratos, Superi! miſtimque micantia cerno
Lilia? me miſerum! cur non Rhenóq; Tagóque
Et Rhodano vecti vnanimes ventoſa per alta,
Oſtia Biſtonij cœnoſa irrumpimus Hebri,
Inque caput fractis curuatum cornibus amnem,
Trans Æmumque Iſtrumque Boryſtheneaſque
procellas,
Sarmaticas vltra ferimus pia ſigna paludes?
O decus antiquum Byzanti! ô mœnia! & ô tu
Arx alta, Eoas latè regina per vrbeis!
Infelix, quæ te crudeli compede vinctam

Eripere, atque Italæ rurſum componere Romæ
Fortunata dies poterit? quæ dextra leuare
Seruitio? Voſque ô Solymæ, Iordaniâque arua!
Vos ſacri colles, ſiluæque, habitatáque Diuis
Mœnia, diuino tellus dignata cruore!
Sed ſi tanta piget momenta inquirere rerum:
Debemuſne etiam fœdæ ludibria genti?
Prô pudor! opprobrium telluris, & impia magni
Proluuies Orbis, Cælique & Numinis ira
Dicimur, obſcœníque canes, damnatáque turba.
Ipſe ego per Scythicas acies, CASIMIRE, per arma,
Ipſe per obſtanteis arcus, per ſæua Gelonûm
Spicula, per latos enſeis, per ſcuta, viroſque,
Viuidus, & pulchro leti inflammatus amore,
Parte aliquâ ante alios, quêis aſpera prælia curę.
Deuicti Ditis tendens inſigne cruentum.
(Dextrâ inſigne, hoſtem læuâ mortemque laceſſens)
Par cuneo irrumpam, par Pellææque phalangi,
Flammiuomæ balliſtæ, & fulminis acrior igne.
Eueniat! tantùm cælo mihi ſpiritus almo
Suppeditet, nec Muſa mihi SARBIEVIA deſit
Iniectura faces animis, & nobile robur.
Non mihi, ſi circùm, quidquid videt Æmus, Hebruſque
Perluit, atque Hypanis, Strymonque & inhoſpita Neſſi
Flumina, Sithonias tendant inferre ſariſſas:

(Quamuis torua micent oculi, fronſque ærea: quamuis
Ora ſuper duplici facies ſtet ferrea barba,
Setarumque alæ, ingentes, rictuſque iubati:
Non ſi Barbarico cælum fremat omne tumultu,
Nec mihi ſi clamor terras & verberet aſtra)
Ora genáſve timor notet, aut præcordia tentet.
Martius intereà cælo calor influat oſſa,
Ingenteſq; in bella animos SARBIEVIVS addat,
Et pauidum incuſet Pontum, & Neptunia ſegni
Æquora ſeruitium minùs indignarier æſtu:
Quod vinctæ Cyclades, quod mœret Achaica Thetys:
Æthiopumque domos nigras, quæque oppida Ganges
Præfluit, & cunctis captiuum Boſporon vndis:
Atque alia, Amoſidæ, Solymeóque æmula Regi:
Tantum ardet, tantamque animo vim ſpirat ab alto,
Tu ne pone manu citharam, CASIMIRE, nec vlla
Cura vetet maior grandeis conuellere neruos,
Et ſacra in diros accendere prælia Thracas.

IACOBI VVALLII è *Societate* IESV *Ode ad Lyram* SARBIEVIANAM, *sepiùs* EVROPÆOS PRINCIPES *ad recuperandum* ORIENTIS IMPERIVM *animantem.*

QVæ Martiales barbitos incitat
In arma turmas ? quos ſtrepitus canit,
Bellíque cauſſas ? quas coïre
Principum amicitias, & enſes
Pingues amico ſanguine barbara
In terga verti iuſtiùs imperat ?
An rurſus Alcæi minaces
Claſſica perſonuêre Muſæ ?
Sceptríque & iræ Pittacus impotens
Vrbem inſolenti ſeruitio premit,
Sæuumque detrectat ſuperbi
Ferre iugum Mitylena regni ?
Fallórne ? triſti Luna Othomanidûm
Palleſcit vmbrâ : cornua contrahit :
Plenumque deſperauit orbem,
Omne iubar minuente Vate.
Sic noctilucis pallida cornibus
Phœbe laborat, ter, Magicis ſacris,
Spargente ſuccos, terque Marſas
Canidiâ recinente voces.
Præſagus horror, quem Lyra Thracé

Incussit astro, sanguineas aquas
Pro rore sub noctem coëgit
Æmoniis fluitare cultis.
Tantisne credet posteritas minis
Natos in vsum lætitiæ modos
Feruere, vt augusti malignâ
Regum apices violentur vmbrâ:
Ite, ite, fortes, quò citharæ vocat
SARBIEVIANÆ clangor amabilis,
Ite, & triumphatis Idumes
Ad numeros volitate campis.
Non molle quiddam, non quod Ionicis
Aptum choreis, auribus accinunt:
Docent in aduersas phalangas
Ferre pedem benè temperatum
Ordo, Gradiui neruus, aheneas
Stringit cateruas. Ite canentibus
Plectris, Quirites: ordinatos
Fila regent numerosa gressus.
Lycurgus olim sic Lacedæmone
Pugnæ imminentis signa dedit lyrâ:
Et miles obseruans modorum
Ibat ouans, placidóque veros
Mortis timores carmine temperans,
Promptus ruebat pro patriis focis
Per tela, confusasque strages,
Per cineres, per acuta belli.
Ite, ite: sancto puluere sordidos
Mauors coronis vestiet: hactenus

Niliq́ue Iordaniſque ripæ
Palmiferis viruêre ſiluis,
Veſtroſque poſcunt cædua vertices
Palmeta. Quin & barbita munere
Veſtros adornabunt labores
Nobilibus potiore ſertis.
Accendit omnes Martia buccina
Cantu: ſed, eheu! non niſi funera,
Voceſque ſupremas cadentûm
Docta ſono tenuare rauco.
At illa, quæ vos increpuit, lyra
Benè ominato ſigna receptui
Datura, vulgabit decorè
Vulnus hians, obitaſque mortes.
Non ſolus olim luſit Olympicâ
Digno palæſtrâ carmine Pindarus:
Eſt, qui Palæſtinis ſubactis
Sacra pari canat arma laude.
Nec ſola Dirce vidit Hymettiis
Thebana tingi labra liquoribus:
Apum Quirinarum labores
Obſtupuit Tiberinus amnis,
Et hoſpitalem Viſtula nectare
Madere ripam, quod ſibi Romulâ
Stipauit VRBANVS Tiarâ
Mellifluos glomerante rores.
O magne Vates, ô Heliconidum
Myſtes ſororum, quem Deus incola
Muſæque, ſecurum pericli,

Pindaricos

Pindaricos docuêre niſus :
Pars quanta laudum , mella liquentibus
Stillaſſe libris ? pectoris alueo
Diues refundis mellis agmen ,
Nectareáque ruens procellâ
Sonora vincis flumina , quæ Notus
Spumanſque Nereus auxiliaribus
Dum iuuit vndis, verſa ſecum
Tecta trahunt , pecudéſque ſorbent;
Talis ſuperbos colligis impetus,
Altoſque ripæ diruis obices
Effrænis , & fœdam Gelonis
Perniciem meditatus aruis.
I, perge , grandi mellifluos lyrâ
Deuolue fluctus. Mox vbi publicas
Implêris aures , Martis ardor
Creſcet equis, equitumque turmis.
O quanta ſeruo reſtitues gregi
Emenda totis pilea ſarcinis!
Quot victor innectes Latinas
Argolico populo catenas !
Io, ter io! Si quid Apollinis
Diuina quercus : fatidicum ſonat
Veroſque præſagit triumphos
Vaticinis lyra tacta Muſis.
Dicentur olim Sarmaticæ fides
Viciſſe miſtas cum lituis tubas :
Credetur excantata Thracum
Luna tuo trepidaſſe plectro.

GVILIELMI HESII *è Societate* IESV *ad* MATH. CASIM. SARBIEVII *victricem Musam.*

EMBLEMA.

Philomela inter lyræ fides mortua.

——— ANIMATA CANENTEM EXANIMAT ———

CVm teneri Philomela comes placidiſſima veris
Dulcibus Auroram ſiſteret illecebris:
Et modò lenta trahens veluti ſuſpiria fleret,
Sorberet fractas garrula mox lacrymas:
Fortè ſub herbosâ recubans teſtudine Vates
Dicitur innocuas increpuiſſe fides.
Audiit has vicina canens Philomela canentes,
Cœpit & hîc primùm diſplicuiſſe ſibi.
Vt tamen auderet, cantu perſtabat inani
Cominus argutam ſollicitare lyram,
Iamque ſuſurrantum ſonitus imitatur aquarum,
Mox velut æratâ prouocat arma tubâ:
Deinde ſepulchrales ſingultit Præfica leſſos,
Carmine conciſas adnumerante preces.
Donec languida ſenſim & mortua ſuſpirando
Terruit attonitam lapſa repentè lyram.
Namque fides inter iucunda pericula quærens,
Concidit, & viſa eſt dicere, Cedo lyræ.

Hactenus hæc fuerit, non est modò fabula: postquam
Huc CASIMIRE tuos detulit aura modos.
Detulit, & toto siluerunt carmina Pindo,
Mœstum nescio quid visa subinde queri.
Non equidem inuideo: nec si philomela supersit,
Emeritæ cupiam bella mouere lyræ.
Et tamen hîc aliquid tenui protrudimus aurâ,
Et tamen audebo dicere si qua via est,
Si quis in hoc Phœbi tenuatur spiritus ore,
Si qua vel extremis vox agit in labiis,
Fundimus hîc: si fortè lyrâ moriamur in istâ,
Dulce mihi fuerit te modulante mori.

Eiusdem in MATH. CASIM. SARBIEVII *Lyram nouos in cantus ab* VRBANI VIII. *Pont. Max. gentilitiis Apibus animatam.*

EMBLEMA.

In tensis Lyræ fidibus tres Apes.

APES VITAM DANT ANIMOSQ. LYRÆ.

DAulias Aonium moriens sortita sepulchrũ,
Liquerat in tensâ corpus inane lyrâ:
Mellifer in geminis exercitus aduolat alis;
Terna sed ante omnes accelerabat Apis.
Si bènè perspexi, maioráque murmura sensi,
Rustica non fuit hæc turba, forensis erat:

Nata ſub-VRBANO fuit hæc feliciter orbe,
Et tamen externam comis amare lyram.
Vix benè concuſſis volucrum trepidauerat alis,
Et tenui impulſu mouerat aura fides,
Iãque per incertos ſtrepero cum murmure neruos
Ad numerum poſitis ibat Apis pedibus:
Ocyùs inſonuêre fides, vocémque dedêre,
Carmináque ad lyricos accinuêre modos.
Res noua (per Muſas) & numquam cognita dixi:
Phœbeum, dixi, numen habetis apes?
Vóſque lyræ graciles, vos fila tenerrima nerui
Viuitis, & viuam cogitis eſſe fidem?
State, micate fides, apibúſque ſonate ſecundis,
Exſuperate meos, ſæcula parua, dies,
Altera promerito donec Lyra credita cælo
Obſcurum terris non ſinat eſſe POLVM.

IACOBI LIBENS è *Societate* IESV *Parnaſſus biceps Poëtis binis* HORATIO & SARBIEVIO.

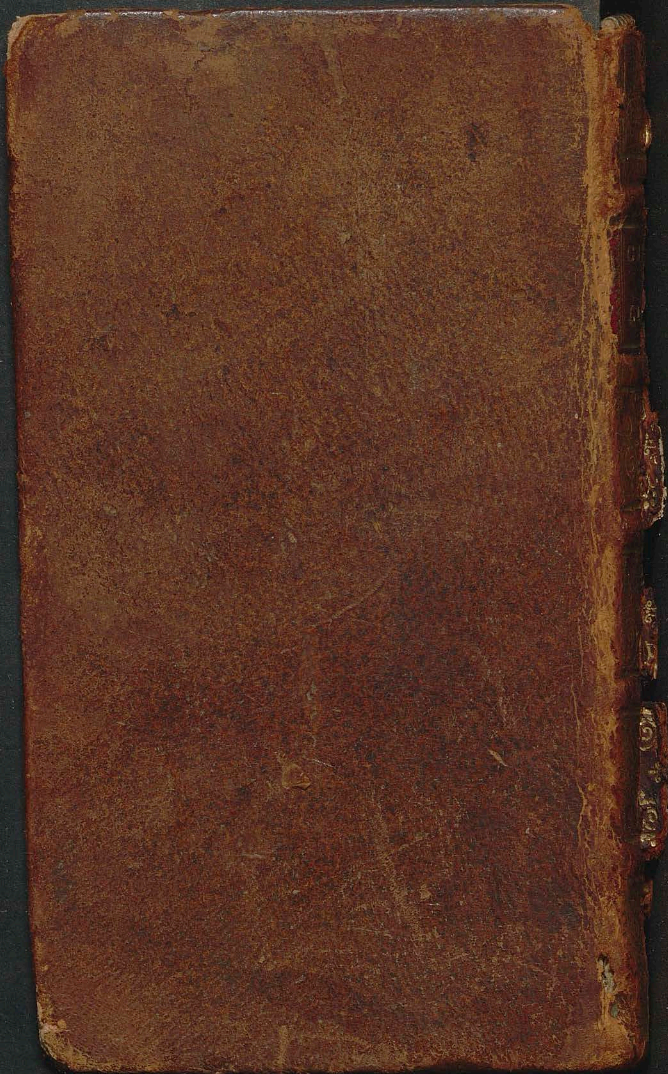
FOrtè leuem viridi captabam ceſpite ſomnum,
Quem facilem ventus lenis & vmbra dabant,
Cùm mihi Apollineis viſus conſiſtere campis,
Hîc vbi bina ſacris fons iuga lambit aquis.

Culmine ſublimis cantabat HORATIVS vno,
Colle nec oppoſito qui reſideret erat.
O ego! Calliope votum ſed inutile riſit:
Eſt meritis ſedes celſior illa tuis.
Serpe humilis, tenuéſque elegos inglorius imo
Pangere turbam inter ſub pede montis ama.
Ille meus læto reſpectans ſignat ocello
Lauricomum ſerto luxuriante caput:
Ibat ouans celſo, quiſquis fuit ille, cothurno,
Iámque Venuſino multa timendus erat:
Ille meus ſuperis Vates caput inſeret aſtris,
Déque duobus apex qui vacat huius apex.
Dixit. At ille celer ſuperato colle parabat
Dulce locuturas ſollicitare fides.
Et iam plectra mouens vocat in certamen Honoris
Fila Venuſinæ non ſuperanda lyræ.
Audieras; numeros neque ſpernere viſus, HORATI,
Nobiliore animas æmula plectra ſono.
Sic mediis certans philomela reciproca ſiluis
Ardet inexhauſtum deproperare melos.
Laudis amor ſtimulabat, & artis conſcia virtus,
Quæque aderat preſſis turba nouena labris.
Arbiter ipſe animos Phœbus tacito ore miniſtrans
Alternum purâ combibit arte melos,

Hic tonat Actiacos numero maiore triumphos:
Ille per audacis signa BOHEMA Ducis,
Per FERNANDEAS acies, Aquilasque perennes
AVSTRIADVM, numero bellisonante volat.
Alter & alter agros, siluas canit alter & alter:
Hic citò mutatis blandus, & ille, modis.
Arte pari teneros canit alter & alter amores,
Arte pares ambo, non & amore pares.
Flamma duellantes animos vorat æmula neuter,
Quo dici possit nomine Victor, habet.
Donec colle pari geminos, in honore locauit
Pro paribus meritis Phœbus vtrumque pari.
Quàm benè diuisi geminata cacumina montis!
Signarunt Vates scilicet illa duos.
Sic erat in fatis, annos quandoque daturos
Par Vatum paribus nobile verticibus.
Olim hoc fatidicus præuiderat augur Apollo,
Hinc gemino montem duxit in astra iugo.

FINIS.

2 f.

CASIMIRI
LYRICORV